

Socialnämnden

Tid 2025-10-29 kl. 08:30-17:00

Plats Vargön

Ledamöter

Ruth Rahkola (S), ordförande
Britta Lysholm (C), vice ordförande
Maria Truedsson (S)
Cristian Bergvall (S)
Daniel Bergman (M)
Mojgan Azari (S)
Stefan Sävenstedt (S)
Magnus Häggblad (SD)
Maria Fäldt (V)
Malin Markström (SV)
Carola Eichwurz (S)
Mikael Wikström (M)
Eva Salomonsson (KD)

Övriga deltagare

Eva Börjesson-Öman, Förvaltningschef
Ingela Tallhed, Nämndssekreterare
Petter Lundström, Processledare
Helene Markström, Kommunikatör
Mona Norman, Nämndssekreterare
Lena Enqvist, Omsorgschef
Monica Wiklund Holmström, Avdelningschef
Annika Risberg, Utvecklingsledare
Sofia Stenman, enhetschef
Anna Johansson, Controller
Sofia Stenman, Enhetschef
Anna Duvmo, Handläggare
Arvid Brännström, Handläggare
Emma Nilsson, Teamledare
Ann-Charlotte Johansson, Kvalitetssamordnare

Anton Hägbom, sekreterare

I. Borttagen på grund av sekretess
Diariennr 25SN1

2. Borttagen på grund av sekretess
Diariennr 25SN228

3. Omställningsplan nya SoL

Diarienumr 25SN204

Beslutsunderlag

- Uppdragsbeskrivning nya Sol
- Omställning nya Sol

4. Budgetuppföljning september 2025

Diarienumr 25SN9

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår Socialnämnden godkänna budgetuppföljningen per september.

Ärendebeskrivning

Socialtjänsten har per september en budgetavvikelse om -24,4 mkr varav ca 14,7 mkr är kopplat till hela förvaltningens löneökningar där budgeten justeras i oktober, detta belastar driften centralt. Den återstående avvikelsen är således -9,7 mkr. Sommarkostnaderna uppgick till 31,6 mkr, en kostnadsökning med 9,8 mkr jämfört med 2024. Helårsprognos sätts till -13,9 mkr.

Utöver planerade aktiviteter i den ekonomiska aktivitetsplanen har följande områden prioriterats:

- Framtagande av en insatskatalog för förändrad biståndsbedömning
- Förändring av semesterplaneringen
- Beslut gällande neddragning av verksamhet; Rosågränd, halvering av Samvaron, gruppboende Parken.
- Beslut gällande ytterligare neddragning av verksamhet: Österbo

Beslutsunderlag

- Analys SOC september 2025
- Månadsuppföljning SOC september 2025
- §115 SNAU Budgetuppföljning september 2025

5. Ekonomisk strategi och uppföljning mätpunkter T2

Diarienumr 25SN51

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Ekonomiska strategin är uppdaterad med data ur Kolada för 2024 samt sommarkostnader för 2025. Mätpunkterna i den ekonomiska aktivitetsplanen följs upp per tertial 2 2025.

Beslutsunderlag

- Mätpunkter 2025 T2

6. Sommaruppföljning 2025

Diariernr 25SN194

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott förslår socialnämnden ta del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information sommaruppföljning 2025

Beslutet skickas till

Sofia Stenman

7. Socialtjänstens verksamhetsplan (VEP) 2026

Diarienumr 25SN213

Förslag till beslut

Socialtjänsten föreslår socialnämnden ta del av informationen

Ärendebeskrivning

I det nya styr- och ledningssystemet fastställer Socialnämnden en Strategisk plan (SP). Därefter fastslår förvaltningen en verksamhetsplan (VEP) som styr verksamheten på det sätt som behövs för att förverkliga den strategiska planen. Verksamhetsplanen är avsedd att ersätta det dokument som tidigare hetat Socialchefens inriktningsplan.

Beslutsunderlag

- VEP 2026

Beslutet skickas till

Kvalitetsteamet

8. Uppföljning internkontroll

Diariens 25SN193

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden godkänna uppföljning internkontroll.

Ärendebeskrivning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden ska årligen besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Under 2024 genomfördes en omvärldsanalys gjorts avseende hur övriga nämnder samt andra kommuners socialnämnder lagt upp internkontrollen. En slutsats är att det inte finns några gemensamma mönster i omgivningen som är självklara att ta efter. På kort sikt bedömdes några större förändringar av internkontrollen därför inte nödvändigt.

Under 2025 har Kommunledningsförvaltningen meddelat att kommunövergripande förändringar väntas i interkontrollprocessen, i samband med det nya styr- och ledningssystemet. Detta gör att några större nämndsspecifika förändringar inte är lämpliga förrän dessa förändringar genomförts och de nya förutsättningarna är tydliga.

Beslutsunderlag

- 25109 - uppföljning internkontroll 2025 - förslag till nämnd
- 250930 - bildspel utbildning internkontroll

Beslutet skickas till

Petter Lundström, processledare

9. Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Diariernr 25SN22

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden tar del av informationen och lägger den till handlingarna, samt att ändringen gäller från 2026-02-01.

Ärendebeskrivning

Uppräkning av nya avgifter inför 2026. Ändringen gäller från 2026-02-01.

Kommunfullmäktige beslutade den 2017-12-18 att från 2018 skulle hemtjänstavgifterna inom ramen för maxtaxa höjas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI). Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent på årets hemtjänstavgifter.

2025 2026

Serviceinsatser (städning, tvätt, handling o.s.v.) 310 kr/tim 321 kr/tim

Omvårdnadsinsatser och Nattpatrull 247 kr/tim 256 kr/tim

Ledsagningsavgift 310 kr/tim 321 kr/tim

Enligt beslut taget i SN 2018-09-07, 18SN318 § 158 beslutar man att införa möjlighet för boende på äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden att köpa förbrukningsartiklar. Förändring börjar gälla från och med 1 februari 2019. Indexuppräkning av nya avgifter ska ske årligen enligt Omsorgsindex från SKL. Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Individuell kostnad 411 kr/månad/boende 426 kr/månad

558 kr/månad/parboende 578 kr/månad

Enligt beslut taget 2021-09-07 i §112 SNAU Avgifter på Trädgårdens Äldrecentra samt Skogsgårdens tillfälliga boende, diariernr 21SN168 §112 i Kommunfullmäktige beslutade man att införa omvårdnadsavgift för personer som vistas på utredningsplats på Äldrecentrat samt tillfälligt boende på Skogsgården. Kostnaden för omvårdnadsavgiften tas med i beräkningen av maxtaxa och uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige besluta om ytterligare en avgift för hyra om en person beviljas insatsen tillfälligt boende. Uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige att besluta att de nya taxorna skulle gälla från och med 2022-02-01. Inför 2026-02-01 innebär detta en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Hyra 80 kr/dygn Hyra 83 kr/dygn

Tillfälligt boende 80 kr/dygn Tillfälligt boende 83 kr/dygn

Beslutsunderlag

- Beslut från SN Taxor 2026
- §151 SN Taxor 2026 inom Socialtjänsten

- Beslut från SN AU Taxor 2026
- §92 SNAU Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Beslutet skickas till

Beslutet skickas till Kommunfullmäktige

10. Ändring av socialtjänstens delegationsordning

Diariernr 25SN198

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden godkänna föreslagna ändringar i delegationsbestämmelser för Socialnämnden.

Ärendebeskrivning

I nya socialtjänstlagen föreslås att fler beslut i ärenden enligt LVU ska få delegeras till utskott. Ett av dessa ärenden är Hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st. LVU. Detta ärende läggs därmed till i delegationsordningen som punkt C1.10 med AU som delegat.

I ärende A2.8, Överklagande och yrkande om inhibition samt yttrande när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut finns behov av ändring av delegat. I alla ärenden rörande SoL och LSS har enhetschef varit delegat, vilket nu ändras till att AU blir delegat i ärenden där AU har fattat ursprungsbeslutet. I ärenden rörande SoL och LSS där tjänsteperson beslutat är enhetschef fortsatt delegat.

Socialnämnden har identifierat ett behov av att se över och utreda boendialternativ för personer med samsjuklighet, det vill säga personer med samtidig psykisk ohälsa och missbruk. Under denna utredningsperiod ska inga beslut om boende fattas på enhetschefsnivå för denna målgrupp. Målet är att justera delegation för att möjliggöra en förbättrad process kring personer med missbruksproblematik, med målet att genom dialog hitta mer ändamålsenliga och hållbara lösningar. I avvaktan på att utredningen om lämpliga boendialternativ är klar och beslut har fattats av socialnämnden, kommer nämnden att göra en tillfällig förändring i delegationsordningen. Under perioden 1 oktober 2025 till 28 februari 2026 kommer AU att vara ensam delegat i alla frågor som rör boende för personer med samsjuklighet/missbruk. I ärende G1 blir AU ensam delegat och i ärende I1 läggs AU till som delegat samt preciseras under anmärkning att AU är delegat inom området missbruk.

Behov att revidera formulering under ”Rutin för delegationsbeslut” och under ”Övrigt” då delar i texten under dessa rubriker inte är korrekta.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av ändringar i delegationsbestämmelser för Socialtjänsten

II. Översyn av IFO-organisation

Diarienumr 25SN182

Beslutsunderlag

- Ntt Upprag översyn Socialtjänstens organisation

12. Tema Norrbottens kommuners verksamhet

13. Stödboendeutredning
Diariennr 25SN183

Beslutsunderlag

- Alternativa boendelösningar (1)

14. Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

Diariennr 25SN167

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta fastställa datum för Socialnämndens sammanträden 2026.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden sammanträder 10 gånger per år, undantag juli och augusti då Socialnämnden inte har några sammanträden.

Beslutsunderlag

- Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026
- §124 SNAU Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

15. Borttagen på grund av sekretess

Diariet 25SN217

16. Borttagen på grund av sekretess

Diariennr 25SN218

17. Komplettering gällande personligt förordnande avseende beslut enligt LVU och LVM

Diariernr 25SN236

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att förordna Ruth Rahkola (S) att i egenskap som ordförande i Socialnämnden besluta i fråga om:

- Hur den unges umgänge med vårdnadshavare och med föräldrar som har umgängesrätt reglerad genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal ska utövas enligt 14 § 2 st. 1 p. lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
- Att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare enligt 14 § 2 st. 2 p. lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Socialnämnden beslutar att Gunilla Granqvist, tidigare enhetschef IFO och Raimo Roininen, tidigare avdelningschef IFO inte är förordnade att fatta beslut enligt LVU och LVM.

Ärendebeskrivning

Delegering innebär att nämndens befogenhet att fatta beslut överlämnas till någon annan, exempelvis till utskott i nämnden eller till anställd. Det delegerade beslutet fattas sedan på nämndens vägnar. Bestämmelser om delegation finns i kommunallagen (2017:725) (KL) och i 30 kap. socialtjänstlagen (2025:400) (SoL).

Utöver delegering finns i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) i vissa fall en kompletterande beslutanderätt som innebär att någon annan har rätt att fatta beslut i nämndens ställe. Det är i dessa fall inte fråga om delegering utan om en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag. Det är endast när nämndens beslut inte kan avvaktas som den kompletterande beslutanderätten kommer i fråga. Kompletterande beslutanderätt för ordförande eller annan ledamot som socialnämnden har förordnat gäller ovanstående beslut.

När nämnden ger en ledamot eller tjänsteman ett förordnande om kompletterande beslutanderätt ska dennes namn anges i förordnandet. Ett förordnande skiljer sig från delegation på så sätt att nämnden måste ange vem förordnandet avser. Det är då inte tillräckligt att nämnden knyter förordnandet till en viss befattning, exempelvis ordföranden i socialnämnden.

18. Arbete mot Suicid

Diariensr 25SN184

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit en suicidpreventiv handlingsplan för Piteå vilket innebär att frågan är kommunövergripande och inte bara en fråga för socialnämnden. Det finns också arbetsgrupper (en kommunintern med representanter från alla förvaltningar och en med även externa representanter som också tagit fram handlingsplanen) som arbetar för att genomföra handlingsplanen. I handlingsplanen står det också att arbetet med den ska rapporteras till Folkhälsorådet.

Lena Sturk informerar på Socialnämnden nämnden 29 oktober om handlingsplanen samt återkoppling från Storuman

Beslutet skickas till

Eva Börjesson Öman

Anton Hägbom

19. Egenavgift för ortoser

Diarienumr 25SN238

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden att följa Region Norrbottens nivå av egenavgift vid förskrivning av ortoser i socialtjänsten.

Ärendebeskrivning

I nuläget tas ingen egenavgift ut vid förskrivning av ortoser av rehabiliteringspersonal inom socialtjänsten.

Då Region Norrbottens rehabiliteringspersonal förskriver ortoser till patienter är det förenat med en egenavgift och mot bakgrund av att vi brukar följa regionens taxor föreslår förvaltningen att vi inför egenavgift på samma nivå som regionens vid förskrivning av ortoser i socialförvaltningen.

Enligt avgiftshandbok Region Norrbotten är kostnad för ortos,

- 0–149 kr - Egenavgift 0 kr
- 150–249 kr - Egenavgift 150kr
- 250 kr eller mer - Egenavgift 250kr

Ingen egenavgift ska tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

Då rehabiliteringspersonal inom socialtjänsten Piteå kommunen inte ansvarar för förskrivning av hjälpmedel för personer under 18 år gäller avgiftsfrihet mellan 18-20 år.

Maximal avgift för patienten är 750 kronor per år.

Beslutsunderlag

- Region norrbottens avgiftshandbok kapitel 3 - hjälpmedel

20. Delegationsbeslut

Diariernr 25SN4

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

21. Kontaktpolitikerna har ordet

Diarienumr 25SN8

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

22. Av ledamöter väckta ärenden

Diariernr 25SN7

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

23. Ordförande och socialchef informerar

Diariernr 25SN6

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

24. Anmälda handlingar

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

Ärende 3

Omställningsplan nya SoL

Uppdragsbeskrivning: Implementering av Nya SoL

Utredningens namn: Implementering av nya SoL
Utredare: Frida Johansson, processledare.
Utredningsperiod: 2025-08-01 till och med 2026-02-28.

Uppdrag:

Uppdraget utgår ifrån det inriktningsbeslut som socialnämnden fattade i juni 2025 där 7 områden identifierats som centrala för omställningen för att socialnämnden i Piteås verksamhet skall uppfylla den nya lagens intentioner. De tre huvudförslagen i den nya socialtjänstlagen är att socialtjänsten skall bli *en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst*.

Uppdraget är indelat i två delar. Den första delen består av att hålla samman och processleda de delar som är på övergripande förvaltningsnivå. Den andra delen innebär att processledaren deltar med sin sakkunskap och nätverk i de delar av omställningen som är verksamhetsnära. För att bibehålla engagemang och delaktighet i verksamheten är det av vikt att omställningsarbetet bedrivs nära verksamheterna för att kunna ta vara på erfarenhet och kompetens hos medarbetare, chefer och medborgare.

Målgrupp:

Socialtjänstens verksamhet som faller inom ramen för den nya socialtjänstlagen.

Bakgrund:

I ett regeringsbeslut från 2024-02-01 framgår det att socialtjänsten behöver reformeras för att möta den demografiska utvecklingen med en växande andel äldre i behov av stöd och dagens, samt framtidens, samhällsutmaningar med effektiva insatser och en effektiv resursanvändning. Socialtjänsten behöver vara lätt tillgänglig och insatser behöver kunna erbjudas på ett enklare sätt än i dag. Socialtjänstens verksamhet ska utgå från bästa tillgängliga kunskap om vad som faktiskt fungerar och inte fungerar.

Riksdagen har fattat beslut i enlighet med propositionen och nya lagen har trätt i kraft 1 juli 2025. Regeringen har också meddelat att de kommer bistå Sveriges kommuner med ett långsiktigt stöd genom en bemannings- och kompetenssatsning samt en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) under 2024 - 2028 för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Syftet med stödet är att skapa långsiktighet, förutsägbarhet och goda planeringsförutsättningar för kommuner och andra berörda aktörer inför en den nya socialtjänstlagen.

Som en del i att förbereda omställningen till den nya lagen har socialtjänsten i Piteå kommun under hösten 2024 och våren 2025 genomfört en läges- och behovsanalys. Läges och behovsanalysen har varit grunden i det inriktningsbeslut som socialnämnden fattade den 16/6 -2025 och som ger förvaltningen en fortsatt riktning i omställningsarbetet.

Mål:

Målet med processledarens uppdrag är i samverkan med medarbetare, chefer och övriga stödfunktioner arbeta vidare med de 7 områden som identifierats i kartläggning och analys och som socialnämnden fattat beslut om. Dessa är:

- Stärka arbetet med systematisk och individbaserad systematisk uppföljning
- Stärka brukardelaktigheten i utformning av insatser och verksamhet
- Öka och utveckla användningen av digitala verktyg för tillgänglighet och delaktighet
- Öka andelen insatser utan behovsprövning
- Införa bostadssociala insatser som möter medborgarnas behov
- Stärka arbetet med att främja jämställdhet
- Tydliggör mål och styrning för omställningen

Dessa inriktningar utgör grunden för en mer långsiktigt hållbar socialtjänst genom sänkta trösklar till tidiga insatser och ökad tillgänglighet. Förslagen bedöms också främja jämställdhet, kunskapsbaserade insatser och en verksamhet som i ökad utsträckning utgår från brukarnas behov.

Genomförandet:

Då omställningen sker i både förvaltningsövergripande frågor som handlar om t.ex. styrning och ledning men även i delar som finns i verksamheterna kommer processledaren att både leda vissa delar av processen men även att vara ett stöd för de delar av omställningen som görs i verksamheten.. En del av de förvaltningsövergripande processerna kommer att implementeras i det uppdrag som kvalitetsteamet och övriga stödfunktioner redan har och där finns processledaren med som ett sakkunnigt stöd. En viktig del är att delaktiggöra medarbetare, chefer och politiker samt att fortsätta att involvera brukar-representanter i omställningen. Processledaren kommer även fortsatt att ansvara för att öka kunskapen och förståelsen för omställningen och den nya lagstiftningen. Detta kommer att ske både internt i den egna förvaltningen och kommunen men även externt med samverkansaktörer och medborgare. Vi vill fortsätta att säkerställa att det finns enkel och tillgänglig information till medborgare och samverkansparter och medarbetare och detta ansvarar processledaren för. En del som framkommit i kartläggning och analys är behovet av tydlig styrning och därför blir en viktig del att säkerställa att uppföljningsstrukturen i form av tertiär rapportering, del- och helårs uppföljning och nyckeltal innehåller för att följa progress och resultat av omställningen. På sikt kan det vara aktuellt att utforma egenkontroll och internkontroll så att även dessa följer omställningen. Piteå kommun har anmält sig till SKR för att vara en av de kommuner som deltar i Lärprocessen som kommer att vara en möjlighet att få ta del av nationell kunskap men även skapa nätverk med andra kommuner. Lärprocessen startar 2026.

Processledaren utgår från sin uppdragsbeskrivning som följs upp och uppdateras varje år och följer planen för omställning som även den följs upp och revideras årligen. Processledaren gör därefter en tidsplan utifrån de prioriterade områdena.

Prioriteringsordning för tidsperioden:

Under det första 6 månaderna är följande punkter i inriktningsbeslutet prioriterat i processledarens uppdrag:

Stärka arbetet med systematisk och individbaserad systematisk uppföljning

Av läges- och behovsanalysen framgår det att det saknas uppföljningar om målgruppers problem, behov, insatser och insatsernas resultat för enskilda oavsett åldersgrupp. Det saknas också metodkunskap i individbaserad systematisk uppföljning (ISU) i större delen av förvaltningen. Även systematisk uppföljning framgår som ett utvecklingsområde. Systematisk

uppföljning är ett komplement till ISU och kan vara viktigt för möjligheten att genomföra ISU. Rapporten visar att förvaltningen arbetar med systematisk uppföljning inom en del frågor och områden, men att det i dessa fall ofta saknas en analys av den data som framgår och att kunskaperna inte används för att utveckla verksamheten, insatser och arbetssätt. Utöver det socialtjänsten ansvarar för lokalt lyfter verksamheterna betydelsen av nationellt kunskapsstöd över till för att kunna skapa en kunskapsbaserad socialtjänst.

Önskat läge

Att alla verksamheter arbetar med individbaserad systematisk uppföljning (ISU) och att kunskapen om individers behov, insatser och insatsers resultat för enskilda används för att utveckla eller bibehålla kvalitén i socialtjänstens verksamheter och insatser. Det är viktigt att uppföljningar görs återkommande för mätbarhet över tid. Att alla verksamheter arbetar med systematisk uppföljning i frågor som är relevanta¹ för omställningen och att kunskaperna analyseras och används i utvecklandet av insatser och verksamhet.

Behov för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att socialtjänstens verksamheter kartlägger vilka insatser/vilken verksamhet som följs upp i dag och vilken kunskap som saknas, det vill säga vilket behov av uppföljning som finns.
- Att verksamheterna har kompetens i ISU och använder metoden systematisk för att skapa lokal kunskap.
- Att systematisk uppföljningarna och ISU görs med ett långsiktigt perspektiv för möjlighet till mätbarhet över tid.
- Att politiken efterfrågar resultat av systematisk uppföljning och individbaserad systematisk uppföljning som stöder en kunskapsbaserad socialtjänst.

Aktiviteter för att nå önskat läge

- Önskemål finns att det inrättas ett verksamhetsnära stöd som hjälper till att tillvarata och utveckla arbete med en kunskapsbaserad socialtjänst kopplat till statistik och systematisk uppföljning och i det arbetet bevaka olika perspektiv, likt jämställdhet. Frågan behöver hanteras på en förvaltningsövergripande nivå och bör därför hanteras av kvalitetsteamet där stödfunktioner idag är organiserade för förvaltningsövergripande kvalitetsarbete.
- Processledaren för omställning får i uppdrag att utreda hur vi på bästa sätt höjer kompetensen kring metoden ISU och implementerar den i verksamheterna.

Ökad tillgänglighet och delaktighet – utveckla digitala verktyg

Socialtjänsten har stora utmaningar att möta medborgarnas behov och önskemål av att vara tillgänglig. En del i detta är att behoven och förväntningarna hos medborgarna ser olika ut beroende på ålder, vana att använda digitala lösningar samt förväntningar. Vi ser ett fortsatt behov av att arbeta vidare med ingången till socialtjänsten och att verksamheten skall kännas lätt tillgänglig och enkel att komma i kontakt med oavsett ålder eller behov. Det finns idag en rad ingångar i form av e-tjänster, telefontider och funktionsbrevlådor men det svarar inte upp på de behov och de förväntningar som medborgarna har. Det ser vi bland annat i den årliga servicemätningen som Piteå kommuns växel gör där det återkommande framförs att medborgarna upplever svårigheter att via telefon komma i kontakt med socialtjänsten. Vi nås även av att medborgarna upplever det svårt att hitta information på Piteå kommuns hemsida.

Önskat läge

Att socialtjänsten upplevs tillgänglig och enkel att komma i kontakt med oavsett ålder eller behov. Att digitala hjälpmedel används som ett komplement till socialtjänstens verksamhet och bidrar till effektiv resursanvändning och en mer lätt tillgänglig samt förebyggande socialtjänst genom välfärdsteknik, kommunikation samt enkla kontaktvägar. Målet är också att frigöra tid som personal kan ägna åt andra viktiga arbetsuppgifter likt mötet med enskilda.

Behov och aktiviteter

- Att göra en översyn av ingångarna till socialtjänsten i syfte att göra verksamheten mer tillgänglig samt att samordna och effektivisera resurser för detta.
- Att utöka och utveckla digitaliseringen genom välfärdsteknik, information och kommunikationsvägar.
- Att införa e-tjänster inom samtliga verksamhetsområden som möjliggör tidig kontakt genom möjlighet att inkomma med både anmälningar och ansökningar.
- Att det finns uppdaterad och lätt tillgänglig information på kommunens webbsida riktat till olika grupper om socialtjänstens verksamheter och insatser.
- Att undersöka möjligheten till, och införa, smarta digitala lösningar som exempelvis AI för att anteckna möten och chattfunktion med medborgarna.
- Att det finns en tydlig plan med rutiner och ansvarsfördelning i händelse av att den digitala tekniken inte fungerar.
- Att det finns en förvaltningsgemensam plan, resurser och styrning i frågan om en mer digital socialtjänst.

Stärka brukardelaktigheten i utformning av insatser och verksamhet

Av rapporten framgår brukardelaktighet som en viktig del i att erbjuda en kunskapsbaserad socialtjänst. Kvalitetsindikatorer i Socialstyrelsens kommundata, resultatet av verksamheternas självskattningar, dialogerna med brukarföreningarna och ungdomars röster om omställningen visar samstämmigt att brukardelaktighet är ett utvecklingsområde i utformning av insatser och verksamhet. Även om olika verksamheter har kommit olika långt i arbetet med brukardelaktighet är det ett område som samtliga verksamheter uppger att de vill stärka för att både främja delaktighet och för att skapa en mer kunskapsbaserad socialtjänst. En av kommunens styrkor inom området är att det finns ett löpande samarbete genom olika brukarråd, där emot saknas representation från barn och unga samt brukarnära råd.

Önskat läge

Att brukardelaktighet genomsyrar hela förvaltningen och bidrar till kunskap inom alla verksamhetsområden om vad som är viktigt och verksamt för dem som socialtjänsten finns till för, samt att kunskaperna används för att utveckla insatser och verksamhet.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att samtliga verksamhetsområden arbetar med ISU.
- Att brukardelaktighet och resultatet av arbetet efterfrågas och följs upp av politiken, bör samordnas med samtliga delar som rör styrning och ledning och hanteras primärt av kvalitetsteamet.
- Att frågan angående verksamhetsnära stöd eller resurs utreds vidare. Dels genom att följa upp verksamheternas arbete med att upprätta en plan för att identifiera vilket behov inrättas med ansvar för att upprätta och utgöra ett stöd till verksamheterna. Stödet bör innehålla rutiner, metoder och verktyg som bidrar till ökad brukardelaktighet och som utgår från forskning och beprövad erfarenhet när det är möjligt.
- Att samtliga verksamheter upprättar en plan för, och skapar en systematik i, arbetet med brukardelaktighet utifrån de målgrupper de vänder sig till.
- Att kunskaper om brukares behov och önskemål, exempelvis utifrån interna uppföljningar och/eller externt framtagen kunskap, tas till vara i utformning och utveckling av insatser och verksamhet.

- Att frågan gällande barn och ungdomsråd aggregeras till övergripande kommun nivå då det är fråga som berör fler förvaltningar.

Samtliga av de prioriterade områdena behöver ske i nära samverkan med verksamheterna och är inte något som processledaren ensam kan ansvara för och driva. För att fortsatt skapa delaktighet och engagemang och säkerställa att det sker en omställning behöver genomförandet anpassas till det aktuella området. Detta innebär även att de olika områdena kommer att behöva olika arbetsgrupper beroende på dess innehåll. Processledaren ansvarar för att göra en tidsplan för de prioriterade områdena.

Förväntat resultat:

Utifrån socialnämndens inriktningsbeslut har förvaltningen en plan för hur man kan ställa om för att bli mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

Resurser:

Piteå kommun har för 2025 fått 4,4 miljoner för omställningsarbetet till nya SoL. Det preliminära beskedet är att Piteå kommun kommer att få ca.7 miljoner / år under omställningsåren 2026-2028. De statliga medlen rekvireras och återskänks årligen.

Processledaren är anställd på 100 %. Utöver det kommer medlen att prioriteras årligen för att möjliggöra omställning inom samtliga av de 7 identifierade områdena i inriktningsbeslutet. Förutsättningen är att de aktiviteter som görs under omställningen inte skall innebära ökade kostnader efter omställningsåren.

Styrgrupp:

Styrgrupp för omställningen är förvaltningens utökade ledningsgrupp. Operativ ledningsgrupp används för att återkommande sprida information till medarbetare i den egna förvaltningen om det pågående arbetet. Till de olika delaktiviteterna kan det finnas behov av en särskild projektorganisation. T.ex. bör medborgarservice involveras i omställningsarbetet gällande tillgänglighet. Löpande avstämning sker med omsorgschef som också är uppdragsgivare.

Plan för omställning till nya SoL

Implementeringssperiod:

2025-08-01 till och med 2026-02-28.

Uppdrag:

Uppdraget utgår ifrån det inriktningsbeslut som socialnämnden fattade i juni 2025 där 7 områden identifierats som centrala för omställningen för att socialnämnden i Piteås verksamhet skall uppfylla den nya lagens intentioner. De tre huvudförslagen i den nya socialtjänstlagen är att socialtjänsten skall bli *en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst*.

Omställningen innebär att aktiviteter och insatser sker på flera olika nivåer då vissa frågor är förvaltningsövergripande samtidigt som andra delar av omställningen behöver ske nära och i verksamheterna. Utöver det är det en viktig del att omställningen sker i nära samverkan med andra förvaltningar i kommunen, samverkansaktörer och framför allt medborgarna i Piteå kommun.

Målgrupp:

Socialtjänstens verksamhet som faller inom ramen för den nya socialtjänstlagen.

Bakgrund:

I ett regeringsbeslut från 2024-02-01 framgår det att socialtjänsten behöver reformeras för att möta den demografiska utvecklingen med en växande andel äldre i behov av stöd och dagens, samt framtidens, samhällsutmaningar med effektiva insatser och en effektiv resursanvändning. Socialtjänsten behöver vara lätt tillgänglig och insatser behöver kunna erbjudas på ett enklare sätt än i dag. Socialtjänstens verksamhet ska utgå från bästa tillgängliga kunskap om vad som faktiskt fungerar och inte fungerar.

Riksdagen har fattat beslut i enlighet med propositionen och i ikraftträdandet för den nya lagen är 1 juli 2025. Regeringen har också meddelat att de kommer bistå Sveriges kommuner med ett långsiktigt stöd genom en bemannings- och kompetenssatsning samt en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) under 2024 - 2028 för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Syftet med stödet är att skapa långsiktighet, förutsägbarhet och goda planeringsförutsättningar för kommuner och andra berörda aktörer inför en den nya socialtjänstlagen.

Som en del i att förbereda omställningen till den nya lagen har socialtjänsten i Piteå kommun under hösten 2024 och våren 2025 genomfört en läges- och behovsanalys. Arbetet har präglats av bred delaktighet genom att involvera medarbetare, chefer, förtroendevalda och brukarföreningsrepresentanter. Läges- och behovsanalysen bygger på en kartläggning om insatser och arbetssätt, självskattningar och kommundata, med nationella och regionala jämförelser, samt dialog och analys tillsammans med olika funktioner. Syftet har varit att identifiera Piteås nuläge, behov och möjliga utvecklingsinriktningar för att möta lagens krav på, och intentioner om, en mer förebyggande, lätt tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst.

Analysen visar att Piteå socialtjänst har flera styrkor att bygga vidare på: etablerade hemmaplanslösningar, medarbetare med adekvat utbildning och lång erfarenhet och insatser

och metoder med stark evidens. Samtidigt har verksamheterna identifierat gemensamma utvecklingsbehov likt en tydligare styrning i omställningen, förbättrad systematik i uppföljning och ökad brukardelaktighet för att utveckla insatser och verksamhet. Statistik visar också på skillnader mellan olika grupper av flickor och pojkar, kvinnor och män, vilket pekar på behov av ett stärkt arbete för att främja jämställdhet.

Trots att socialtjänsten i Piteå kommit en bit på vägen med att skapa en socialtjänst som är lätt tillgänglig och förebyggande är en tydlig slutsats från analysen att det finns behov av att stärka det arbetet – inte bara inom enskilda verksamheter, utan i hela förvaltningen och att ansvaret för och möjligheterna att arbeta förebyggande är större än bara socialtjänsten. Flera verksamheter lyfter vikten av att erbjuda fler insatser utan föregående behovsprövning för att sänka trösklarna för medborgarna till tidig hjälp och att bättre anpassa insatser efter målgruppernas olika behov. Digitala lösningar, samverkan med andra aktörer och fortsatt kompetensutveckling nämns som viktiga verktyg i omställningen.

Mål och syfte:

Målet är att arbeta vidare med de 7 områden som identifierats i kartläggning och analys och som socialnämnden fattat beslut om i sitt inriktningsbeslut. Dessa är:

- Stärka arbetet med systematisk och individbaserad uppföljning
- Stärka brukardelaktigheten i utformning av insatser och verksamhet
- Öka och utveckla användningen av digitala verktyg för tillgänglighet och delaktighet
- Öka andelen insatser utan behovsprövning
- Införa bostadssociala insatser som möter medborgarnas behov
- Stärka arbetet med att främja jämställdhet
- Tydliggör mål och styrning för omställningen

Dessa inriktningar utgör grunden för en mer långsiktigt hållbar socialtjänst genom sänkta trösklar till tidiga insatser och ökad tillgänglighet. De identifierade områdena bedöms också främja jämställdhet, kunskapsbaserade insatser och en verksamhet som i ökad utsträckning utgår från brukarnas behov.

Genomförandet:

Då omställningen sker i både förvaltningsövergripande frågor som handlar om t.ex. styrning och ledning men även i delar som finns i verksamheterna kommer genomförandet att behöva göras på flera olika sätt. Socialtjänstens processledare för omställningen, Frida Johansson, kommer att vara ansvarig för några av de processer som sker på förvaltningsövergripande nivå men kommer även att vara ett stöd för den omställning som sker i verksamheterna. En del av de förvaltningsövergripande processerna kommer att implementeras i det uppdrag som kvalitetsteamet och övriga stödfunktioner redan har. En viktig del är att delaktiggöra medarbetare, chefer och politiker samt att fortsätta att involvera brukar-representanter i omställningen. Processledaren kommer även fortsatt att ansvara för att öka kunskapen och förståelsen för omställningen och den nya lagstiftningen. Detta kommer att ske både internt i den egna förvaltningen och kommunen men även externt med samverkansaktörer och medborgare. Vi vill fortsätta att säkerställa att det finns enkel och tillgänglig information till medborgare och samverkansparter och medarbetare. En del som framkommit i kartläggning och analys är behovet av tydlig styrning och därför blir en viktig del att säkerställa att uppföljningsstrukturen i form av tertiär rapportering, del- och helårs uppföljning och nyckeltal

innehåller för att följa progress och resultat av omställningen. På sikt kan det vara aktuellt att utforma egenkontroll och internkontroll så att även dessa följer omställningen. Piteå kommun har anmält sig till SKR för att vara en av de kommuner som deltar i Lärprocessen som kommer att vara en möjlighet att få ta del av nationell kunskap men även skapa nätverk med andra kommuner. Lärprocessen startar 2026.

De 7 identifierade områdena

I det inriktningsbeslut som socialnämnden beslutat om har 7 områden identifieras där fortsatt arbete behövs för att uppnå det önskade läget som framkommit i kartläggning och analys. Omställningen beräknas pågå fram till 2029 och socialnämnden får även riktade medel under denna tidsperiod för att möjliggöra omställningen. Utifrån att medlen rekvireras behöver det årligen fastslås en prioriteringsordning för det kommande året. I denna bör det framgå vilket område som är prioriterat, planerad kostnad, tidsplan för samt vem som ansvarar för de inplanerade aktiviteterna. Årsvis görs även en uppföljning av tidigare planering för att följa upp hur lång man nått i de prioriterade områdena.

Stärka arbetet med systematisk och individbaserad systematisk uppföljning

Av läges- och behovsanalysen framgår det att det saknas uppföljningar om målgruppers problem, behov, insatser och insatsernas resultat för enskilda oavsett åldersgrupp. Det saknas också metodkunskap i individbaserad systematisk uppföljning (ISU) i större delen av förvaltningen. Även systematisk uppföljning framgår som ett utvecklingsområde. Systematisk uppföljning är ett komplement till ISU och kan vara viktigt för möjligheten att genomföra ISU. Rapporten visar att förvaltningen arbetar med systematisk uppföljning inom en del frågor och områden, men att det i dessa fall ofta saknas en analys av den data som framgår och att kunskaperna inte används för att utveckla verksamheten, insatser och arbetssätt. Utöver det socialtjänsten ansvarar för lokalt lyfter verksamheterna betydelsen av nationellt kunskapsstöd över till för att kunna skapa en kunskapsbaserad socialtjänst.

Önskat läge

Att alla verksamheter arbetar med individbaserad systematisk uppföljning (ISU) och att kunskapen om individers behov, insatser och insatsernas resultat för enskilda används för att utveckla eller bibehålla kvalitén i socialtjänstens verksamheter och insatser. Det är viktigt att uppföljningar görs återkommande för mätbarhet över tid. Att alla verksamheter arbetar med systematisk uppföljning i frågor som är relevanta¹ för omställningen och att kunskaperna analyseras och används i utvecklandet av insatser och verksamhet.

Behov för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att socialtjänstens verksamheter kartlägger vilka insatser/vilken verksamhet som följs upp i dag och vilken kunskap som saknas, det vill säga vilket behov av uppföljning som finns.
- Att verksamheterna har kompetens i ISU och använder metoden systematisk för att skapa lokal kunskap.
- Att systematisk uppföljningarna och ISU görs med ett långsiktigt perspektiv för möjlighet till mätbarhet över tid.
- Att politiken efterfrågar resultat av systematisk uppföljning och individbaserad systematisk uppföljning som stöder en kunskapsbaserad socialtjänst.

Aktiviteter för att nå önskat läge

- Önskemål finns att det inrättas ett verksamhetsnära stöd som hjälper till att tillvarata och utveckla arbete med en kunskapsbaserad socialtjänst kopplat till statistik och systematisk uppföljning och i det arbetet bevaka olika perspektiv, likt jämställdhet. Frågan behöver hanteras på en förvaltningsövergripande nivå och bör därför hanteras av kvalitetsteamet där stödfunktioner idag är organiserade för förvaltningsövergripande kvalitetsarbete.
- Processledaren för omställning får i uppdrag att utreda hur vi på bästa sätt höjer kompetensen kring metoden ISU och implementerar den i verksamheterna.

Ökad tillgänglighet och delaktighet – utveckla digitala verktyg

Socialtjänsten har stora utmaningar att möta medborgarnas behov och önskemål av att vara tillgänglig. En del i detta är att behoven och förväntningarna hos medborgarna ser olika ut beroende på ålder, vana att använda digitala lösningar samt förväntningar. Vi ser ett fortsatt behov av att arbeta vidare med ingången till socialtjänsten och att verksamheten skall kännas lätt tillgänglig och enkel att komma i kontakt med oavsett ålder eller behov. Det finns idag en rad ingångar i form av e-tjänster, telefontider och funktionsbrevlådor men det svarar inte upp på de behov och de förväntningar som medborgarna har. Det ser vi bland annat i den årliga servicemätningen som Piteå kommuns växel gör där det återkommande framförs att medborgarna upplever svårigheter att via telefon komma i kontakt med socialtjänsten. Vi nås även av att medborgarna upplever det svårt att hitta information på Piteå kommuns hemsida.

Önskat läge

Att socialtjänsten upplevs tillgänglig och enkel att komma i kontakt med oavsett ålder eller behov. Att digitala hjälpmedel används som ett komplement till socialtjänstens verksamhet och bidrar till effektiv resursanvändning och en mer lätt tillgänglig samt förebyggande socialtjänst genom välfärdsteknik, kommunikation samt enkla kontaktvägar. Målet är också att frigöra tid som personal kan ägna åt andra viktiga arbetsuppgifter likt mötet med enskilda.

Behov och aktiviteter

- Att göra en översyn av ingångarna till socialtjänsten i syfte att göra verksamheten mer tillgänglig samt att samordna och effektivisera resurser för detta.
- Att utöka och utveckla digitaliseringen genom välfärdsteknik, information och kommunikationsvägar.
- Att införa e-tjänster inom samtliga verksamhetsområden som möjliggör tidig kontakt genom möjlighet att inkomma med både anmälningar och ansökningar.
- Att det finns uppdaterad och lätt tillgänglig information på kommunens webbsida riktat till olika grupper om socialtjänstens verksamheter och insatser.
- Att undersöka möjligheten till, och införa, smarta digitala lösningar som exempelvis AI för att anteckna möten och chattfunktion med medborgarna.
- Att det finns en tydlig plan med rutiner och ansvarsfördelning i händelse av att den digitala tekniken inte fungerar.
- Att det finns en förvaltningsgemensam plan, resurser och styrning i frågan om en mer digital socialtjänst.
-

Stärka brukardelaktigheten i utformning av insatser och verksamhet

Av rapporten framgår brukardelaktighet som en viktig del i att erbjuda en kunskapsbaserad socialtjänst. Kvalitetsindikatorer i Socialstyrelsens kommundata, resultatet av verksamheternas självskattningar, dialogerna med brukarföreningarna och ungdomars röster om omställningen visar samstämmigt att brukardelaktighet är ett utvecklingsområde i

utformning av insatser och verksamhet. Även om olika verksamheter har kommit olika långt i arbetet med brukardelaktighet är det ett område som samtliga verksamheter uppger att de vill stärka för att både främja delaktighet och för att skapa en mer kunskapsbaserad socialtjänst. En av kommunens styrkor inom området är att det finns ett löpande samarbete genom olika brukarråd, där emot saknas representation från barn och unga samt brukarnära råd.

Önskat läge

Att brukardelaktighet genomsyrar hela förvaltningen och bidrar till kunskap inom alla verksamhetsområden om vad som är viktigt och verksamt för dem som socialtjänsten finns till för, samt att kunskaperna används för att utveckla insatser och verksamhet.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att samtliga verksamhetsområden arbetar med ISU.
- Att brukardelaktighet och resultatet av arbetet efterfrågas och följs upp av politiken, bör samordnas med samtliga delar som rör styrning och ledning och hanteras primärt av kvalitetsteamet.
- Att frågan angående verksamhetsnära stöd eller resurs utreds vidare. Dels genom att följa upp verksamheternas arbete med att upprätta en plan för att identifiera vilket behov inrättas med ansvar för att upprätta och utgöra ett stöd till verksamheterna. Stödet bör innehålla rutiner, metoder och verktyg som bidrar till ökad brukardelaktighet och som utgår från forskning och beprövad erfarenhet när det är möjligt.
- Att samtliga verksamheter upprättar en plan för, och skapar en systematik i, arbetet med brukardelaktighet utifrån de målgrupper de vänder sig till.
- Att kunskaper om brukares behov och önskemål, exempelvis utifrån interna uppföljningar och/eller externt framtagen kunskap, tas till vara i utformning och utveckling av insatser och verksamhet.
- Att frågan gällande barn och ungdomsråd aggregeras till övergripande kommun nivå då det är fråga som berör fler förvaltningar.

Öka andelen insatser utan behovsprövning

Den nya lagen ger kommuner utökad möjlighet att ge insatser för personliga förhållanden utan en föregående individuell behovsprövning. Den nya möjligheten syftar till att bättre kunna prioritera och organisera resurser som ska leda till en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst. Läges- och behovsanalysen visar att uppemot 98 procent av Piteå socialtjänstens verksamhet föregås av en behovsprövning i dag, vilket innebär att socialtjänsten är en utredningstung verksamhet. Inom samtliga verksamhetsområden beskrivs behov av och önskemål om att utreda mindre och ge mer hjälp, vilket insatser utan behovsprövning skapar möjlighet för. Utredningen visar att ungdomar är positiva till insatser utan behovsprövning och vill att dessa insatser inte bara ska rikta sig till familjer, utan också till barnet (Maskrosbarn 2024). Majoriteten av deltagarna (brukarföreningsrepresentanter, politiken och avdelningschefer) ser också positivt på möjligheten att erbjuda insatser utan behovsprövning.

Önskat läge

Att socialtjänsten blir mer tillgänglig och förebyggande genom att öka andelen insatser utan behovsprövning, vilket kan generera en mer effektiv resursanvändning och sänkta trösklarna in till socialtjänsten för olika målgrupper.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att följa upp de insatser som vi idag ger utan föregående behovsprövning ur ett kvalitets samt individperspektiv. Följa upp och utvärdera de förändringar som träder i kraft 1/7 - 2025 där insatser som tidigare getts med föregående behovsprövning ges utan ger för effekt.

- Utifrån den kartläggning som tidigare gjorts prioritera vilka övriga insatser som skall ges utan föregående behovsprövning och ge respektive verksamhet möjlighet att genomföra detta
- Att omvärldspana om vilka insatser som andra kommuner erbjuder och ämnar erbjuda utan biståndsbeslut för inspiration genom goda exempel samt att beakta brukares, inklusive barns perspektiv, och önskemål kring insatser.

Införa bostadssociala insatser som möter medborgarnas behov

Att ha en stabil boendesituation är ofta en grundförutsättning för att andra sociala insatser ska fungera. Socialtjänsten ska enligt förslaget till ny socialtjänstlag arbeta proaktivt och nå människor tidigare, vilket ofta kräver att man agerar innan en situation blivit akut och ingripande insatser behövs. Där till framgår av förslag till den nya lagen att kommunen ska planera insatser på övergripande nivå för att möta olika målgruppers behov av insatser.

Utbudet av bostadssociala insatser är i dag mycket begränsat i kommunen och möter, enligt läges- och behovsanalysen, inte de faktiska behov av boende och stöd i boende som finns i olika målgrupper. Att rådande bostadsförsörjningsplan upprättats var ett viktigt steg framåt enligt ledningsfunktionerna som deltagit i analysen, då den för första gången inkluderat socialt utsatta grupper. Samtidigt kvarstår det, enligt verksamheterna, frågetecken kring vem som ska ansvara för frågan om bostäder till kommunmedborgarna som av olika skäl har svårt att få eller bibehålla ett boende.

Insatser som saknas för att möta medborgarnas behov är allt ifrån stöd i övergången från heldygnsplaceringar till eget boende för barn och unga, för vilka kommunen har ett utökat ansvar, till funktionella lokaler inom särskilt boende för att möta olika målgruppers behov. Vidare framgår det av rapporten att tillgången på boendestöd inte är tillräcklig och behöver utvecklas för att kunna förebygga och motverka behov av mer ingripande insatser. Det saknas också olika boendeformer som kan möta olika grupperns behov. Exempelvis efterfrågar verksamheterna sociala kontrakt, halvvägshus till personer med skadligt bruk och beroende och skyddat boende för kvinnor med samsjuklighet. Det saknas också insatser med evidens likt Bostad först och inte minst saknas ett vräkningsförebyggande arbete för alla målgrupper.

Önskat läge

Att det finns alternativ på bostadssociala insatser som kan möta olika målgrupper och enskildas behov av boende och stöd i boende samt att det förebyggande, tidiga och kunskapsbaserade perspektivet präglar kommunens planering av och tillgång på insatser.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att en grundlig kartläggning genomförs om hur behovet av bostad ser ut i kommunen för ett träffsäkert resultat för prioritering och utformning av insatser.
- Att hitta ett gemensamt språk för det bostadssociala området.
- Att det finns en politisk vilja och prioritering med utökade resurser till boendestöd.
- Att det ställs krav på den kommunala hyresvärden då den reguljära bostadsmarknaden är central vad gäller grupper och enskildas möjlighet till boende.
- Att socialtjänsten är delaktig i upprättandet av bostadsförsörjningsplanen och att samtliga verksamhetsområden beaktas.
- Att en samordnare håller ihop arbetet med verkställigheten av bostadsförsörjningsplanen och att det i planen finns direktiv om vilken aktör som ansvarar för vad i frågor som kräver samverkan.
- Att ett vräkningsförebyggande arbete utvecklas.
- Att det påbörjade arbetet med översyn av behov av stödboende slutförs och att de "hemmaplanslösningar" som finns på Barn och familj formaliseras och att rättssäkerheten och kvaliteten i dessa insatser säkerställs.

Stärka arbetet med att främja jämställdhet

Läges- och behovsanalysen synliggör flera skillnader mellan olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män inom olika delar av förvaltningen. I vissa fall saknas statistik kopplat till kön, medan det i andra fall finns data kopplat till insatser och verksamhet men att det saknas en analys och användning av resultatet vid planering och utveckling av insatser och verksamheter. Nyss nämnda har blivit tydligt i arbetet med läges- och behovsanalysen då det många gånger saknats förklaringar till vad skillnader mellan könen beror på och om de är motiverade eller inte.

Våld i nära relation är ett samhälls-, folkhälso- och jämställdhetsproblem. Under analysarbetet har det framgått att ansvaret för arbetet med våld i nära relation är isolerat till en enhet inom socialförvaltningen och att det finns behov av att lyfta ansvaret för styrning och ledning i frågan till kommunnivå. Det framgår också av rapporten att det saknas resurser för att nå ut till fler målgrupper och möta kommunmedborgarnas behov inom området.

Önskat läge

Att det finns en medvetenhet och systematik i arbetet med att främja jämställdhet inom socialtjänstens verksamheter och insatser som motverkar omotiverade skillnader i bemötande, bedömningar och insatser för olika grupper av flickor och pojkar, kvinnor och män. Samt att det finns en kommunövergripande styrning och ledning i arbetet med våld i nära relation i Piteå.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att socialnämnden lyfter frågan om ansvaret för arbetet med, samt styrningen och ledningen av, våld i nära relation till kommunnivå.
- Att öka medvetenheten och kunskapen om kön för möjlighet att identifiera utvecklingsområden i verksamheterna.
- Att socialnämnden efterfrågar underlag kopplat till kön inom alla verksamhetsområden.
- Att lägga till indikatorer uppdelade på kön som sedan ska analyseras i strategisk plan och som därefter bryts ner på avdelning och enhetsnivå.
- Att göra könsuppdelade uppföljningar inom olika verksamhetsområden av insatser, särskilt där könsskillnader identifierats i rapporten.

Tydliggör mål och styrning för omställningen

Läges- och behovsanalysen visar att det i dag saknas styrning och ledning från övergripande nivå som stöder omställningen till en ny socialtjänstlag. Omställningen behöver genomsyra hela organisationen och då krävs det att den politiska ledningen stakar ut en riktning, genom resurser, mål och uppföljningar, som ligger i linje med den nya lagen. I dialogen med brukarföreningarna, politiken och avdelningschefer om förslagen om inriktningsbeslut var det flera som framhöll detta förslag som centralt för att inriktningsförslagen. Brukarföreningarna framhöll nämligen viss oro för att förslagen, som i sig är positiva, inte ska omsättas i praktiken.

Önskat läge

Att det finns en politisk styrning som ligger i linje med ny socialtjänstlag och en resurssättning som skapar förutsättningar att uppnå målen.

Behov och aktiviteter för att nå önskat läge på kort och lång sikt

- Att politiken efterfrågar och följer upp resultat som ligger i linje med ny socialtjänstlag.
- Att kommunen planerar insatser till enskilda på övergripande nivå och särskilt beaktar tidiga, förebyggande insatser i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

- Att förvaltningen upprättar en plan för omställningen och genomförandet av inriktningsbesluten.

Resurser:

Piteå kommun har för 2025 fått 4,4 miljoner för omställningsarbetet till nya SoL. Det preliminära beskedet är att Piteå kommun kommer att få ca.7 miljoner / år under omställningsåren 2026-2028. De statliga medlen rekvireras och återskänks årligen.

En processledare är anställd på 100 %. Utöver det kommer medlen att prioriteras årligen för att möjliggöra omställning inom samtliga av de 7 identifierade områdena i inriktningsbeslutet. Förutsättningen är att de aktiviteter som görs under omställningen inte skall innebära ökade kostnader efter omställningsåren.

Styrgrupp:

Styrgrupp för omställningen är förvaltningens utökade ledningsgrupp. Operativ ledningsgrupp används för att återkommande sprida information till medarbetare i den egna förvaltningen om det pågående arbetet. Till de olika delaktiviteterna kan det finnas behov av en särskild projektorganisation. T.ex. bör medborgarservice involveras i omställningsarbetet gällande tillgänglighet.

Ärende 4

Budgetuppföljning september 2025

Månadsuppföljning ekonomi, september 2025

Socialtjänsten har per september en budgetavvikelse om -24,4 mkr varav ca 14,7 mkr är kopplat till hela förvaltningens löneökningar där budgeten justeras i oktober, detta belastar driften centralt. Den återstående avvikelsen är således -9,7 mkr. Centralt ligger driftsmedel avseende Videvägen gruppboende som ej kommer att användas fullt ut 2025. Skogsgården/Norrgården är inte i full drift vilket också påverkar budgetavvikelsen positivt. Sommarkostnaderna uppgick till 31,6 mkr, en kostnadsökning med 9,8 mkr jämfört med 2024. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2025 samt analys av kostnadsläget på IFO. Prognos för helåret sätts till -13,9 mkr.

Politik och förvaltningsledning

- Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per september är -4,3 mkr. Exklusive kostnader för löneökning som nu belastar den har Politik och förvaltningsledning en budgetavvikelse på 10,4 mkr. Det är budgeterat 18,2 mkr för statsbidraget "Säkerställa en god vård och omsorg om äldre" och dessa medel har kommit in. Det är också budgeterat 8,5 mkr på en övergripande tillfällig verksamhet. De består bland annat av driftskostnader för del av året för ny gruppboende som nämnden tilldelats men inte kommer att användas under året. Dessa genererar till och med september en budgetavvikelse på 7,9 mkr. Kostnader för politik och socialnämnd prognosticerar en budgetavvikelse på -0,3 mkr beroende på extra kostnader för omställningskostnader för föregående ordförande på ca 450 tkr under 2025 som socialnämnden får ta kostnaderna för. Prognosen för politik och förvaltningsledning förbättras till 8,6 mkr.

Verksamhetsstöd

Utfall/analys

- Budgetavvikelsen för avdelningen är till och med september 1,0 mkr.
- Verksamheten stab och ledningsstöd har en budgetavvikelse på 0,8 mkr vilket är en förbättring med 0,3 mkr jämfört med föregående månad.
- Bemanningsenheten har en budgetavvikelse på 0,1 mkr vilket är samma som augusti månads uppföljning. Bemanningsplanerna har en budgetavvikelse på -0,4 mkr vilket förklaras av att det varit fler anställda än vad som finns budgeterat. Poolerna har en budgetavvikelse på 0,2 mkr vilket är samma som augustis månads uppföljning. Bokningsgraden för poolerna är fortsatt god.

- En ny chefspool har startats upp under september 2024 där två chefer ingår. Poolen ska vara självfinansierad där de verksamheter som är i behov av chef får betala till poolen. Bokningsgraden har hittills varit hög för dessa och den finansierar sina kostnader
- Sommarkostnader för poolen är 222 tkr och gäller främst flytt av semesterveckor.
- Årsprognosen för avdelningen är en budgetavvikelse på 0,6 mkr.

Hälso- och Sjukvård

Utfall

- Avdelningen för hälso- och sjukvård har per september en budgetavvikelse på -10,5 mkr.
Prognos för helåret är -12,7 mkr.
- Verksamheten hemsjukvård har en budgetavvikelse på -5,9 mkr.
En stor del av budgetavvikelsen är tjänsteköp från hemtjänsten där det är en kostnadsökning på ca 3 mkr per år på grund av annan beräkning av tjänsteköp. Verksamheten har också överanställningar av sjuksköterskor eftersom det har varit lättare att rekrytera sjuksköterskor till hemsjukvård än till poolen. Hemsjukvårdnatt har vakanta tjänster och har därför stora kostnader för bemanningspersonal.
- Rehab har en budgetavvikelse på -2,1 mkr. Budgetavvikelsen beror främst på överanställningar av personal samt att hjälpmedelskostnaderna har ökat. Hjälpmedelskostnaderna ökat med ca 2 mkr på årsbasis på grund av ny beräkningsmodell från Regionen. Kostnaderna har dock setts över av regionen och kommer justeras med ca 1 mkr vid årets slut.
- Sjuksköterskor SÄBO har en budgetavvikelse på -2,8 mkr. Personalkostnader har en positiv budgetavvikelse och inhyrda bemanningssjuksköterskor har en negativ budgetavvikelse då det är svårigheter att rekrytera personal.
- Bemanningskostnaderna för avdelningen har per september ökat med 3,7 mkr från föregående år.

Åtgärd

- Avdelningen jobbar vidare med bemanningsekonomi och bemanningsstrategi.
- Rekrytering av sjuksköterskor pågår löpande för att minska behovet av inhyrd personal.
- Det pågår ett arbete av rekonditionering av vissa hjälpmedel till exempel sittdynor som förhoppningsvis kommer att minska behov av beställning nya hjälpmedel och därigenom minska kostnader för detta.

En ingång

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen till och med september är 11 mkr

- Utredning samt utbetalning av hemtjänst har en budgetavvikelse om 5,5 mkr.
- Utredning och utbetalning av försörjningsstöd har en budgetavvikelse på 3,8 mkr.
- Betalningsansvar har en budgetavvikelse på 0,6 mkr.
- Utredning LSS har en budgetavvikelse på 0,2 mkr
- Utredning och utbetalning av ledsagning 0,3 mkr
- Årsprognosen sätts till 14,3 mkr

Analys

- Kostnaderna för hemtjänsttimmar för personer över 65 år är lägre än budgeterat. Detta då minskningen av SÄBO platser ännu inte medfört ökat antal hemtjänsttimmar vilket det är budgeterat för.
- På utredning för försörjningsstöd så har man varit underbemannade men rekrytering har gjorts så ökade kostnader i höst.
- Utbetalning av försörjningsstöd fortsatt på låg nivå. Färre personer i försörjningsstöd beror på att fler får sjukersättning och att det just nu är en god arbetsmarknad för de personer som har förutsättningar att arbeta. Vi ser dock en ökning av antal nödansökningar nu under september.
- Ledsagning ligger under budget då de varit underbemannade. Kostnaderna för ledsagning har varit lite över budget och vi bedömer att kostnaderna kommer öka då fler beviljas ledsagning.

Barn och familj/Missbruk

Utfall och analys

- Barn och familj/missbruk har en budgetavvikelse på -2,7 mkr för perioden januari – september.
- Barnsidan inkl. familjehem har 0,2 mkr i budgetavvikelse, delvis beroende på låga kostnader för förstärkta familjehem.
- Övriga verksamheter har en budgetavvikelse på totalt 3,9 mkr vilket till stor del beror på det tillskott på 10 mkr för helåret som ligger på vht 5940, Områdesstödet, och är utfördelat linjärt över helåret.
- Familjehemmen har -2,6 mkr i budgetavvikelse för perioden, detta trots ett budgettillskott på +10 mkr för helåret.
- Institutionsvård missbruk för vuxna har -6,8 mkr i budgetavvikelse tom september, en försämring med -1,4 mkr i september beroende på en rättning i en uppföljningsfil.
- Inom området missbruk för vuxna har institutionsvården -1,9 mkr högre kostnader och 343 fler vård dygn tom september 2025 jämfört med samma period 2024.
- Institutionsvården för barn och unga har 2,6 mkr lägre kostnad och 617 färre vård dygn tom september 2025 jämfört med samma period 2024.

- Ett barn är placerat enligt LSS. På ett år har dygnskostnaden stigit med cirka 230 kr per dygn för en placering och snittkostnaden per dygn är nu 10 355 kr.
- Vi har haft ett ökat inflöde på utredningar av barn och många av barnen har varit väldigt unga, på grund av detta krävs snabb handläggning, så vi har överanställt handläggare för att klara av vårt uppdrag.
- Behoven hos enskilda individer och deras insatser är anledningen till att kostnaderna för missbruksvården är större än budgeterat. Då vårdbehovet styr kostnadsutvecklingen innebär det att kostnaderna är svåra att påverka på kort sikt.
- Helårsprognosen kvarstår på -3 mkr.

Åtgärd

- För att tydliggöra var olika kostnader hör hemma på IFO ska vi se över hur områdesstödet kan fördelas ut på enhetschefsnivå samt försöka avveckla verksamheten gråzonsärenden.
- Viktigt att säkerställa att vi har koll på våra utgifter redan i början av året så inte kostnader för resor, handledare m.m. skenar iväg.
- Verksamheten fortsätter att arbeta för att ta hem de barn där det finns möjligheter till öppenvård/hemmaplansalternativ, vilket medför minskade kostnader. Metod och arbetssätt kopplat till den målgruppen är främst SofS. Det finns dock utmaningar när det gäller ungdomar som vistas på institution pga. eget beteende, t.ex. missbruk eller kriminalitet.
- Verksamheten fortsätter arbetet att rekrytera fler egna familjehem för att minska antalet placerade på förstärkta familjehem och/eller institution.
- Arbetet med ungdomar och unga vuxna pågår inom ”13-25”-verksamheten. Teamets arbete, förhållningssätt, metod och arbetssätt skall förutom utökat samarbete leda till delat ansvar, erfarenhetsutbyte, tidiga insatser från rätt kompetens och utövare. Det skall med förhoppning leda till minskade kostnader och fler insatser i egen regi.
- En åtgärdsplan kommer att tas fram för att minska kostnaderna för institutionsvård för vuxna på kort och lång sikt, exakt innehåll i planen presenteras senare.

Ordinärt boende

Utfall/analys

- Budgetavvikelsen på Ordinärt boende ligger på -9,3 mkr per september 2025.
- Hemtjänstproduktionens avvikelse på -9,6 mkr är kopplad nästan helt till personal. Bostadsanpassningen ligger nu på -0,2 mkr. Övriga verksamheter, områdesstöd och ÄC-verksamheterna, bidrar totalt med 0,5 mkr plus. Utredningsteamet har ökade kostnader för inhyrd personal under sommaren. Kostnader på vissa verksamheter, bl. a bostadsanpassningen, förväntas komma in i slutet av året. Kostnader för

sommarerbjudanden uppgår till 3,1 mkr för 2025, en ökning med 2,1 mkr jämfört med 2024.

- Prognos för helåret försämras till -10 mkr.
- Vad gäller hemtjänsten har flera grupper tappat insatser från årsskiftet och det kan innebära större minusavvikelse om man ligger kvar med personal vilket verkar vara realitet i vissa grupper, och speciellt inför sommaren. En av hemtjänstens största utmaningar är att snabbt kunna ställa om personalstyrkan då timmarna minskar, det är svårt att nå ända fram på kort tid.
- Övertidskostnaderna har minskat jämfört med samma period förra året.
- De ekonomiska avvikelserna där det skett en försämring på hemtjänsten de senaste åren är till betydande del kopplat mot förändring till 11-timmars dygnsvila. I och med detta krävs bemanning med extra personal speciellt på helgerna för att klara insatserna hos brukarna. I kombination med arbete 2 av 5 helger är det svårt att optimera bemanningen.
- Antalet larm i Nattpatrullen uppgick under 2024 till ca 21 per natt. Enheten går lite plus i dagsläget.
- Hemtjänsten har per september planerat ut ca 2 768 timmar i fast omsorgskontakt. Detta motsvarar ca -1,1 mkr i budgetavvikelse då lagändringen inte medförde tillskott i budgetram för 2025.

Åtgärd

- Flera grupper har slagits ihop under de senaste åren för att i större utsträckning kunna främja samplanering. Från februari 2023 anställdes samordnare för schemaplanering ute i grupperna för att kunna nyttja personalresurserna mer optimalt. Det pågår ett ständigt arbete på enheterna med att optimera schemaläggningen där hantering av ökade och minskade insatser i grupperna är en viktig del.
- Ekonomiuppföljning på enhetsnivå sker varannan månad. Extra fokus ligger på de grupperna med störst underskott. Numera ingår ekonomiuppföljningen för enheterna i en utökad form av uppföljning där fokus kommer att ligga på bemanning, kvalitet och arbetsmiljö tillsammans med ekonomi.
- Översyn av den ekonomiska modellen som används inom hemtjänsten (köp- och sälj mellan biståndsbedömning och verkställighet) för att säkerställa korrekt procentuellt påslag pågår löpande.

Särskilt boende för äldre

Utfall/analys

- Avdelningen för särskilt boende för äldre har per september en budgetavvikelse om totalt -4,7 mkr varav verksamhetens samtliga boenden (bara husen) inkl. chefer och omvårdnadsintäkter ligger på -5,4 mkr och områdesstödet på ca +0,7 mkr. Kostnader

för sommarerbjudanden uppgår till 5,3 mkr för 2025, en ökning med 3,2 mkr jämfört med 2024.

- Prognos för helåret försämras till -5,5 mkr.
- Vissa boenden får ihop ekonomin hyfsat medan några dras med underskott. Vikariebrist och i vissa fall vårdtunga brukare utmanar verksamheterna. Norrgården visar på stort underskott men har gått bättre ekonomiskt under året. Det nyöppnade Skogsgården går lite plus då enheten ännu inte är i full drift. Det är svårt att sätta prognos för helåret men baserat främst på att den positiva budgetavvikelsen på Skogsgården kommer att upphöra vid full drift blir prognosticerade underskottet på det huset sämre än linjära utfallet.
- Under 2024 rörde sig avdelningen kostnadsmässigt i rätt riktning tack vare främst beslut om att avveckla de servicetjänster som tidigare funnits i verksamheterna.
- Äldreomsorgslyftet ger personalen möjlighet till utbildning där utbildningskostnaderna är finansierade.

Åtgärd

- Avdelningschef och enhetschefer tillsammans med stödfunktioner inom ekonomi och bemanning behöver framåt arbeta med optimering av schemaläggning med hjälp av samplanering, införande av basscheman vid behov och differentiering av arbetsuppgifter. Fokus bör ligga på de boenden som visar på störst negativ budgetavvikelse.
- Administratörernas roll behöver tydliggöras och utbildning i schemaläggning av chefer och administratörer inplaneras.
- Erfarenhetsutbyte mellan chefer och administratörer för att kunna lära av goda exempel bör formaliseras.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Utfall/analys

- Avdelningen har tom september en budgetavvikelse om 0,8 mkr, augusti månad var budgetavvikelsen 1,4 mkr.
- Totala sommarkostnader för avdelningen har varit 1,6 mkr, där sommarbonus för vikarier varit 554 tkr, övriga sommarkostnader 315 tkr och övertidskostnader varit 700 tkr. Avdelningen har inte använt sig av flytt av semesterveckor.
- LSS-boenden har ingen budgetavvikelse till och med september, föregående månad var budgetavvikelsen 0,5 mkr. För boendet Parken är det budgeterat med kostnader för första halvåret, när det stängt boendet tidigare har det genererat en positiv budgetavvikelse på ca 0,9 mkr. Socialnämnden har för resterande del av året kostnader för lokaler där tomhyrorna kommer att generera en negativ budgetavvikelse.

- Psykiatriboendena har en budgetavvikelse på 0,3 mkr vilket är 0,1 mkr bättre än augusti månad.
- SAVO har en budgetavvikelse på 0,3 mkr vilket är något sämre än föregående månad. Intäkterna är fortsatt högre än vid samma period 2024.
- Daglig verksamhet, Arbetsanpassning, Boendepatrullen och boendestöd följer budget med endast mindre budgetavvikelser.
- Helårsprognos för avdelningen sätts till 0,8 mkr.

Åtgärd

- Inga direkt nya åtgärder utan avdelningen fortsätter arbetet med bemanningsstrategi samt översyn av bemanning på gruppboheter. Ytterligare fokus har lagts under fjolåret på schemaläggning för att verksamheterna ska klara bemanning inom befintlig ram och det arbetet har fortsatt under 2025. Arbetet innebär bland annat mer samverkan mellan olika gruppboheter, minskad vikarietillsättning vid frånvaro, arbeta med sjukfrånvaro, bättre fördelning av arbetstid efter bemanningskrav samt att verksamheterna tar hjälp av schemastöd vid schemaläggning. Det finns samma utmaningar som för andra avdelningar med komplexa brukarärenden och dyra bemanningslösningar.

Stöd till funktionsnedsatta

Utfall och analys

- Avdelningen för stöd till funktionshindrade har en total budgetavvikelse på -5,6 mkr tom september.
- Korttidsverksamheten har en budgetavvikelse på -1,3 mkr.
- Budgetavvikelsen för de privata assistansanordnarna är -1,5 mkr, det har tillkommit två nya LSS-ärenden inom privat assistans from april vilket tillsammans med höga sjuklönekostnader förklarar den negativa budgetavvikelsen.
- Egen produktion av personlig assistans, d.v.s. där kommunen är utförare av personlig assistans, har en budgetavvikelse om -3,3 mkr, övertids/fyllnadstidskostnader uppgår till -5 mkr inklusive sociala avgifter tom september.
- Årets sommarkostnader, som inkluderar sommarbonus för vikarier, flytt av semesterveckor, rekryteringspremie och kompensation för extrapass har kostat 3,5 mkr för vux.funk. Till detta tillkommer övertidskostnader för sommaren med 2,3 mkr.
- Under september månad har ett objekt som tidigare endast haft LSS fått SFB från Försäkringskassan, så vi har fått ökade intäkter med 750 tkr under september månad då SFB betalats ut retroaktivt from mars i år.
- Vi har några ärenden där kommunen utför fler timmar än vad Försäkringskassan har beslutat om. Ansökan om utökning av tid för dessa brukare har inlämnats till Försäkringskassan och LSS-handläggare.

- Inom egen produktion av personlig assistans finns det nu 4 st LSS-ärenden, dessa ärenden har en negativ budgetavvikelse på -1,4 mkr tom september.
- Helårsprognosen kvarstår på – 7 mkr för avdelningen.

Åtgärd

- Verksamheten personlig assistans har återupptagit arbetet med att implementera heltidsanställningar. Förhandlingen med kommunal är genomförd, och planen är att implementera möjligheten till heltidsanställningar från hösten 2025.
- Bemanningspoolen håller på att anställa personliga assistenter till bemanningspoolen som är dedikerade till avdelningen för funktionsnedsatta.

Budgetuppföljning September 2025

Socialtjänsten

	AVDELNING	Årsbudget 2025	Periodbudget Jan-Sept	Periodens förbrukning Jan- Sept	Periodens budgetavvikelse Jan- Sept	Årsprognos 2025
510-511	Politik och förvaltningsledning	11 370	8 873	13 171	-4 298	8 600
512	Verksamhetsstöd	42 369	31 399	30 440	959	650
513	Hälso- och sjukvård	104 239	77 944	88 485	-10 541	-12 700
514	En ingång	135 420	102 270	91 301	10 969	14 300
515	Barn och familj / Missbruksvård	147 384	108 950	111 697	-2 747	-3 000
516	Ordinärt boende	104 506	78 171	87 450	-9 279	-10 000
517	Särskilt boende för äldre	341 128	257 798	262 474	-4 676	-5 500
518	Psykosocialt stöd	150 694	113 631	112 830	801	800
519	Stöd till funktionsnedsatta	87 107	66 386	71 994	-5 609	-7 000
5XX	Totalt Socialtjänsten	1 124 217	845 422	869 843	-24 421	-13 850

§ 115 Budgetuppföljning september 2025

Diariernr 25SN9

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar Socialnämnden godkänna budgetuppföljningen per september.

Ärendebeskrivning

Socialtjänsten har per september en budgetavvikelse om -x mkr varav ca x mkr är kopplat till hela förvaltningens löneökningar där budgeten justeras i oktober, detta belastar driften centralt. Den återstående avvikelsen är således -x mkr. Sommarkostnaderna uppgick till 31,6 mkr, en kostnadsökning med 9,8 mkr jämfört med 2024. Helårsprognos sätts till -x mkr. Utöver planerade aktiviteter i den ekonomiska aktivitetsplanen har följande områden prioriterats:

- Framtagande av en insatskatalog för förändrad biståndsbedömning
- Förändring av semesterplaneringen
- Beslut gällande neddragning av verksamhet; Rosågränd, halvering av Samvaron, gruppboende Parken.
- Beslut gällande ytterligare neddragning av verksamhet: Österbo

Yrkanden

Ruth Rahkola (S): Bifall till Socialtjänstens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens arbetsutskotts beslut.

Beslutsunderlag

- Månadsuppföljning SOC september 2025

Paragrafen är justerad

Ärende 5

Ekonomisk strategi och uppföljning mätpunkter T2

Mätpunkter 2025

Mätpunkt	Avd	Tertial 2		
		2025	2024	Jämförelse
Finansiering av ev överanställningar	Verksamhetsstöd	41%	50%	-18%
Kostnad för ramflytt till IT-avdelningen	Verksamhetsstöd	0	0	0
Kostnad bemanningssjuksköterskor	Hälso- och sjukvård	7 602 000	6 086 600	1 515 400
Beställda timmar bemanningssjuksköterskor	Hälso- och sjukvård	9 865	8 416	1 449
Kostnad bemanningsfysioterapeuter/arbetsterapeuter	Hälso- och sjukvård	680 300	738 700	-58 400
Beställda timmar bemanningsfysioterapeuter/arbetsterapeuter	Hälso- och sjukvård	976	1 168	-192
Kostnader för hjälpmedel	Hälso- och sjukvård	3 742 300	3 516 700	225 600
Totala kostnader bemanningspersonal	Hälso- och sjukvård	8 282 300	6 825 300	1 457 000
Utfall resekostnader	Socialpsykiatri och missbruk	351	244	44%
Utfall konsultkostnader	Socialpsykiatri och missbruk	114	85	34%
Utfall handledarkostnader	Socialpsykiatri och missbruk	250	313	-20%
Utfall institutionsvårdskostnader för vuxna	Socialpsykiatri och missbruk	8 102	5 496	47%
Kostnader för övertid/fyllnadstid	Ordinärt boende	901	1 207	-25%
Kostnader tillfälligt inhyrd personal	Ordinärt boende	915	561	63%
Brukartid i procent	Ordinärt boende	63%	61%	3%
Antal utlagda timmar i schema jämfört med budgeterade timmar i schema	Ordinärt boende	6245	15 967	-61%
Norrgården - Antal utlagda timmar i schema jämfört med budgeterade timmar i schema	Särskilt boende	1 339	5 188	-74%
Roknäsgården - Antal arbetade timmar jämfört med budgeterade timmar	Särskilt boende	-402	2 583	-116%
Antal som gått över till basscheman	Särskilt boende	4	0	4
Antal som samplanerar	Särskilt boende	2	2	0
Antal utlagda timmar i schema jämfört med budgeterade timmar i schema	Psykosocialt stöd till vuxna & daglig verksamhet	-13 528	-12 830	-698
Beställda vikarietimmar sjukfrånvaro/VAB	Psykosocialt stöd till vuxna & daglig verksamhet	3 886	4 286	-400

Antal sjuktimmar korttidssjukfrånvaro	Psykosocialt stöd till vuxna & daglig verksamhet	2 933	3 592	-659
Antalet beställda vikarietimmer i relation till korttidssjukfrånvaro	Psykosocialt stöd till vuxna & daglig verksamhet	132%	119%	11%
Antal arbetade timmar jämfört med budgeterade timmar	Psykosocialt stöd till vuxna & daglig verksamhet	-8 317	-7 480	11%
		2025	2024	Jämförelse
Kostnader för sommarbemanning - extrakostnader sommaravtal		8 926	4 122	116,55%
Kostnader för sommarbemanning - extrakostnader sommarbonus		2 908	2 417	20,31%
Kostnader för sommarbemanning - extrakostnader rekryteringsbonus		96	92	4,35%
Kostnader för sommarbemanning - extrakostnader övertid		8 160	7 744	5,37%
Kostnader för sommarbemanning - extrakostnader bemanningspersonal hela förvaltningen		10 055	7 446	35,04%
Kostnader för sommarbemanning - kompensation extrapass		1451	0	
Total sommarkostnad		31 596	21 821	44,80%

Ärende 7

Socialtjänstens verksamhetsplan (VEP) 2026

SOC verksamhetsplan 2026

Socialnämnden

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Röda tråden	3
Förutsättningar	4
Uppdrag enligt reglemente	4
Målgrupper	4
Styrdokument	5
Samverkanspartners	5
Värdegrund	5
Arbete för att nå visionen	6
Nulägeanalys	6
Grunduppdrag	7
Verksamhet	7
Personal	8
Ekonomi	8
Indikatorer för uppföljning	8
Förvaltningens prioriteringar	12
Översikt över processer och projekt	12
Styrning av processer och projekt	13

Inledning

Socialtjänsten har i många år styrt verksamheten genom socialchefens inriktningsplan. Under 2025 går hela kommunen in i ett nytt styr- och ledningssystem, som bygger på en gemensam vision, gemensamma strategier och delvis gemensamma insatsområden. Inom ramen för detta nya system har förvaltningen i uppgift att konkretisera nämndens styrning i form av en förvaltningsövergripande verksamhetsplan, på samma sätt som socialchefens inriktningsplan tidigare gjort. Avdelningar och enheter har i sin tur i uppgift att konkretisera förvaltningens verksamhetsplan i egna verksamhetsplaner.

Verksamhetsplanens innehåll speglar innehållet i verksamhetsplaneringsverktyget i Stratsys, där merparten av arbetet inom styr- och ledningssystemet ska äga rum.

Röda tråden

Vision 2050	Strategier	Insatsområden	Grunduppdrag	Process	Projekt
Piteå – Sveriges bästa plats att bo på	Det bästa för Piteå	 Medborgarna i fokus			Alternativa boendelösningar - stödboende
					Implementering av nya Socialtjänstlagen
					SKR:s lärprocess – stöd i omställningen till nya socialtjänstlagen
		 Kompetensförsörjning			Provbo
		 Förebyggande och främjande			Implementering av nya Socialtjänstlagen
			 Verksamhet	Hantera boendeplaner	
					Införande av Bostad först
					Implementering av nya Socialtjänstlagen
					SKR:s lärprocess – stöd i omställningen till nya socialtjänstlagen
					Ta fram riktlinje för insatser Barn och unga
					Ta fram riktlinje för insatser missbruk
					Framtidens äldreomsorg
					Delta i handslaget för digitalisering
			 Personal	Hantera bemanning	Samplanering och differentiering av arbetsuppgifter
				Hantera kompetensförsörjning	Provbo Yrkesresan
					Stärka ledarskapet för första linjens chefer samt kunskapsbaserad äldreomsorg
					Stärka frisknärvaron genom fokus på friskfaktorer
			 Ekonomi	Hantera ekonomi	
		Enkelt att bo attraktivt	 Samarbete för ett enkelt samhällsbyggande		
	Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	 Trygghetsskapande samhällsbygge			Implementering av nya Socialtjänstlagen

Vision 2050	Strategier	Insatsområden	Grunduppdrag	Process	Projekt
	Enklare att ha mer av kul	 Utveckling av mötesplatser och anläggningar			Framtidens äldreomsorg
	Enkelt att vara företagare				

Förutsättningar

Uppdrag enligt reglemente

Socialnämndens verksamhetsområde

1 § Socialnämndens ansvarar för att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialnämnden arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor. Ansvaret omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillhandahålla familjerådgivning samt tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och ordinärt boende samt under vistelsetid på daglig verksamhet

2 § Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- Socialtjänstlagen (2001:453) (SOL) och vad som i lag sägs om socialnämnd.
 - Föräldrabalken (1949:381).
 - Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn, bland annat Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl, till den del som inte har anförtratts annan nämnd.
 - Lag om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS)
 - Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL)
 - Patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL)
 - Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
 - Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
 - Lag (1992:1 574) om bostadsanpassningsbidrag mm
 - Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan
 - Begravningslags (1990:1144) bestämmelser om anordnande av gravsättning
 - Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården
- Socialnämnden ansvarar för de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtratts annan nämnd i kommunen

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Socialnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde
- Yttrande över ansökan till hemvärnet

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Socialnämnden ansvarar för samordning och administration av Piteå kommuns pensionärsråd, tillgänglighetsråd och förebygganderådet.

Målgrupper

Förvaltningsledningens primära målgrupper är socialtjänstens verksamheter.

Socialtjänstens verksamheter har följande primära målgrupper:

- Barn och unga
- Äldre
- Funktionsnedsatta
- Invånare med missbruksproblematik
- Människor med psykisk ohälsa
- Övriga som behöver stöd

Styrdokument

Styrdokument av särskild betydelse för verksamheten:

Nationell styrning

- Lagar som återfinns i socialnämndens reglemente. Dessa finns också samlade i en lagkravslista
- Nationella föreskrifter

Regional och lokal styrning

- Samverkansöverenskommelser med andra aktörer (exempelvis kring Norrbus, Vuxnas psykiska ohälsa och utskrivning (SIP))

Kommunövergripande styrning

- Reglementet återger vilka lagar som socialnämnden är ålagd att ansvara för
- Kommunövergripande mål som är formulerade inom ramen för vision 2050
- Kommunövergripande styrdokument, exempelvis policys, riktlinjer och bestämmelser, i synnerhet på områdena ekonomi, arbetsmiljö och kommunikation

Nämndsspecifik styrning

- Riktlinjer
- Delegationsordning
- Informationshanteringsplan
- Planeringsföresättningar
- Strategisk plan
- Socialchefens inriktningsplan
- Handlingsplaner
- Strategier

Samverkanspartners

Samverkanspartners inom kommunen

- Kommunledningsförvaltningen i allmänhet samt dess HR-avdelning, IT-avdelning och kommunikationsavdelning i synnerhet
- Folkhälso- och brottsförebygganderådet
- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Räddningstjänsten
- Utbildningsförvaltningen
- Fastighets- och serviceförvaltningen

Samverkanspartners utanför kommunen

- Interesseorganisationer
- Norrbottens kommuner
- Fackliga organisationer
- Polisen
- Lokal operativ samverkan (LOS)

Värdegrund

Kommunens värdegrund och hur den tar sig uttryck i socialtjänsten

Hjärtat av vår verksamhet är piteborna. Vi sätter invånarnas behov och välbefinnande i centrum av allt vi gör. Vi vet att vi når längst när vi jobbar tillsammans – kommunen, lokala företag, föreningar och alla som bor här. Genom att lyssna på varandra och samarbeta kan vi komma på nya idéer och göra Piteå ännu bättre.

För socialtjänsten är förankringen och god dialog mellan socialnämnden och socialtjänsten av särskild betydelse.

Transparens, öppenhet och objektivitet är nyckelpelare i vårt arbete. Vi är öppna med våra processer och beslut, vilket bygger förtroende och säkerställer rättvisa. Genom att agera opartiskt och transparent visar vi respekt för principen om likabehandling och stärker sammanhållningen i samhället.

För socialtjänsten är det viktigt att den enskilde ska ha rätt till information och delaktighet och vården ska vara personcentrerad. Detta framhålls särskilt både i den nya socialtjänstlagen samt hälso- och sjukvårdslagen. Brukarråd, medborgardialog och facklig samverkan är av särskild betydelse, och stärker öppenhet, delaktighet och objektivitet. Vidare är transparent myndighetsutövning enligt fastställda riktlinjer viktigt för att säkerställa likabehandling och rättssäkerhet.

Respekt för mänskliga rättigheter är ovillkorligt. Vi erkänner varje individs värde och strävar efter att skydda och

främja rättigheterna för alla, oavsett bakgrund. Denna respekt är grunden för ett rättvist och rättssäkert samhälle där alla känner sig trygga och respekterade.

Att ta hand om vår miljö och jobba för en grönare framtid är också något vi tar på stort allvar. Vi vill att vår kommun ska vara en bra plats att leva på, inte bara för oss som bor här nu, utan också för våra barn och barnbarn.

Innovation, effektivitet och service är drivkrafterna i vårt arbete mot ständig förbättring. Vi omfamnar nya idéer och teknologier för att effektivisera våra tjänster och göra dem mer tillgängliga för alla. På så sätt säkerställer vi att våra tjänster möter dagens behov och morgondagens utmaningar.

För socialtjänsten är det viktigt att långsiktigt planera för framtidens äldreomsorg samt övrig socialtjänst för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig samt förvaltar tilldelade skattemedel på bästa möjliga sätt. Det är också viktigt att långsiktigt visionsarbete omsätts i praktiken genom anpassning av processer och rutiner.

Kort sagt, i Piteå jobbar vi tillsammans för att göra vår kommun till en plats där alla kan känna sig hemma och där framtiden ser ljus ut.

Arbete för att nå visionen

Här beskrivs hur verksamheten arbetar för att kommunen ska uppfylla sin vision och hur man tar sig an de strategier som är tilldelade verksamheten. En viktig grund för detta är att alla tagit del av visionen, strategierna och utvecklingsprogrammet.

Hur kärnuppgiftet stödjer visionen:

Socialtjänstens kärnuppgift är att ge stöd och omsorg som stärker individens möjlighet att leva ett självständigt och meningsfullt liv. Genom att främja delaktighet i samhällsgemenskapen, kultur och sysselsättning bidrar socialtjänsten till kommunens vision om en frisk, livfull och inkluderande tillvaro för alla.

Hur verksamheten arbetar praktiskt för att uppfylla visionen:

Socialtjänsten arbetar praktiskt genom att erbjuda stöd i boende, underlätta deltagande i fritidsaktiviteter, och säkra hög kvalitet och patientsäkerhet. Verksamheten främjar hållbarhet via energieffektiva fastigheter och fossilfria fordon. E-tjänster och fokus på tillgänglighet förbättrar medborgarnas kontakt med socialtjänsten.

Socialtjänstens utvecklingsarbete för att ytterligare stödja kommunens vision

För att stärka sitt bidrag till kommunens vision planerar socialtjänsten att utveckla verksamheten inom följande områden:

1. Boende och delaktighet

- **Planera för anpassade boendeformer** som möter olika behov.
- **Stärka medborgardialogen** för att fånga upp behov och perspektiv.
- **Öka brukardelaktighet** i utformningen av insatser.

2. Uppföljning och kvalitet

- **Arbeta med individbaserad systematisk uppföljning (ISU)** för att förbättra resultat på individnivå.
- **Följa upp och analysera insatser** på både individ- och gruppnivå.

3. Resurshantering och effektivitet

- **Säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelad ram.**
- **Anpassa omvärldens och medborgarnas förväntningar** i relation till socialtjänstens möjligheter.
- **Fokusera på systematisk internbudgetfördelning** så att resurser speglar politiska prioriteringar och faktiska behov.

4. Förebyggande arbete

- **Utöka det förebyggande arbetet**, särskilt i samverkan med skolan och andra målgrupper.
- **Motverka ensamhet och isolering** genom tidiga läggstillgängliga insatser och sociala aktiviteter.

5. Samverkan och samarbete

- **Öka samverkan med föreningar och organisationer**, till exempel kring sysselsättning.
 - Möjliga samarbetspartners: Svenska kyrkan, idrottsföreningar, BRIS m.fl.

6. Barn och ungas inflytande

- **Verka för inrättandet av ett barn- och ungdomsråd** på kommunövergripande nivå.
 - Syfte: tillvarata barns och ungas intressen i enlighet med ny socialtjänstlag.

Nulägeanalys

Styrkor

- Hög kompetens inom många områden
- Platt organisation som ger möjlighet till flexibilitet
- Mer koll på läget än tidigare. Nu kan vi se och förklara framför allt ekonomin på ett annat sätt

Svagheter

- Ekonomiska begränsningar gör att socialtjänsten har begränsat med stödfunktioner som kan assistera verksamheter med saker som verksamhetsutveckling, processledning systemförvaltning och digital utveckling.
- Beslutsprocesser tenderar att ta tid. Anledningen till detta är ofta att socialtjänsten är en stor organisation och att förankring och delaktighet ofta värdesätts högt.

Hot

- Kompetensförsörjningssituationen allt mer utmanande, vilket får följder för kvalitet och arbetsmiljö.
- Resursbrist
- Demografiska förändringar innebär fler äldre och potentiellt fler personer i behov av socialtjänstens insatser.

Möjligheter

- Goda möjligheter finns att ta del av framgångsrika exempel
- Ny lagstiftning väntas ge utökade verktyg för att möta socialtjänstens utmaningar

Grunduppdrag

Verksamhet

Verksamhetens grunduppdrag

Socialtjänsten i Piteå kommun ger stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna för att stärka individens självständighet och trygga livsvillkor. Insatserna riktar sig till personer i utsatta situationer och syftar till att förebygga ohälsa och ojämlikhet.

Personer med funktionsnedsättning erbjuds stöd och service enligt LSS och SoL för att möjliggöra delaktighet och ett värdigt liv. Målet är jämlika levnadsvillkor oavsett funktionsförmåga.

För personer utan egen försörjning ges försörjningsstöd och hjälp till självförsörjning. Insatserna ska bidra till ekonomisk trygghet och ökad självständighet.

Familjer kan få rådgivning och hjälp i familjerättsliga frågor för att stärka relationer och skydda barnets bästa. Stödet riktar sig till familjer i behov av vägledning eller beslut om vårdnad, boende och umgänge.

Socialtjänsten ansvarar även för hälso- och sjukvård i särskilt och ordinärt boende samt daglig verksamhet. Vården ges till personer med stora omsorgsbehov och rehabiliteringsbehov för att säkerställa god kvalitet och patientsäkerhet.

Insatser ges enligt lagar som SoL, LSS, HSL, LVU och LVM och riktar sig till olika grupper med rätt till stöd. Syftet är att uppfylla kommunens lagstadgade ansvar och erbjuda rättssäkra insatser.

Socialtjänsten hanterar även dödsboanmälningar, bostadsanpassningsbidrag och gravsättning för att möta behov vid livets slut och skapa tillgängliga boenden.

Socialnämnden företräder kommunen i ärenden inom sitt område och samordnar pensionärsråd, tillgänglighetsråd och förebygganderåd för att stärka samverkan och förebyggande arbete.

Den vård och omsorg som ges av verksamheten ska kännetecknas av socialstyrelsens sex kvalitetsindikatorer:

Kunskapsbaserad:

vården och omsorgen ska baseras på bästa tillgängliga kunskap och bygga på både vetenskap och beprövad erfarenhet.

Säker:

vården och omsorgen ska vara säker. Riskförebyggande verksamhet ska förhindra skador. Verksamheten ska också präglas av rättssäkerhet.

Individanpassad:

vården och omsorgen ska ges med respekt för individens specifika behov samt förväntningar och integritet. Individen

ska ges möjlighet att vara delaktig.

Effektiv:

vården och omsorgen ska utnyttja tillgängliga resurser på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål.

Jämlik:

vården och omsorgen ska tillhandahållas och fördelas på lika villkor för alla.

Tillgänglig:

vården och omsorgen ska vara tillgänglig och ges i rimlig tid och ingen ska behöva vänta oskälig tid på vård eller omsorg.

Personal

Verksamhetens grunduppdrag

Området styrs huvudsakligen genom en strategi för kompetensförsörjning.

Friskfaktorer

Inom personalområdet är uppdraget att erbjuda en attraktiv och hälsofrämjande arbetsplats samt fokus på arbetsplatsens friskfaktorer. Viktigt för att uppnå detta är en väl fungerande kompetensförsörjning.

Tillitsbaserad styrning och ledning

Socialtjänsten ska röra sig mot en mer tillitsbaserad styrning och ledning. Genom att tillämpa tillitsbaserat synsätt på ledning skapar vi självgående, samverkande och utvecklingsdrivna arbetslag. På lång sikt främjar det både arbetsmiljö, kompetensförsörjning och en medarbetardriven utveckling som gör verksamheten bättre

En ny strategi för kompetensförsörjning har tagits fram och beslutats av socialnämnden. Ytterst är målet/syftet med denna strategi att säkerställa kompetensförsörjningen för att kunna erbjuda medborgarna det stöd och de insatser de är i behov av och har rätt till och med den kvalitet som beskrivs genom lagstiftning och annan reglering.

Ekonomi

Verksamhetens grunduppdrag

Ekonomiområdet styrs huvudsakligen genom en ekonomisk strategi.

Kommunfullmäktiges mål för alla nämnder är att budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser.

Socialnämnden har i SP 2026 uppmanat avdelningarna att arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott. Förvaltningen har uppdraget att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och inom tilldelad ram.

Indikatorer för uppföljning

Strategier	Indikatorer	Indikatorer	Ämnesindelning indikator	2024	Målvärde	Utfall
Det bästa för Piteå	 Ej uppfyllt Delvis uppfyllt Uppfyllt i hög grad Helt uppfyllt Ej bedömt	Sjukfrånvaro, %	Personal		≤5,5 %	9,4 %
		Andel heltidstjänster, %	Personal		≥95 %	87,9 %
		Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Personal		100 %	111,2 %
		Pensionsålder, medelvärde	Personal		65	
		Verksamheternas bedömning av attraktiv arbetsgivare, medelvärde	Personal			
		Verksamheternas bedömning av ekonomin,	Ekonomi			

Strategier	Indikatorer	Indikatorer	Ämnesindelning indikator	2 0 2 4	Målvärde	Utfall
		medelvärde				
		Verksamheternas bedömning av kvalitet, medelvärde	Kvalitet			
		Enhetsundersökning LSS - Samlad kompetensutvecklingsplan för personalen finns vid enheten, daglig verksamhet, andel (%)	Kunskapsbaserad vård och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Hemtjänsttagare med aktuell genomförandeplan, äldreomsorg, andel (%)	Säker vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökning LSS - Samlad kompetensutvecklingsplan för personalen finns vid enheten, bostad med särskild service, andel (%)	Kunskapsbaserad vård och omsorg		100 %	
		Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - personalen har kunskap och kompetens, andel (%)	Kunskapsbaserad vård och omsorg		100 %	
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - personalen har kunskap och kompetens, andel (%)	Kunskapsbaserad vård och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökning LSS - Enheterna har aktuella genomförandeplaner, bostad med särskild service, andel (%)	Säker vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökning LSS - Enheterna har aktuella genomförandeplaner, daglig verksamhet, andel (%)	Säker vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Andel omsorgspersonal inom hemtjänsten som är undersköterskor, vardagar,	Kunskapsbaserad vård och omsorg			

Strategier	Indikatorer	Indikatorer	Ämnesindelning indikator	2 0 2 4	Målvärde	Utfall
		äldreomsorg, andel (%)				
		Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Omsorgspersonal som är undersköterska, vardagar i särskilt boende, äldreomsorg, andel (%)	Kunskapsbaserad vård och omsorg			
		Personer i permanent särskilt boende för äldre och korttidsboende i kommunen med aktuell genomförandeplan, andel (%)	Säker vård- och omsorg		100 %	
		Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - behov anpassas, andel (%)	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	
		Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - bemötande, förtroende och trygghet, medelvärde	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	
		Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)			100	
		Andel personer i åldrarna 65 år och äldre i ordinärt boende som uppgett att de var mycket/ganska nöjda med personalens bemötande, %			≥ 100 %	
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - bemötande, förtroende och trygghet, medelvärde	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Genomförandeplaner innehåller önskemål och behov i samband med måltider i särskilt boende, äldreomsorg, andel (%)	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökning LSS - Enheter har dokumentation om delaktighet i	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	

Strategier	Indikatorer	Indikatorer	Ämnesindelning indikator	2 0 2 4	Målvärde	Utfall
		genomförandeplanen, bostäder med särskild service, andel (%)				
		Enhetsundersökning LSS - Enheterna har dokumentation om delaktighet i genomförandeplanen, daglig verksamhet, andel (%)	Individanpassad vård- och omsorg		100 %	
		Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)				
		Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor				
		Nettokostnadsavvikelse LSS, miljoner kronor				
		Nettokostnadsavvikelse LSS (%)				
		Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor				
		Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)				
		Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - tillgång till sjuksköterska, andel (%)	Tillgänglig vård- och omsorg		100 %	
		Enhetsundersökning LSS - Enheterna har rutiner för att säkerställa tillgång till hälso- och sjukvård, bostad med särskild service, andel (%)	Tillgänglig vård- och omsorg		100 %	
		Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	Ekonomi		≥0 mkr	
Enkelt att bo attraktivt						

Strategier	Indikatorer	Indikatorer	Ämnesindelning indikator	2 0 2 4	Målvärde	Utfall
Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	 0 st Ej uppfyllt Delvis uppfyllt Uppfyllt i hög Helt uppfyllt Ej bedömt					
Enklare att ha mer av kul	 0 st Ej uppfyllt Delvis uppfyllt Uppfyllt i hög Helt uppfyllt Ej bedömt					
Enkelt att vara företagare	 0 st Ej uppfyllt Delvis uppfyllt Uppfyllt i hög Helt uppfyllt Ej bedömt					

Förvaltningens prioriteringar

Bakgrund

Kommunallagen ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Kommunfullmäktiges reglemente anger socialnämndens ansvar. Socialnämndens strategiska plan och den statliga styrningen utgör grunden för förvaltningens uppdrag. Dessutom styr kommundirektören kommunens förvaltningar med anvisningar och ledningsuppdrag.

Kommunens prioriteringar är fastslagna i form av en vision, strategier och insatsområden. Socialnämnden har i sin tur kompletterat med ytterligare insatsområden. Förvaltningen konkretiserar därefter vision, strategier och insatsområden genom att tillskapa processer och projekt som syftar till att förverkliga insatsområdena och i förlängningen strategierna och visionen.

Processer och projekt fördelas från förvaltningsövergripande nivå ned till avdelningsnivå. Avdelningarna har till uppgift att komplettera med ytterligare *processer* och *projekt* om de finner det nödvändigt samt fördelar sina respektive underliggande enheter *processer*, och *projekt*.

Prioriteringar

Nedan följer en förteckning förvaltningens processer och projekt redovisade i tabellform utefter vilken politisk styrning de kopplar till. Längre ned specificeras den förvaltningsövergripande nivåns styrning av varje projekt och process, vilket utgör förvaltningens prioriteringar.

Översikt över processer och projekt

Vision 2050	Strategier	Insatsområden	Grunduppdrag	Process	Projekt
Piteå – Sveriges bästa plats att bo på	Det bästa för Piteå	 Medborgarna i fokus			Alternativa boendelösningar - stödboende
					Implementering av nya Socialtjänstlagen
					SKR:s lärprocess –

Vision 2050	Strategier	Insatsområden	Grunduppdrag	Process	Projekt
					stöd i omställningen till nya socialtjänstlagen
		▶ Kompetensförsörjning			Provbo
		▶ Förebyggande och främjande			Implementering av nya Socialtjänstlagen
			Verksamhet	Hantera boendeplaner	
					Införande av Bostad först
					Implementering av nya Socialtjänstlagen
					SKR:s lärprocess – stöd i omställningen till nya socialtjänstlagen
					Ta fram riktlinje för insatser Barn och unga
					Ta fram riktlinje för insatser missbruk
					Framtidens äldreomsorg
					Delta i handslaget för digitalisering
			Personal	Hantera bemanning	Samplanering och differentiering av arbetsuppgifter
				Hantera kompetensförsörjning	Provbo
					Yrkesresan
					Stärka ledarskapet för första linjens chefer samt kunskapsbaserad äldreomsorg
					Stärka frisknärvaron genom fokus på friskfaktorer
			Ekonomi	Hantera ekonomi	
	Enkelt att bo attraktivt	▶ Samarbete för ett enkelt samhällsbyggande			Alternativa boendelösningar - stödboende
	Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	▶ Trygghetsskapande samhällsbygge			Implementering av nya Socialtjänstlagen
	Enklare att ha mer av kul	▶ Utveckling av mötesplatser och anläggningar			Framtidens äldreomsorg
	Enkelt att vara företagare				

Styrning av processer och projekt

Process: Hantera bemanning

Socialtjänsten styr hantering av bemanning genom en bemanningsstrategi.

Bemanningsstrategin står för en riktning och övergripande hållning till bemanningsplanering och schemaläggning av vård- och omsorgsverksamheter inom socialtjänsten i Piteå Kommun.

Visionen i bemanningsstrategin är att bemanningsarbetet i socialtjänsten ska kännetecknas av samarbete, samverkan och samplanering. Visionen är en lärande organisation med hög grad av tillit till varandra och förståelse för helhet. Uppföljning, analys och reflektion är avgörande och ska vara en naturlig del i arbetet och säkerställas i processerna. En röd tråd ska finnas från planering av verksamhet och framtagande av bemanningskrav till dess att passet är arbetat och klart med utgångspunkten *rätt kompetens, på rätt plats, vid rätt tidpunkt*.

Projekt: Samplanering och differentiering av arbetsuppgifter

Projektet kommer att styras och regleras av i bemanningsstrategin.

Syfte:

Färre medarbetare ska räcka till fler vård- och omsorgstagare. Socialtjänstens olika delar ska hjälpa varandra att hantera bemanningssvårigheter. Arbetsfördelningen ska bli tydligare. Utbildningstrappa och karriärvägar ska bli tydligare. Fler människor ska bli aktuella att rekrytera till socialtjänsten. Medarbetare skall komma till sin rätt och få använda hela sin kompetens. Ingen medarbetare ska behöva utföra uppgifter som denne inte är kvalificerad för

Tilldelas

- Verksamhetsstöd
- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Stöd till funktionsnedsatta
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende
- Hälso- och sjukvård

Slutdatum

2026-12-31

Process: Hantera kompetensförsörjning

Socialtjänsten styr hanteringen av kompetensförsörjning genom en kompetensförsörjningsstrategi.

Ytterst är målet/syftet med kompetensförsörjningsstrategin att säkerställa tillgången till personal och kompetens som i sin tur är nödvändig för att uppfylla lagar, annan reglering, kommunens mål, o.s.v.

Viktiga aspekter av kompetensförsörjningsstrategin samt kompetensförsörjningen i stort är:

- friskfaktorer
- att använda kompetensen rätt
- använda teknik på ett smart sätt
- att minska behovet av arbetskraft
- behålla medarbetare
- Förlängt arbetsliv

Socialnämnden har beviljats medel från kommunfullmäktige för en rad kompetensförsörjningsinsatser, varav vissa redan påbörjats, däribland handledarorganisation, språkutbildning, validering till undersköterska, avtal med vuxenutbildningen samt provbo.

Projekt: Provbo

Syfte

Rekrytera fler medarbetare, och samtidigt bidra till ökad inflyttning till kommunen.

Avdelning verksamhetsstöd ska ta fram ett förslag till koncept för Provbo sommaren 2026 som socialnämnden kan besluta om i februari 2026. Medel finns avsatta i budget 2026. Samverkan bör ske med inflyttarservice. Information bör delges vid samverkansgrupp samt MBL-information till kommunal.

I projektet bör bedömas i vilken utsträckning risk- och konsekvensanalys behöver göras.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd

Slutdatum

2026-01-22

Projekt: Yrkesresan

Socialtjänstens avdelningar ska prioritera och finansiera sina medarbetares deltagande i yrkesresan.

Syfte:

Ge medarbetare den kompetens som behövs, vilket är en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna tillhandahålla god vård och omsorg.

Yrkesresan är ett samarbete mellan SKR, Socialstyrelsen och Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS). Ett gemensamt arbete med kompetensutveckling ger förbättrade förutsättningar för att erbjuda insatser av god kvalitet och bidrar till att utjämna oönskade ojämlikheter mellan kommuner. Yrkesresan blir således ett viktigt verktyg i arbetet med kunskapsstyrning inom socialtjänsten

Yrkesresan är ett sjuårigt projekt (2021-2028) där en Yrkesresa per år ska lanseras. Ambitionen är att Yrkesresan därefter ska övergå från projektform till att bli en del av verksamhetens reguljära utbildningsprocesser.

Barn och unga, myndighetsutövning
Funktionshinder, utförarverksamheter
Skadligt bruk och beroende, myndighetsutövning
Äldreomsorg, utförarverksamheter
Funktionshinder, myndighetsutövning

Ingen utpekat ansvarig

Tilldelas

- Individ- och familjeomsorg
- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Stöd till funktionsnedsatta
- En ingång

Slutdatum

2028-12-31

Process: Hantera boendeplaner

Enligt socialtjänstlagen (SoL) har kommunerna ett ansvar att planera för bostäder som motsvarar behoven hos personer som behöver särskilt stöd, till exempel äldre, personer med funktionsnedsättning, eller personer med psykisk ohälsa.

Detta innebär att kommunen ska:

- Kartlägga och analysera bostadsbehovet för dessa grupper.
- Planera och främja tillgången till bostäder som är anpassade eller särskilt avsedda för målgrupper med särskilda behov.
- Kontinuerligt revidera boendeplanen.

Detta ansvar regleras framför allt i socialtjänstlagen (SoL) 5 kap. 5 §, där det står att kommunen ska medverka till att personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter svårigheter i sin livsföring får möjlighet att leva ett självständigt liv.

Process: Hantera ekonomi

Uppföljning av ekonomistyrningen

Förvaltningen behöver följa och se resultatet av den ekonomiska styrningen, internbudgetarbetet och resursfördelningen.

Ekonomiska strategin

Socialtjänsten styr hanteringen av ekonomi genom en ekonomisk strategi med tillhörande aktivitetsplan på avdelnings- och enhetsnivå.

Socialförvaltningens ekonomiska strategi handlar om att bygga en mer kostnadseffektiv socialtjänst. Av förvaltningens totala kostnader avser ca 73% personalkostnader, därför prioriteras arbetet med bemanningsekonomi avseende främst optimering av schemaläggning och samplanering mellan enheter och avdelningar. Det finns utmaningar med hög korttidsfrånvaro i många av förvaltningens verksamheter, där arbete med rehabilitering i samverkan med personalavdelningen är centralt för att minska kostnaderna. Merkostnaderna för sommaren har ökat

de senaste åren, för att minska kostnaderna krävs därför förändrad semesterplanering och tydligare direktiv inför kommande år.

Områdena i den ekonomiska strategin är:

- Bemanningsekonomi
- Frånvaro
- Semesterplanering
- Inköp och upphandling
- Hemmaplanslösningar
- Anpassning till budgetram
- Uppföljning och återrapportering till socialnämnd

Projekt: Alternativa boendelösningar - stödboende

Socialtjänsten styr projektet genom en separat uppdragsbeskrivning.

Projektets mål är:

- Erbjuder hemmaplanslösningar och minska placeringar
- Ge utökat ordinärt stöd och minska antalet platser inom bostad med särskild service

Uppdraget går ut på att:

- Omvärldsspana; hur jobbar andra kommuner
- Ta fram kostnadseffektiva förslag på alternativa boendelösningar och stödsatser inom egen budgetram
- Ge förslag på organisatorisk tillhörighet
- Skapa möjlighet för utökat stöd med intensivt boendestöd i form av korttidsplats/tillfälligt boende eller via andra handskontrakt
- Skapa rutiner för systematik gällande planering, utförande och uppföljning

Tilldelas

- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Slutdatum

2025-08-31

Projekt: Införande av Bostad först

Avdelningar som tilldelats detta projekt har i uppgift att delta i det kommunövergripande arbetet för att införa metoden bostad först, samt tillhandahålla metodkunskap och nödvändiga personella resurser. Avdelningarna har också i uppgift att tillse att en tidplan för projektet sätts.

Modellen Bostad först är vanlig i USA och har på senare år fått större uppmärksamhet i Sverige. Den bärande idén är att hemlösa personer omedelbart ska erbjudas en permanent bostad, utan att krav ställs på att de ska vara "redo för att bo".

Tilldelas

- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- En ingång

Slutdatum

2026-12-31

Projekt: Framtidens äldreomsorg

Tilldelade avdelningar ska genomföra projektet, under ledning av ansvarig.

Syftet är att göra ett visionsarbete som innehåller framtida inriktningar för äldreomsorgen, eventuella förändringar som behöver genomföras, samt titta på innehåll och ekonomiska förutsättningar.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd
 - Utveckling och stöd
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende
- Hälso- och sjukvård

Slutdatum

2025-11-30

Projekt: Implementering av nya Socialtjänstlagen

Syftet med projektet är att efterleva socialtjänstlagens intentioner, som är att göra socialtjänsten mer förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad.

Arbetet ska bedrivas huvudsakligen i form av ett uppdrag till en utsedd processledare samt inom ramen för en omställningsplan.

Inriktningarna i omställningen till en ny socialtjänstlag är följande, enligt beslut i Socialnämnden:

Prioriterade under våren 2026:

1. Stärka arbetet med systematisk och individbaserad systematisk uppföljning
2. Stärka brukardelaktigheten i utformning av insatser och verksamhet
3. Öka och utveckla användningen av digitala verktyg för tillgänglighet och delaktighet
4. Öka andelen insatser utan behovsprövning
5. Införa bostadssociala insatser som möter medborgarnas behov
6. Stärka arbetet med att främja jämställdhet
7. Tydliggör mål och styrning för omställningen

Tilldelas

- Verksamhetsstöd
- Individ- och familjeomsorg
- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Stöd till funktionsnedsatta
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende
- Förvaltningsledning
- En ingång

Slutdatum

2028-12-31

Projekt: Provbo

Syfte

Rekrytera fler medarbetare, och samtidigt bidra till ökad inflyttning till kommunen.

Avdelning verksamhetsstöd ska ta fram ett förslag till koncept för Provbo sommaren 2026 som socialnämnden kan besluta om i februari 2026. Medel finns avsatta i budget 2026. Samverkan bör ske med inflyttarservice. Information bör delges vid samverkansgrupp samt MBL-information till kommunal.

I projektet bör bedömas i vilken utsträckning risk- och konsekvensanalys behöver göras.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd

Slutdatum

2026-01-22

Projekt: SKR:s lärprocess – stöd i omställningen till nya socialtjänstlagen

Berörda delar av socialtjänsten ska prioritera att delta i SKR:s lärprocess, som en viktig del i verksamhetsomställningen till den nya socialtjänstlagen.

Syfte

Bana väg för den nya socialtjänstlagen och göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) erbjuder en lärprocess som stöd i omställningen till den nya socialtjänstlagen. Syftet är att skapa en mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst, i linje med lagens intentioner.

Genom samarbete mellan liknande kommuner, erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande skapas en arena för reflektion, fördjupning och konkret förändringsarbete – med fokus på både strategisk ledning och praktiskt genomförande.

Lärprocessen pågår från våren 2026 till hösten 2028 och erbjuder stöd under hela omställningsresan, från förberedelse till implementering.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd
- Individ- och familjeomsorg
- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Stöd till funktionsnedsatta
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende
- Hälso- och sjukvård
- En ingång

Slutdatum

2028-12-31

Projekt: Stärka ledarskapet för första linjens chefer samt kunskapsbaserad äldreomsorg

Avdelningar som tilldelats detta projekt ska prioritera att delta i utbildningssatsningen som syftar till att fokusera på en kunskapsbaserad äldreomsorg och att stärka ledarskapet för första linjens chefer inom äldreomsorg.

Via Norrbottens kommuner kommer alla chefer inom äldreomsorgen att erbjudas en utbildningssatsning på 8 månader. Gäller även för chefer inom funktionshinderområdet som med personal som möter personer som har demenssjukdom.

Detta sker inom ramen för en satsning på att stärka förutsättningarna för kommunerna att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad äldreomsorg av god kvalitet.

Tilldelas

- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende

Slutdatum

2029-12-31

Projekt: Stärka frisknärvaron genom fokus på friskfaktorer

För att minska sjukfrånvaron inom vårdsektorn och skapa en mer hållbar arbetsmiljö har varje avdelning i uppdrag att identifiera och arbeta aktivt med de friskfaktorer som bidrar till trivsel, engagemang och närvaro på arbetsplatsen.

Varje arbetsgrupp är unik – därför ska insatserna anpassas efter era egna behov, utmaningar och styrkor. Det kan handla om allt från bättre återhämtning, ökad delaktighet, tydligare kommunikation eller att stärka arbetsgemenskapen.

Målet är att tillsammans skapa förutsättningar för ökad frisknärvaro och ett mer hållbart arbetsliv, där både medarbetare och verksamhet mår bra.

Genom att tillsammans identifiera och stärka friskfaktorer i vår arbetsvardag lägger vi grunden för både arbetsglädje och långsiktig kvalitet i verksamheten.

Arbetet med friskfaktorer handlar om att:

- Bygga vidare på det som fungerar – och våga pröva nytt
- Föra dialog om vad som stärker oss i vårt arbete
- Identifiera gruppens friskfaktorer
- Ta gemensamt ansvar för ett hållbart arbetsliv

I arbetet ska förvaltningen ta stöd av sin HR-partner.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd
- Individ- och familjeomsorg
- Psykosocialt stöd och daglig verksamhet
- Stöd till funktionsnedsatta
- Särskilt boende för äldre
- Ordinärt boende
- Hälso- och sjukvård
 - Rehabilitering
 - Hemsjukvård dag
 - SSK ps/HSV usk
 - Sjuksköterskor SÄBO
- En ingång

Slutdatum

2026-12-31

Projekt: Ta fram riktlinje för insatser Barn och unga

Projektet regleras i huvudsak genom en uppdragsbeskrivning.

Utredaren får i uppdrag att genomföra en översyn av hur vi idag använder insatsen hemmaplanslösning i form av eget boende

Tilldelas

- Individ- och familjeomsorg

Slutdatum

2026-05-31

Projekt: Ta fram riktlinje för insatser missbruk

Projektet regleras i form av en uppdragsbeskrivning.

Berörd verksamhet har i uppdrag att

- Genomföra en översyn av nuvarande stödinsatser för vuxna i missbruk, med särskilt fokus på insatser som erbjuds på hemmaplan.
- Kartlägga och analysera insatser och resultat inom områdena vård och behandling samt bostad med särskild service.
- Utarbeta nya riktlinjer för arbetet med målgruppen vuxna i missbruk, som ska vägleda myndighetsutövningen och reglera serviceinsatser i verkställigheten.

Tilldelas

- Individ- och familjeomsorg

Slutdatum

2025-12-31

Projekt: Delta i handslaget för digitalisering

Socialtjänsten ska delta i valda delar av SKR:s "Handslaget för digitalisering". Syftet är att utveckla verksamheten med hjälp av digitalisering.

Handslaget för digitalisering handlar om att kommuner och SKR går samman om konkreta digitaliseringsinitiativ. Initiativen finns inom områden som socialtjänst, skola, grundläggande infrastrukturella förutsättningar och kompetensförsörjning inom digitalisering.

Socialtjänsten i Piteå har tackat ja till/berörs av initiativen Breddinförande av vissa välfärdstekniska lösningar, Gemensam informationsförsörjning (GIF, ekonomiskt bistånd), Införande Säker digital kommunikation samt Införande och utveckling av Digital post.

Införande Säker digital kommunikation samt Införande och utveckling av Digital post har påbörjats under 2025, leds av Kommunledningsförvaltningen och beräknas vara införda under våren 2026.

Även initiativet Breddinförande av vissa välfärdstekniska lösningar är påbörjat och sker i samarbete med både SKR och Norrbottens kommuner.

Tilldelas

- Verksamhetsstöd

Slutdatum

2026-12-31

Ärende 8

Uppföljning internkontroll

Uppföljning internkontrollplan

Socialnämnden

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun	3
Riskmatris	3
Uppföljning av internkontrollplan	4
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	4
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	6
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	7
Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.....	7
Ej prioriterade risker	8
Slutsatser och fortsatt arbete.....	8

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risikanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

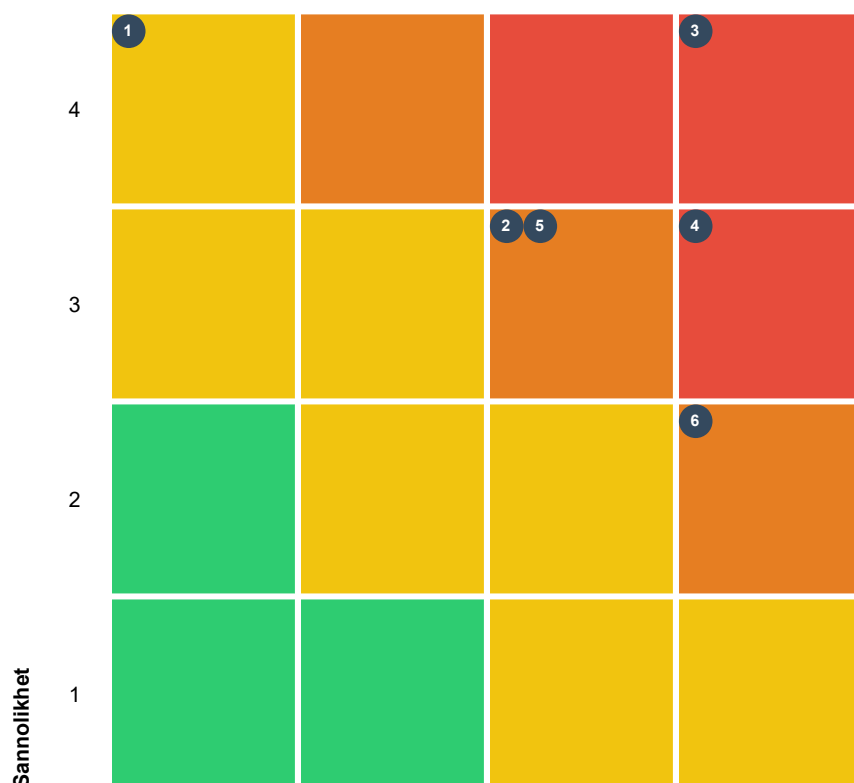
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Riskmatris

Konsekvens

2 Kritisk risk 3 Hög risk 1 Måttlig risk Totalt: 6

Kritisk risk	Sannolikhet	Konsekvens
Hög risk	4 Säkert	Kritisk
Måttlig risk	3 Troligt	Allvarlig
Låg risk	2 Möjligt	Betydande
	1 Liten	Lindrig

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
Målstyrning	1 Risk för att medarbetarna inte känner igen sig i målen och den röda tråden saknas	Säkert	Lindrig
Nämndsprocessen	2 Risk för otillbörlig påverkan, hot och hat mot tjänstepersoner och förtroendevalda.	Troligt	Allvarlig
Kompetensförsörjning	3 Risk för bristande kompetensförsörjning	Säkert	Kritisk
	4 Risk för ökande övertidsuttag	Troligt	Kritisk
Kvalitet och patientsäkerhet	5 Risk för att rutiner gällande uppföljning av biståndsbeslut inte finns/följs.	Troligt	Allvarlig
	6 Risk att egenkontroll/kontrollplan inte genomförs enligt gällande rutiner	Möjligt	Kritisk

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Målstyrning

Risk för att medarbetarna inte känner igen sig i målen och den röda tråden saknas

 4

Risikanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Risken har hanterats genom att enkät till enhetschefer med fråga om hur väl medarbetarna känner till målen.

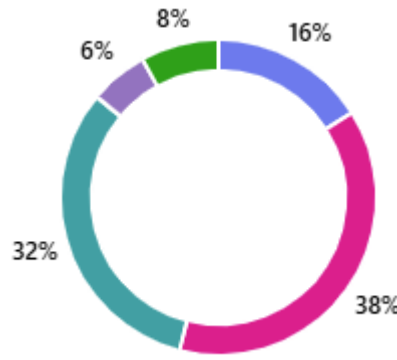
Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Inga särskilda aktiviteter har genomförts för att åtgärda identifierad avvikelse eftersom konsekvensen bedömts lindrig. Kommunövergripande arbete pågår med ett nytt styr- och ledningssystem, vilket väntas få stor påverkan på området.

Kvarstår risken?

Risken kvarstår men blir förhoppningsvis mindre betydelsefull i samband med den nya målstrukturen och arbetssätten som väntas kopplat till detta.

Kontrollmoment	Kommentar
 Stor avvikelse Kontroll av hur kända målen är ute i verksamheten	Socialnämnden ser ett blandat, men huvudsakligen negativt resultat, när det gäller hur väl enhetschefer bedömer att deras medarbetare känner till målen. Andelen som uppger inte alls har ökat med 10 procentenheter. Andelen som uppgivit knappt eller måttligt väl har minskat med 5 respektive 17 procentenheter. 16% uppger att deras medarbetare inte alls känner till målen,

Kontrollmoment	Kommentar												
	jämfört med 6 % förra året. 38 % uppger att deras medarbetare knappt känner till målen, jämfört med 33 % förra året. 32 % uppger att deras medarbetare känner till målen måttligt väl jämfört med 49 % förra året. 6 % uppger att deras medarbetare känner till målen väl. Lika stor andel som förra året. 8 % Uppger att deras medarbetare känner till målen mycket väl, jämfört med 0 % de två senaste åren. (Cirka 64%) besvarande enkäten. <table border="1"> <caption>Employee Awareness of Goals</caption> <thead> <tr> <th>Response Category</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Knäppt känner till målen</td> <td>38%</td> </tr> <tr> <td>Känner till målen måttligt väl</td> <td>32%</td> </tr> <tr> <td>Känner till målen väl</td> <td>16%</td> </tr> <tr> <td>Känner till målen mycket väl</td> <td>8%</td> </tr> <tr> <td>Övrigt</td> <td>6%</td> </tr> </tbody> </table> Generellt är kännedomen om målen försämrad och många färre har uppgivit att medarbetare känner till målen måttligt väl, vilket varit den dominerande kategorin tidigare år. Det finns flera tänkbara orsaker. En möjlig orsak är att det kan ha rätt viss oklarhet redan på ledningsnivå vad målen varit. 2024 definierades aktuella mål i enkäten som kommunfullmäktiges mål - nämligen prioriterade mål, riktade övergripande mål samt mål för personal och ekonomi. Nu 2025 definieras de aktuella målen som de nämndsspecifika målen om effektiv organisation och effektiv samverkan, som förvisso funnits en tid, men inte följts upp i internkontrollen, samt de av nämnden invalda kvalitetsindikatorerna från socialstyrelsen säker, tillgänglig och effektiv. I och med detta är det dels betydande skillnad i vilka mål som följs upp i internkontrollen 2024 respektive 2025, dels är det troligt att osäkerhet kring målen på ledningsnivå har följd effekter för övriga delar av organisationen. En sådan osäkerhet kan i sin tur påverkas av införandet av det nya styr- och ledningssystemet, som inneburit viss svårighet för socialtjänsten att vara tydlig med vilka mål som gäller för vilken period. Ytterligare en möjlig orsak är processen för målhantering. Aktuella mål beslutas nästan ett helt år innan de ska börja gälla. Denna långsamma process står i betydlig kontrast till den snabbbrörliga och mycket operativa vardagen i socialtjänsten, vilket gör att stor eftersläpning lätt upplevs ju längre ut i verksamheterna frågan ställs. En tredje tänkbar orsak till försämringen är nya mål. socialstyrelsens kvalitetsindikatorer huvudsakligen introducerades i beslutet 2024 om strategisk plan 2025. Därför är det tänkbart att de inte ännu har hunnit arbetas in i organisationen. Denna faktor kan ha förstärkts av införandet av det nya styr- och ledningssystemet, eftersom detta innebär en ytterligare förändring av målen, som 2026 kommer vara annorlunda än både 2024 och 2025, då de sannolikt kommer utgöras av kommunens strategier, nämndens valda insatsområden samt socialstyrelsens kvalitetsindikatorer.	Response Category	Percentage	Knäppt känner till målen	38%	Känner till målen måttligt väl	32%	Känner till målen väl	16%	Känner till målen mycket väl	8%	Övrigt	6%
Response Category	Percentage												
Knäppt känner till målen	38%												
Känner till målen måttligt väl	32%												
Känner till målen väl	16%												
Känner till målen mycket väl	8%												
Övrigt	6%												

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kompetensförsörjning

Risk för bristande kompetensförsörjning

16

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Förebyggande arbete pågår kopplat till den nya kompetensförsörjningsstrategin.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Kompetensförsörjningsområdet är föremål för omfattande arbete i många av socialtjänstens verksamheter. Den del av detta som berörs av internkontrollen är framtagande av en ny strategi för kompetensförsörjning, vilket är genomfört.

Kvarstår risken?

Risken kvarstår.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Arbete för kompetensförsörjning Klar	En ny strategi för kompetensförsörjning har tagits fram och beslutats av socialnämnden. Ytterst är målet/syftet med denna strategi att säkerställa kompetensförsörjningen för att kunna erbjuda medborgarna det stöd och de insatser de är i behov av och har rätt till och med den kvalitet som beskrivs genom lagstiftning och annan reglering. Årlig uppföljning av arbetet är planerad och tidsplan för aktiviteter sätts löpande.

Risk för ökande övertidsuttag

12

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Risken har hanterats genom en kontroll av övertidstimmar, vilken visar på en i stort sett oförändrad nivå av övertidstimmar. Dock har ökningen stannat av, men den stannar av på en markant ökad nivå jämfört med några år tillbaka. Att ökningen inte fortsätter är positivt, men verksamheten befarar att priset för detta är andra negativa konsekvenser, ekonomiskt och bemanningsmässigt.

Kvarstår risken?

Risken för ökande övertidsuttag kan antas kvarstå men i minskad omfattning eftersom ökningen stannat upp 2025, vilket minskar risken för fortsatt ökning, eller åtminstone utgör ett hack i kurvan

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av övertidsuttaget Mindre avvikelse	Totalt antal övertidstimmar är i stort sett oförändrad under första halvåret 2025, efter flera års ökning från omkring 14 000 halvår I 2020 till omkring 22000 halvår I 2024. En särskild uppföljning av sommaren indikerar att sommarmånaderna juli-augusti följer samma mönster. Kopplat till sommaren finns dock farhågan att lägre nivåer av övertidstimmar uppnåtts genom en ökad förflyttning av semesterveckor, vilket har två huvudsakliga negativa konsekvenser. Dels förskjuts bemanningssvårigheterna till kvarvarande delar av året, och dels finns det ekonomiska kostnader för semesterförflyttningar. Ett särskilt arbete pågår kopplat till sommaren och planering för framtida somrar.

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Kvalitet och patientsäkerhet

Risk för att rutiner gällande uppföljning av biståndsbeslut inte finns/följs.

9

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Kontrollmoment med gott resultat.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Nämnden har kontrollerat huruvida det finns rutiner gällande uppföljning av biståndsbeslut

Kvarstår risken?

Risken kvarstår, men bedöms vara hanterad genom de rutiner som finns.

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av rutiner kring uppföljning av biståndsbeslut Ingen avvikelse	Berörda avdelningar (en ingång samt IFO) uppger att rutiner kring uppföljning av biståndsbeslut finns.

Risk att egenkontroll/kontrollplan inte genomförs enligt gällande rutiner

8

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Avdelningar har fått besvara huruvida de genomfört planerade egenkontroller. Alla avdelningar uppger positivt resultat, förutom särskilt boende för äldre.

Kvarstår risken?

Risken kvarstår och riskerar att öka baserat på årets resultat.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning av egenkontroll Mindre avvikelse	Merparten av socialtjänstens verksamheter uppger ingen avvikelse på området. Gällande avdelningen särskilt boende för äldre (SÄBO) finns olika uppgifter i avdelningen kring huruvida planerade egenkontroller har gjorts eller inte. Åtgärder kring detta är planerade och inbokade.

Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggas

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Nämndsprocessen

Risk för otillbörlig påverkan, hot och hat mot tjänstepersoner och förtroendevalda.

9

Riskanalys

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Risken har hanterats genom förebyggande aktivitet.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Den förebyggande aktiviteten, framtagande av handlingsplan, är färdigställd.

Kvarstår risken?

Risken i sig kvarstår, men väntas kunna hanteras med stöd av den handlingsplan som tagits fram.

Förebyggande aktiviteter	Kommentar
Framtagande av förvaltningsspecifik handlingsplan för säkerhetsfrågor Klar	Övergripande handlingsplan för en trygg och säker arbetsplats beslutad och kommunicerad på Operativ ledningsgrupp 2025-02-13.

Ej prioriterade risker

Slutsatser och fortsatt arbete

Under 2024 genomfördes en omvärldsanalys gjorts avseende hur övriga nämnder samt andra kommuners socialnämnder lagt upp internkontrollen. En slutsats är att det inte finns några gemensamma mönster i omgivningen som är självklara att ta efter. På kort sikt bedömdes några större förändringar av internkontrollen därför inte nödvändigt.

Under 2025 har Kommunledningsförvaltningen meddelat att kommunövergripande förändringar väntas i interkontrollprocessen, i samband med det nya styr- och ledningssystemet. Detta gör att några större nämndsspecifika förändringar inte är lämpliga förrän dessa förändringar genomförts och de nya förutsättningarna är tydliga.

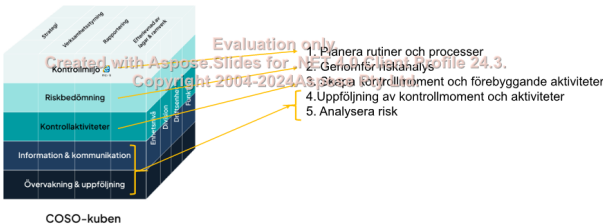

Sammanfattning

Bakgrund

Utvecklingen av synsätt, begrepp och ramverk för internt kontroll har växt fram successivt och tagit språng, ofta föreländas av kritiska händelser som varit på brister i internt kontroll. Regelverk och ramverk har byggts för att förebygga. **I slutet av 1990-talet skedde flera skandaler** i kommunal verksamhet som ledde till att kommunallagen förfordrade att varje nämnd och styrelse har ansvar för att det finns en tillförlitlig internt kontroll. Detta ledde i gunden för en mera uppräknad systematisk utveckling av internt kontroll som kom att bli en del av kommunernas och landstakens regioner. Inom företagslivet fick ett antal uppmärksamhet genom att i USA (Enron, Worldcom m.fl.) och i andra länder stora effekter. Kraftfulla initiativ togs och ett samarbete mellan föredrag, revision, akademi m.fl. resulterade i det **ramverk som kallas COSO** och som kommit att bli dominerande för såväl privata som offentlig verksamhet i hela världen.

Piteås metod för internkontroll

Socialnämndens tillämpning

1. Planera rutiner och processer
2. Genomför riskanalys
3. Skapa kontrollmoment och aktiviteter
4. Uppföljning av kontrollmoment och aktiviteter
5. Analysera risk

Omvärldsspaning från 2024

- [illegible]

Tankar till nästa års internkontrollplan

Kategori	Ansvar	Står	Kontroll	Kommentarer	Eventyrlig vurdering
Vedkommende lever i et trykkeløst miljø	Miljøform	Står for at medlemmene ikke klæber på sig, og at der ikke foregår miljøarbejde		Kontrol at der faktisk måles på støj i virksomheden	
Vedkommende lever i et trykkeløst miljø	Kompetencestyring	Står for bredt kompetenceudviklingsarbejde		Kontrol på om kompetenceudviklingsarbejdet gennemføres	
Information om virksomheden er tilgængelig for alle	Arbejdsmiljø	Står for at der er adgang til alle relevante informationer		Støttestreger og vejledning på arbejdspladserne	
De fleste medarbejdere er tilfredse med deres arbejde	Kultur og ledelse	Står for at der udføres gældende oplysninger og medarbejdere ikke fornægter		Står for at der ikke findes oplysninger og medarbejdere	
Måske være tilfredse med deres arbejde	Sammenhæng	Står at samarbejdsforholdene er gode		Udførelse er gennemført	
		Står for at samarbejdsforholdene er gode		Står for at samarbejdsforholdene er gode	
		Står for at samarbejdsforholdene er gode		Står for at samarbejdsforholdene er gode	

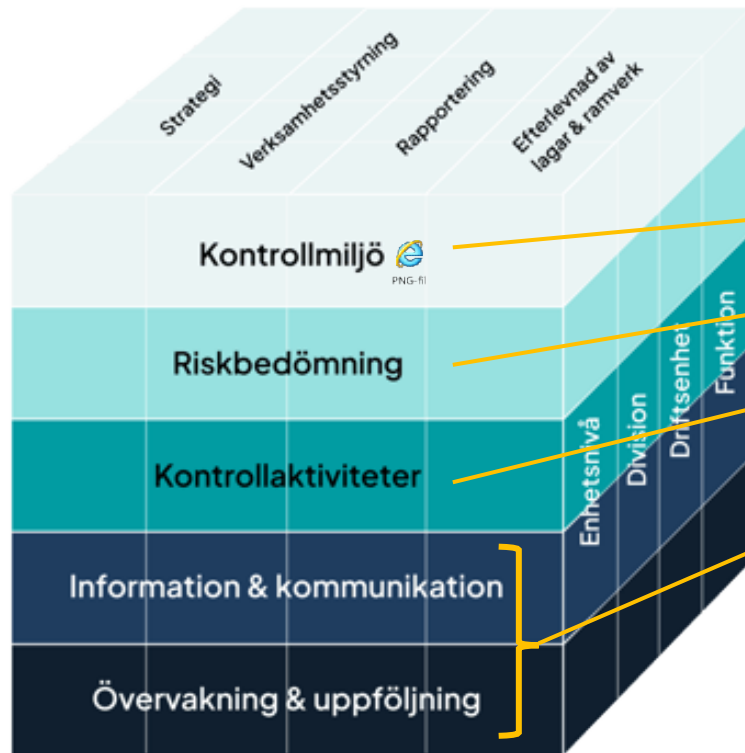

Bakgrund

Utvecklingen av synsätt, begrepp och ramverk för intern kontroll har växt fram successivt och tagit språng, ofta föranledda av kritiska händelser som visat på brister i intern kontroll. Regelverk och ramverk har byggts för att förebygga. I **slutet av 1990-talet uppdagades flera skandaler** i kommunal verksamhet som ledde till att kommunallagen förtydligade att varje nämnd och styrelse har ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Detta lade grunden för en mera aktiv och systematisk utveckling av den interna kontrollen som vi nu ser resultatet av i många kommuner och regioner. Inom företagsvärlden fick ett antal uppmärksammade affärer i USA (Enron, Worldcom m.fl.) och i andra länder stora effekter. Kraftfulla initiativ togs och ett samarbete mellan företag, revision, akademi m.fl. resulterade i det **ramverk som kallas COSO** och som kommit att bli dominerande för såväl privat som offentlig verksamhet i hela världen.

Piteås metod för internkontroll

COSO-kuben

1. Planera rutiner och processer
2. Genomför riskanalys
3. Skapa kontrollmoment och förebyggande aktiviteter
4. Uppföljning av kontrollmoment och aktiviteter
5. Analysera risk

Socialnämndens tillämpning

1. Planera rutiner och processer
2. Genomför riskanalys
3. Skapa kontrollmoment och aktiviteter
4. Uppföljning av kontrollmoment och aktiviteter
5. Analysera risk

Internkontrollplan

Microsoft
Word-dokument

Internkontrollplan uppföljning

Microsoft
Word-dokument

Omvärldsspaning från 2024

Exempel samhällsbyggnadsnämnden

1. *Ekonomi och inköp*
2. *Beslutsunderlag och konsekvensutredningar*
3. *Processer för informationsförvaltning*
4. *Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning*
5. *Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning*
6. *Vuxenutbildning allmänt*
7. *Vuxenutbildning, vägledning*
8. *Vuxenutbildning, egen regi*
9. *Vuxenutbildning, upphandlad*
10. *Arbetsmarknadsverksamhet*
11. *Flyktingmottagning*
12. *Flyktingverksamhet, boenden (EKB)*
13. *Bygglöv*
14. *Mark och exploatering*
15. *Trafikfrågor och infrastruktur*

Exempel Barn- och utbildningsnämnden

1. *Budget/VEP*
2. *Bidragsansökningar*
3. *Arbetsmiljö*
4. *Avtalstrohet*
5. *Allmänna handlingar*
6. *Efterlevnad av rutiner*

Exempel socialnämnden i Luleå

1. *Hantera administration och juridik*
2. *Hantera HR*
3. *Huvudprocess (avvikelsehantering, basala hygienrutiner, brukarkvalité, o.s.v.)*

Exempel socialnämnden i Skellefteå

1. *Budgetföljsamhet*
2. *Beredskap/säkerhet*
3. *Kompetensförsörjning*
4. *Bisysslor*
5. *Informationssäkerhet*
6. *Direktupphandling och avtalstrohet*
7. *Rekryteringsprocess*
8. *Löneprocess, förändrad tjänstgöring*
9. *Mutor, korruption och efterlevnad av jävsregler*

Tankar till nästa års internkontrollplan

Översikt Internkontrollplan - 2026 (Socialnämnden)

Kontrollområde	Rutin/Process	Risk	Riskenivå	Kontrollmoment	Förebyggande aktiviteter
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	Målstyrning	Risk för att medarbetarna inte känner igen sig i målen och den röda tråden saknas	■	Kontroll av hur kända målen är ute i verksamheten	
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	Kompetensförsörjning	Risk för bristande kompetensförsörjning	■	Kontroll av om Kompetensförsörjningsstrategin genomförs och följs upp enligt plan	
		Risk för ökande övertidsuttag	■	Kontroll av övertidsuttaget	
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	Åtgärder och handlingsplaner	Risk att vidtagna åtgärder/handlingsplan inte genomförs om det inte följs upp	■	Uppföljning av Ekonomisk handlingsplan samt Handlingsplan för kvalitet och patientsäkerhet	
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	Kvalitet och patientsäkerhet	Risk för att rutiner gällande uppföljning av biståndsbeslut inte finns/följs.	■	Kontroll av rutiner kring uppföljning av biståndsbeslut	
		Risk att egenkontroll/kontrollplan inte genomförs enligt gällande rutiner	■	Uppföljning av egenkontroll	
Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	Nämndsprocessen	Risk för otillbörlig påverkan, hot och hat mot tjänstepersoner och förtroendevalda.	■		
		Risk för bristande beslutsunderlag	■		

**Bestämt utifrån Workshops
2021 och 2023**

Ärende 9

Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Datum: den 16 september 2025 15:59

Från: socialtjanst@pitea.se

Till: anna.duvmo@pitea.se, arvid.brannstrom@pitea.se

Kopia:

Bilagor: §151 SN Taxor 2026 inom Socialtjänsten(850726).pdf

Rubrik: Beslut från SN Taxor 2026

Hej,

Bifogat finns Socialnämndens beslut i ärende: Taxor 2026

Med vänlig hälsning

Mona Norman
Handläggare
Kvalitetsteamet
Socialförvaltningen

Besöksadress:

Postadress:

Telefon:

Webb: Svartuddsvägen 1

94185 Piteå

0911-696295

www.pitea.se

Piteå kommun

§ 151 Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Diariernr 25SN22

Beslut

Socialförvaltningen föreslår att Socialnämnden tar del av informationen och lägger den till handlingarna, samt att ändringen gäller från 2026-02-01.

Ärendebeskrivning

Uppräkning av nya avgifter inför 2026. Ändringen gäller från 2026-02-01.

Kommunfullmäktige beslutade den 2017-12-18 att från 2018 skulle hemtjänstavgifterna inom ramen för maxtaxa höjas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI). Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent på årets hemtjänstavgifter.

2025 2026

Serviceinsatser (städning, tvätt, handling o.s.v.) 310 kr/tim 321 kr/tim

Omvårdnadsinsatser och Nattpatrull 247 kr/tim 256 kr/tim

Ledsagningsavgift 310 kr/tim 321 kr/tim

Enligt beslut taget i SN 2018-09-07, 18SN318 § 158 beslutar man att införa möjlighet för boende på äldreomsorgens vård-och omsorgsboenden att köpa förbrukningsartiklar. Förändring börjar gälla från och med 1 februari 2019. Indexuppräkning av nya avgifter ska ske årligen enligt Omsorgsindex från SKL. Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Individuell kostnad 411 kr/månad/boende 426 kr/månad

558 kr/månad/parboende 578 kr/månad

Enligt beslut taget 2021-09-07 i §112 SNAU Avgifter på Trädgårdens Äldrecentra samt

Skogsgårdens tillfälliga boende, diariernr 21SN168 §112 i

Kommunfullmäktige beslutade man att införa omvårdnadsavgift för personer som vistas på utredningsplats på Äldrecentrat samt

tillfälligt boende på Skogsgården. Kostnaden för omvårdnadsavgiften tas med i beräkningen av maxtaxa och uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige besluta om ytterligare en avgift för hyra om en person beviljas insatsen tillfälligt boende. Uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige att besluta att de nya taxorna skulle gälla från och med 2022-02-01. Inför 2026-02-01 innebär detta en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Hyra 80 kr/dygn Hyra 83 kr/dygn

Tillfälligt boende 80 kr/dygn Tillfälligt boende 83 kr/dygn

Yrkanden

Ruth Rahkola (S): Bifall till Socialnämndens arbetsutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut.

Paragrafen är justerad

Datum: den 10 september 2025 14:39

Från: socialtjanst@pitea.se

Till: anna.duvmo@pitea.se, arvid.brannstrom@pitea.se

Kopia:

Bilagor: §92 SNAU Taxor 2026 inom Socialtjänsten(849024).pdf

Rubrik: Beslut från SN AU Taxor 2026

Hej,

Klart!! Nämndens kommer senare.

Bifogat finns Socialnämndens arbetsutskotts beslut i ärende: Taxor 2026

Med vänlig hälsning

Mona Norman
Handläggare
Kvalitetsteamet
Socialförvaltningen

Besöksadress:

Postadress:

Telefon:

Webb: Svartuddsvägen 1

94185 Piteå

0911-696295

www.pitea.se

Piteå kommun

§ 92 Taxor 2026 inom Socialtjänsten

Diariernr 25SN22

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår Socialnämnden ta del av informationen om ändrade avgifter från 2026-02-01 ”

Ärendebeskrivning

Handlingar och förslag till beslut presenteras inför Socialnämndens sammanträde.

Uppräkning av nya avgifter inför 2026. Ändringen gäller från 2026-02-01.

Kommunfullmäktige beslutade den 2017-12-18 att från 2018 skulle hemtjänstavgifterna inom ramen för maxtaxa höjas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI). Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent på årets hemtjänstavgifter.

2025 2026

Serviceinsatser (städning, tvätt, handling o.s.v.) 310 kr/tim 321 kr/tim

Omvårdnadsinsatser och Nattpatrull 247 kr/tim 256 kr/tim

Ledsagningsavgift 310 kr/tim 321 kr/tim

Enligt beslut taget i SN 2018-09-07, 18SN318 § 158 beslutar man att införa möjlighet för boende på äldreomsorgens vård-och omsorgsboenden att köpa förbrukningsartiklar. Förändring börjar gälla från och med 1 februari 2019. Indexuppräkning av nya avgifter ska ske årligen enligt Omsorgsindex från SKL. Inför 2026 innebär det en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Individuell kostnad 411 kr/månad/boende 426 kr/månad

558 kr/månad/parboende 578 kr/månad

Enligt beslut taget 2021-09-07 i §112 SNAU Avgifter på Trädgårdens Äldrecentra samt Skogsgårdens tillfälliga boende, diariernr 21SN168 §112 i Kommunfullmäktige beslutade man att införa omvårdnadsavgift för personer som vistas på utredningsplats på Äldrecentrat samt tillfälligt boende på Skogsgården. Kostnaden för omvårdnadsavgiften tas med i beräkningen av maxtaxa och uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige besluta om ytterligare en avgift för hyra om en person beviljas insatsen tillfälligt boende. Uppräknas årligen enligt omsorgsprisindex (OPI).

Socialnämnden föreslog Kommunfullmäktige att besluta att de nya taxorna skulle gälla från och med 2022-02-01. Inför 2026-02-01 innebär detta en höjning av 3,6 procent.

2025 2026

Hyra 80 kr/dygn Hyra 83 kr/dygn

Tillfälligt boende 80 kr/dygn Tillfälligt boende 83 kr/dygn

Yrkanden

Ruth Rakhola (S): Bifall till Socialtjänstens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens arbetsutskotts beslut.

Paragrafen är justerad

Ärende 10

Ändring av socialtjänstens delegationsordning

Sammanställning av ändringar i delegationsbestämmelser för Socialtjänsten

Hemlighållande av vistelseort

Ny punkt:

C1.10	Hemlighållande av vistelseort	14 § 2 st. LVU	AU	30 kap. 7 § 8 p. SoL
-------	-------------------------------	----------------	----	----------------------

Överklagande och yrkande om inhibition samt yttrande när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut

Tidigare formulering:

A2.8	Överklagande och yrkande om inhibition samt yttrande när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut A) Ärenden rörande SoL och LSS B) Ärenden rörande LVU och LVM	10 kap. 2 § SoL	A) Enhetschef B) Delegat i ursprungsbeslutet*	*Beslutet ska fattas av nämnd eller utskott men om brådska råder eller nämnd- /utskottssammanträdet inte kan avvaktas. Se även vad som sägs i SKR:s rekommendationer bilaga 1 avsnitt 9 beträffande delegering av beslutanderätt som annars inte är delegerbar
------	---	-----------------	--	---

Ny formulering:

A2.8	Överklagande och yrkande om inhibition samt yttrande när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut A) Ärenden rörande SoL och LSS där AU beslutat B) Ärenden rörande SoL och LSS där tjänsteperson beslutat C) Ärenden rörande LVU och LVM	10 kap. 2 § SoL	A) AU B) Enhetschef C) Delegat i ursprungsbeslutet*	*Beslutet ska fattas av nämnd eller utskott men om brådska råder eller nämnd- /utskottssammanträdet inte kan avvaktas. Se även vad som sägs i SKR:s rekommendationer bilaga 1 avsnitt 9 beträffande delegering av beslutanderätt som annars inte är delegerbar
------	--	-----------------	---	---

Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård i hem för vård eller boende, familjehem eller särskilt boende

Tidigare formulering:

G1	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård i hem för vård eller boende, familjehem eller särskilt boende	13 kap. 10 § SoL	Enhetschef enheten socialpsykiatri och missbruk	Observera LOU men också kravet på individuell bedömning i biståndsärenden
----	---	------------------	---	---

Ny formulering:

G1	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård i hem för vård eller boende, familjehem eller särskilt boende	13 kap. 10 § SoL	AU	Observera LOU men också kravet på individuell bedömning i biståndsärenden
----	---	------------------	----	---

Beslut om insats i form av särskilt boende

Tidigare formulering:

I1	Beslut om insats i form av särskilt boende	11 kap. 1 § SoL	Handläggare socialpsykiatri Handläggare Bistånd och LSS Enhetschef Bistånd och LSS	
----	--	-----------------	--	--

Ny formulering:

I1	Beslut om insats i form av särskilt boende	11 kap. 1 § SoL	AU* Handläggare socialpsykiatri Handläggare Bistånd och LSS Enhetschef Bistånd och LSS	* AU är delegat inom området missbruk
----	--	-----------------	---	---------------------------------------

Ny delegationspunkt

A2.13.1	Yttrande till IVO då nämndens yttrande efterfrågas	28 kap. 2 § SoL	AU	
---------	--	-----------------	----	--

Ändring av formulering under rubriken Rutin för delegationsbeslut

Tidigare formulering:

I början av månaden tar administratörer inom Socialförvaltningen ut listor från verksamhetssystemet på delegationsbeslut för individärenden som fattats månaden innan. Listorna lämnas till nämndsekretariatet som ombesörjer att delegationsbesluten anmäls till nästkommande nämnd. Listorna tas med till sammanträdet där ledamöterna har möjlighet att se vilka beslut som fattats.

Ny formulering:

I början av månaden tar administratörer inom Socialförvaltningen ut listor från verksamhetssystemet på delegationsbeslut för individärenden som fattats månaden innan. Listorna sparas i en sekretessmapp och nämndsekretariatet ombesörjer att delegationsbesluten anmäls till nästkommande nämnd. Listorna tas med digitalt till sammanträdet där ledamöterna har möjlighet att ta del av beslut som fattats.

Ändring av formulering under rubriken Övrigt

Tidigare formulering:

Biträdande förvaltningschef är tillika avdelningschef för avdelningen Stab/ledningsstöd. Verksamhetschef för Hälso- och sjukvård är tillika avdelningschef för avdelningen Hälso- och sjukvård. Där beslutanderätt delegerats till avdelningschef är biträdande förvaltningschef respektive verksamhetschef för Hälso- och sjukvård behöriga att fatta beslut inom sina respektive avdelningar.

Ny formulering:

Verksamhetschef för Hälso- och sjukvård är tillika avdelningschef för avdelningen Hälso- och sjukvård. Där beslutanderätt delegerats till avdelningschef är verksamhetschef för Hälso- och sjukvård behöriga att fatta beslut inom sin avdelning.

Ärende I I

Översyn av IFO- organisation

Piteå kommun

Uppdrag

Översyn av Socialtjänstens organisation

Ann-Charlotte Johansson Processledare
Emma Nilsson Processledare
2025-05-28

Innehåll

Översyn av organisation socialtjänst	2
Bakgrund	2
Omvärldsbevakning med närliggande kommuner.....	3
Enskilda intervjuer arbetsgruppen	3
Enhetschefernas arbetsmiljö.....	3
Sammanhållen myndighetsutövning/samnyttjande av resurser.....	4
Översyn av åldersspann	5
Tillgänglig socialtjänst	5
Ärenden "bollas" runt.....	5
Kvalité i socialtjänsten.....	6
Nya Socialtjänstlagen.....	6
Öppen fråga med önskemål för framtida socialtjänst.....	6
Information samordnare nya Socialtjänstlagen.....	6
Omsorgschefens uppdrag	7
Resultat.....	7
Sammanhållen myndighetsutövning	8
Organisationsskiss 1	9
Organisationsskiss 2	10
Organisationsskiss 3	11
Organisationsskiss 4	12
Vuxen- och barn/unga spår.....	13
Åldersfördelning mellan avdelningarna	14
Enhetschefernas arbetsmiljö.....	14
Minskad sårbarhet i organisationen/ Ökat samnyttjande av resurser	15
Bilaga 1.....	16

Översyn av organisation socialtjänst

Bakgrund

Socialtjänsten i Piteå Kommun genomförde en organisationsförändring 2020. Inför förändringen fördes dialog kring hur man skulle organisera de områden som berörde myndighetsutövning för vuxna och de delar av verkställighet som tidigare legat inom samma verksamhetsområde, stöd och omsorg. Det beslutades då att myndighetsutövning för målgruppen socialpsykiatri och beroende skulle vara organiserad på samma sätt som tidigare samtidigt som övrig myndighetsutövning för vuxna samlades under avdelningen en ingång. Detta för att man såg fördelar med att myndighetsutövning och verkställighet för målgruppen socialpsykiatri och beroende skulle ha närhet till varandra. Dessa verksamheter samlades under IFO. Beroende, daglig verksamhet och boendestöd med inriktning för personer tillhörande personkrets inom LSS samlades i en avdelning, PSV/DV. Under de senaste åren har man sett en kraftig ökning av personer som tillhör LSS-personkrets men som även har psykiatrisk problematik och beroendesjukdomar.

Utifrån underlag från utvärderingen på Socialtjänstens omorganisationen 2020 har man identifierat både för och nackdelar med den nya organisationen. Socialtjänsten kommer även att möta nya utmaningar i form av ny socialtjänstlag, samsjuklighetsutredningen och kompetensförsörjning. Utifrån utvärderingen framkommer behov av en sammanhållen myndighetsutövning, ett vuxen samt ett barn och unga spår. Översyn av åldersspann samt enhetscheferna arbetsmiljö där man bland annat identifierat utmaningar med resurser till det systematiska kvalitetsarbetet. Man upplever att individer bOLLAS runt till exempel äldre med beroende eller personer med psykiatrisk problematik som även ingår i personkrets för LSS. Man har även identifierat att samverkan mellan IFO och stöd till försörjning har försämrats när man inte längre tillhör samma ledningsgrupp. Enligt utvärderingen finns det ekonomiska utmaningar samt personalbrist. På grund av detta behöver man därför samnyttja resurser samt se över kompetensförsörjningen för att följa samhällets utveckling. Man upplever även att det föreligger oklarhet gällande medborgarens ingång till socialtjänsten, samt oklarhet kring omsorgschefens roll.

Efter att man inte lyckats slutföra rekrytering i samband med att den tidigare IFO-chefen avslutat sin anställning. Har förvaltningens ledningsgrupp haft dialog kring möjlighet att göra en organisationsförändring. Detta för att skapa en organisation som är bättre rustad för att möta de utmaningar som socialtjänsten står inför i närtid.

Omvärldsbevakning med närliggande kommuner

Önskemål gällande omvärldsbevakning kom tidigt i processen från processledare samt arbetsgruppen. Detta för att få ett vidare perspektiv i hur socialtjänster i närliggande kommuner är organiserade samt inhämta information om vilka för- och nackdelar de ser i deras organisation. Frågeställningarna till andra kommuner berörde deras nuvarande organisation, för- och nackdelar, enhetschefers arbetsmiljö, åldersinriktningar, samverkan och förberedande inför nya Socialtjänstlagen. Intervjuade kommuner är Skellefteå, Luleå och Umeå. Sammanfattningsvis vad som tas med från omvärldsbevakningen är att de har samlokaliserad myndighetsutövning i någon form i alla kommuner och att de ser ett behov av olika stödfunktioner såsom förste socialsekreterare till enhetscheferna. I Luleå försöker de ge nyanställda en inblick i alla enheter med myndighetsutövning för att lättare kunna samnyttja resurser. Umeå arbetar med tydliga uppsatta mål för socialtjänsten som alla gemensamt ska arbeta för, målen är beslutade av nämnden. Det är mål som är relativt generella som går löpande över flera enheter och därefter arbetar de utifrån processer för att nå målen.

Enskilda intervjuer arbetsgruppen

Utifrån arbetsgruppens önskemål har processledare haft enskilda intervjuer med arbetsgruppen. Önskemålet kommer främst från vissa deltagare upplever att de inte kan framföra sina synpunkter i helgrupp på gemensamma träffar. Frågeställningar utgår från uppdraget (se bifogad fil). Berörda områden i intervjuerna var enhetschefernas arbetsmiljö, sammanhållen myndighetsutövning/samnyttjande av resurser samt åldersspann. Övriga intervjufrågor som grundar sig i nya SoL, ingång till socialtjänst, medborgare bOLLas runt och kvalité i socialtjänsten.

Enhetschefernas arbetsmiljö

Majoriteten av enhetscheferna upplever en hanterbar arbetsmiljö utifrån deras prioriteringar i arbetet. En del upplever att de har en bra arbetsmiljö men att vissa arbetsuppgifter blir bortprioriterade, dessa arbetsuppgifter blir därmed sällan eller aldrig genomförda. Tiden för reflektioner, verksamhetsutveckling och planering kan bli påverkade utifrån arbetsmiljön.

Svårigheter i arbetsmiljön för enhetscheferna som framkommit i intervjuerna är slitningar mellan administrativa uppgifter, medarbetare/personalfrågor och strategiskt arbete. Det framkommer även att det förekommer stor del påverkansförsök som har en negativ påverkan på arbetsmiljön. Påverkansförsöken förekommer både internt inom socialtjänsten/egen verksamhet och externt (sociala medier, medborgare osv.).

I intervjuerna framkom en samlad bild av att enhetscheferna får arbetsuppgifter förflyttade till sig som tidigare inte varit deras ansvarsområde. Ett tydligt exempel på detta är att en del av arbetet som tidigare ansvarades av HR-avdelningen nu ligger

på enhetscheferna att genomföra så som att hålla i större delen av rekryteringen. Det blir komplicerat då en anställning nu innefattar mycket arbete som att utforma annonser, göra urval samt hålla i intervjuer.

Enhetscheferna inom socialtjänsten arbetar med komplexa ärenden och det har återkommande framkommit att de saknar stöd i arbetet. Hur stödet ska se ut är beroende på hur organisationen ser ut. Om enhetschefernas arbete ser ut som i dagsläget finns mer behov av stöd för strategiskt arbete då en del upplever svårigheter att rymma detta i nuvarande uppdrag.

Intervjuerna med arbetsgruppen visar ett splittrat resonemang kring gemensam avdelningschef för enheterna avseende myndighetsutövning. Om alla avdelningar ligger under samma avdelningschef har det framkommit att en del upplever det svårt med budgeten med så stor avdelning, samt svårigheter med många komplexa frågor för en avdelningschef. Fördelarna som framkommer är att gemensamma frågor lätt kan hanteras vid samma avdelningschef, samt mer samsyn i uppdragen.

För att få en övergripande bild av enhetschefernas arbetsmiljö har fråga gällande antal medarbetare och grupper ställts vid intervjuerna. Processledarna förstår att den informationen enbart ger en siffra och kan inte likställas med arbetsbörda eftersom arbetsuppgifterna skiljer sig åt, samt att vissa enhetschefer har arbetsgrupper med olika inriktningar. I arbetsgruppen har cheferna mellan 2–6 arbetsgrupper samt 17–26 medarbetare.

Sammanhållen myndighetsutövning/samnyttjande av resurser

Denna fråga är delad inom arbetsgruppen där vissa av enhetscheferna ser vinster av att ha gemensam avdelningschef samt dela ledningsgrupp. Ursprunget till detta är att i dagsläget har ena delen omsorgschefen som avdelningschef vilket kan försvåra dialoger då avdelningscheferna har olika arbetsuppgifter. Fördelarna som framkommer med gemensam avdelningschef är att gemensamma frågor kan lyftas på ett enkelt sätt. Det finns även fördelar med att kunna lättare samnyttja resurser samt kunna lyfta gemensamma frågor främst gällande myndighetsutövning. Nackdelar med gemensam avdelningschef som lyfts är att det är svårt att fördela budget samt att det blir ett stort område med många komplexa ärenden att hantera, men att det samtidigt avser 6 enhetschefer. Gemensamt önskemål är att fördelningen vuxna och barn/unga ska vara oavsett hur organiseringen ser ut.

Önskemål från intervjuerna är ett ökat samnyttjande av utbildningar samt dela kunskap mellan avdelningar som arbetar i liknande områden, samt att vi ska försöka se enhetligt på socialtjänsten och gemensamt bygga kompetens mellan avdelningar. För att kunna bli mer enad socialtjänst krävs mer öppenhet mellan enheterna utifrån ett klientperspektiv, samt att riktlinjer osv. är liknande uppbyggda. Helheten för klienten behöver även ske mellan andra delar av socialtjänsten, vi behöver arbeta på att fokusera på klienten och inte våra egna områdens bästa.

Upplevd onödig tid för enhetscheferna kan gå till att ordna saker internt. Kedjan går inte hela vägen exempelvis mellan myndighetsutövning och verkställighet. Fördelen med att samla myndighetsutövningen är att medarbetarnas arbete kan underlättas.

Översyn av åldersspann

Frågan gällande åldersspann är olika stor beroende vad som innefattas i en dialog. I dagsläget är åldersfördelningen inom delar av socialtjänsten otydlig, samt olika mellan enheter. Skyddsbedömning 18–20 år genomförs av mottagningen på enheten stöd till barn och familjer utifrån Combines uppbyggnad. Det finns önskemål om att se klientens behov samt vad vi kan erbjuda i stället för åldersindelning.

Om en åldersfördelning skulle vara att myndighetsutövning avseende 18–20 år i stor del ligger på enheten stöd till barn och familjer skulle förändringen inte innebära särskilt stora förändringar. Däremot om åldersfördelningen 18–20 år även skulle innefatta att verkställighet förflyttas till enheten stöd till barn och familjer skulle förändringen innebära stora skillnader.

Oavsett framtida förändringar gällande åldersfördelningen behöver arbetet med unga 18–21 år som varit placerade stärkas upp.

Tillgänglig socialtjänst

Som en del i arbetet med nya socialtjänstlagen behöver varje kommun arbeta med att vara en lätt tillgänglig socialtjänst. I intervjuerna har det framkommit att det är ett ökat behov av mer digitala lösningar. Detta för att vi ska vara mer tillgängliga som socialtjänst. Förslagen som kommit är säker e-post, se över digitala plattformar och mer e-tjänster. Ett önskemål är även någon sorts chattfunktion då det är i linje med andra delar inom samhället.

Vi behöver även få mer kännedom om varandras uppdrag samt vad medborgarna tycker i form av brukarråd/medborgarpaneler. Vi behöver finnas där medborgare befinner sig, vi behöver även vara enkla att nå. I dagsläget försöker vi samverka och gemensamt jobba mellan avdelningarna med klienter. Detta är ett arbete som kan stärkas och utökas.

Ärenden "bollas" runt

Uppfattningen om att ärenden bollas runt i socialtjänsten i dagsläget sker enbart vid fåtal tillfällen. Anledningen till det är då att ärendet är komplex och kan beröra flertalet enheter inom socialtjänsten, samt i det fall Medborgarservice kopplat ärenden fel. Vid ärenden som uppfattas som mer komplexa och som förekommer inom flera enheter i socialtjänsten bör en utsedd person vara samordnande för att undvika att flera delar av socialtjänsten har kontakt med den enskilde, samt för att tryggliggöra att vi arbetar sammansvetsat inom socialtjänsten. Det är även av betydelse att det är en enkel och tydlig ingång till socialtjänsten för att ärenden inte kan kopplas fel.

Nuvarande åldersfördelning kan också uppfattas som svårt att förstå och därför kan ärenden bollas runt om det är oklart vilken enhet som den enskilde ska kontakta.

Kvalité i socialtjänsten

För att upprätthålla kvalitet i socialtjänsten finns önskemål om mer statistiska underlag. Detta är genomgående ett viktigt arbetsmaterial för att kunna bedriva ett bra arbete inom socialtjänsten. Enligt intervjuerna behöver det även budgeteras för att kunna arbeta med kvalitet i socialtjänsten. Det framkommer även att det saknas synpunkter från medborgarna, med exempelvis brukarundersökningar. Ytterligare en aspekt för att nå kvalitet i socialtjänsten är att arbeta mer internt med egenkontroller, avvikelser och klagomålshantering, samt att vi tar del av varandras erfarenhet i större utsträckning än vi gör i dagsläget. Men för att nå detta framkommer i vissa intervjuer att det behövs mer resurser för att det ska vara genomförbart, exempelvis en utsedd person som håller i arbetet samt ser att verksamhetsutveckling sker övergripande i socialtjänsten.

Nya Socialtjänstlagen

Inom socialtjänsten sker ett parallellt arbete med att förbereda inför nya Socialtjänstlagen samt att alla enheter själva ansvarar för implementeringen. Den nya socialtjänstlagen kommer påverka öppenvård/verkställighet i hög grad och upplevelsen är att det där är svårt att hitta tiden för att kunna göra så bra förberedelse som möjligt. Det gäller att hela socialtjänsten är mer proaktiv och synliga för medborgarna. Vi behöver även hitta bra kunskapsbaserade metoder.

Öppen fråga med önskemål för framtida socialtjänst

Vid intervjuerna framkom att oavsett omorganisering behöver alla se över vilka förbättringar som kan göras på den egna arbetsplatsen. Frågan kring gemensam ledningsgrupp är splittrad, men det framkommer vid vissa intervjuer att det är önskvärt att dela ledningsgrupp inom myndighetsutövning för att lättare kunna lyfta gemensamma frågor. Önskemål att använda enhetschefernas och medarbetarnas erfarenheter till "rätt" arbetsuppgifter. Enhetschefernas roll försvåras om det ska tillkomma arbetsuppgifter som ursprungligen inte varit deras ansvarsområde. Det framkommer av arbetsgruppen att utvärderingen som genomfördes på föregående omorganisering inte inkluderade alla berörda parter samt att vissa frågeställningar inte tagits i beaktan.

Information samordnare nya Socialtjänstlagen

Som en del i uppdraget behöver nya Socialtjänstlagen beaktas vid en eventuell omorganisering i socialtjänsten då nya lagen förutsätter förändringar inom verksamheterna. I Piteå kommun har vi en samordnare som arbetar specifikt med implementeringen av nya socialtjänstlagen. I dagsläget är förslag för

öppenvårdsinsatser utan biståndsbedömning lämnat till förslag för nämnden som ska ge riktning i vilka öppenvårdsinsatser som ska finnas i Piteå kommun. Samordnare för nya Socialtjänstlagen visar även plattform som finns dels för anställda men även för alla medborgare gällande implementering inför lagändring.

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft, juli 2025 syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Samhället har förändrats och med det också behoven. Flexiblare arbetssätt behövs för att möta de utmaningar som socialtjänsten står inför. Utan nya arbetssätt riskerar socialtjänsten att hamna i en ohållbar situation, vilket kan försämra stödet för människor i behov av hjälp. Socialtjänsten ska vara lätt att nå och finnas där människor befinner sig, för att kunna ge rätt hjälp i rätt tid.

Omsorgschefens uppdrag

Det framkom i utvärderingen av föregående omorganisering 2020 att omsorgschefens roll ansågs som otydlig, detta har även framkommit i arbetsgruppen. Arbetsgruppen har fått tillgång till material gällande omsorgschefens roll samt att materialet har belyst på en av träffarna med arbetsgruppen.

Omsorgschefen ansvarar för den operativa ledningen med veckovisa operativa ledningsmöten med avdelningscheferna samt övergripande stödfunktioner som MAS, SAS, IT-strateg med flera. Vid mötet överlämnar även chef i beredskap information till övriga gruppen avseende det som inkommit vid chef i beredskap. Omsorgschefen har även beredning med socialchef och nämnds kansli varje vecka. Detta för att hantera interna och externa gemensamma frågor. Information från operativa ledningsmöten skickas ut till alla enhetschefer för att sprida information till verksamheterna. Omsorgschefen har ansvar för arbetet kring chef i beredskap, allt från schema till samverkan.

Omsorgschefen ansvarar även för samverkan och samagerande både externt och internt. Internt kan ärenden initieras till omsorgschef från avdelningscheferna, där omsorgschefen kan exempelvis kalla till aktörmöte för att bäst möta medborgarens behov inom socialtjänsten. Den övergripande externa samverkan avser mestadels regionen. Varannan vecka sker samverkansmöte med regionen för aktuellt läge och större avvikelser lyfts. Omsorgschefen är även ansvarig för omställningen Nära Vård samt omställningen till nya Socialtjänstlagen. Ytterligare en del av uppdraget är att arbeta med tillgänglighet för medborgarna i kommunen.

Resultat

Uppdraget i översynen för delar av socialtjänstens organisation innefattar att forma ett förslag för hur arbetet inom avdelningarna kan organiseras framåt. Grundförutsättningarna till det är en sammanhållen myndighetsutövning, ett vuxen

samt ett barn/unga spår, åldersfördelningen mellan avdelningarna, enhetschefernas arbetsmiljö, minskad sårbarhet i organisationen och ökat samnyttjande av resurser. Medborgarnas behov ska under arbetet tas i beaktan.

Sammanhållen myndighetsutövning

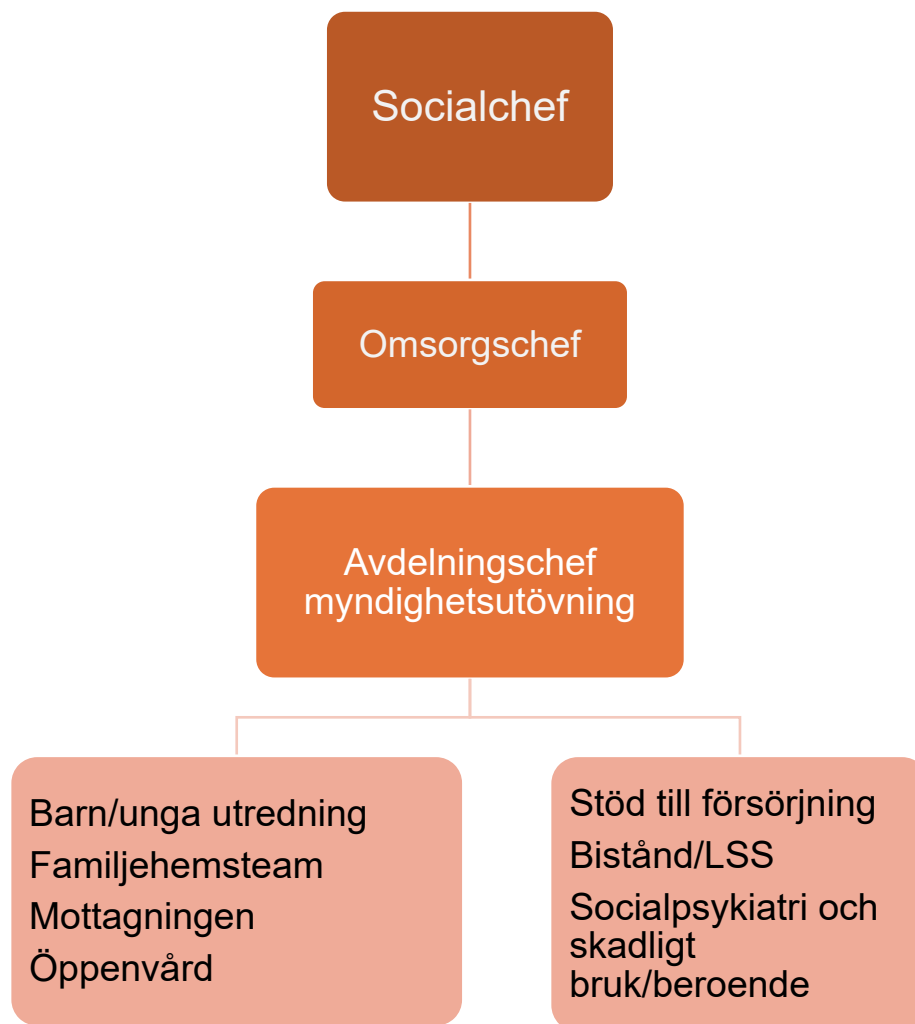
Benämningen sammanhållen myndighetsutövning kan tolkas olika mellan personer allt ifrån att all myndighetsutövning är geografiskt lokaliserad tillsammans i samma lokal till att det sker visst samarbete mellan enheter. Det finns en delad önskan kring hur socialtjänstens del gällande myndighetsutövning kan vara organiserad, vilket framkommer i underlagen. En riktning är att det är en gemensam avdelningschef för myndighetsutövning för att få samsyn och lättare hantera gemensamma frågor. Svårigheten kan vara budgetfördelning samt ett komplext arbete för en avdelningschef. Förslag kan vara att det tillsätts en stödfunktion till avdelningschefen om all myndighetsutövning är organiserad tillsammans.

En annan riktning är att det är två avdelningschefer med olika fördelningar för underliggande enheter. Det är då önskvärt att avdelningscheferna inte har övriga uppdrag samt att det finns möjlighet till gemensamma ledningsgrupper för att få samsyn i gemensamma frågor. Om avdelningschefen även har andra övergripande uppdrag inom socialtjänsten kan det uppfattas som att deras medarbetare får en för- eller en nackdel utifrån detta. Där finns också möjligheten att göra fördelningar genom att en avdelningschef för vuxen samt en avdelningschef för barn/unga.

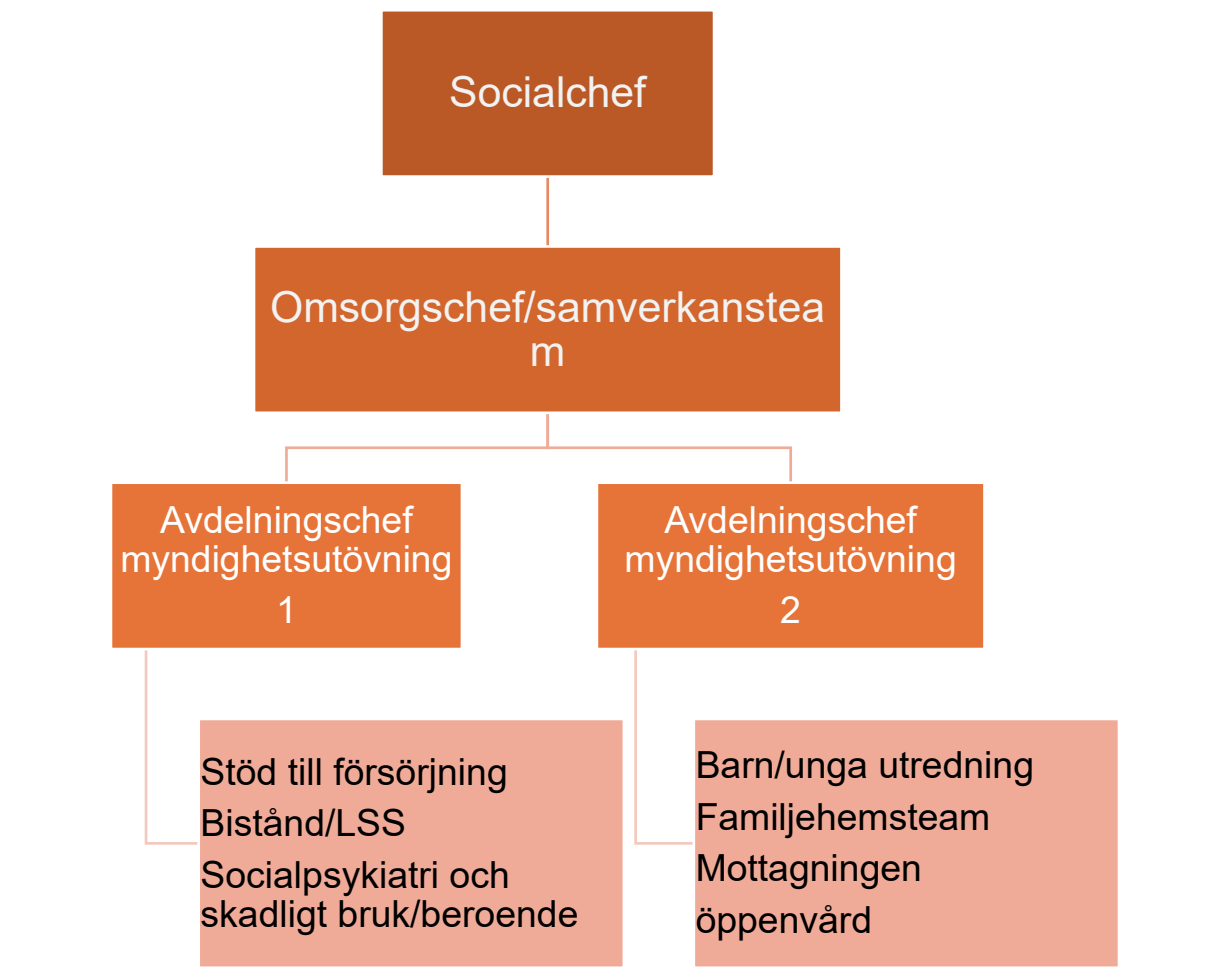
Processledare ser att det finns flera parallella processer som kan behöva ses över inom socialtjänsten. En del är en eventuell omorganisering/justering avseende avdelningschefsnivå. En annan del är fortsatt arbete kring hur enheterna ska se ut framöver på enhetschefsnivå. Det kan tas i beaktan om någon verkställighet ska

förflyttas, behöver fördelning mellan enhetschefer ändras och vilket arbete kan vi göra inom befintliga verksamheter för att använda oss av de resurser vi har.

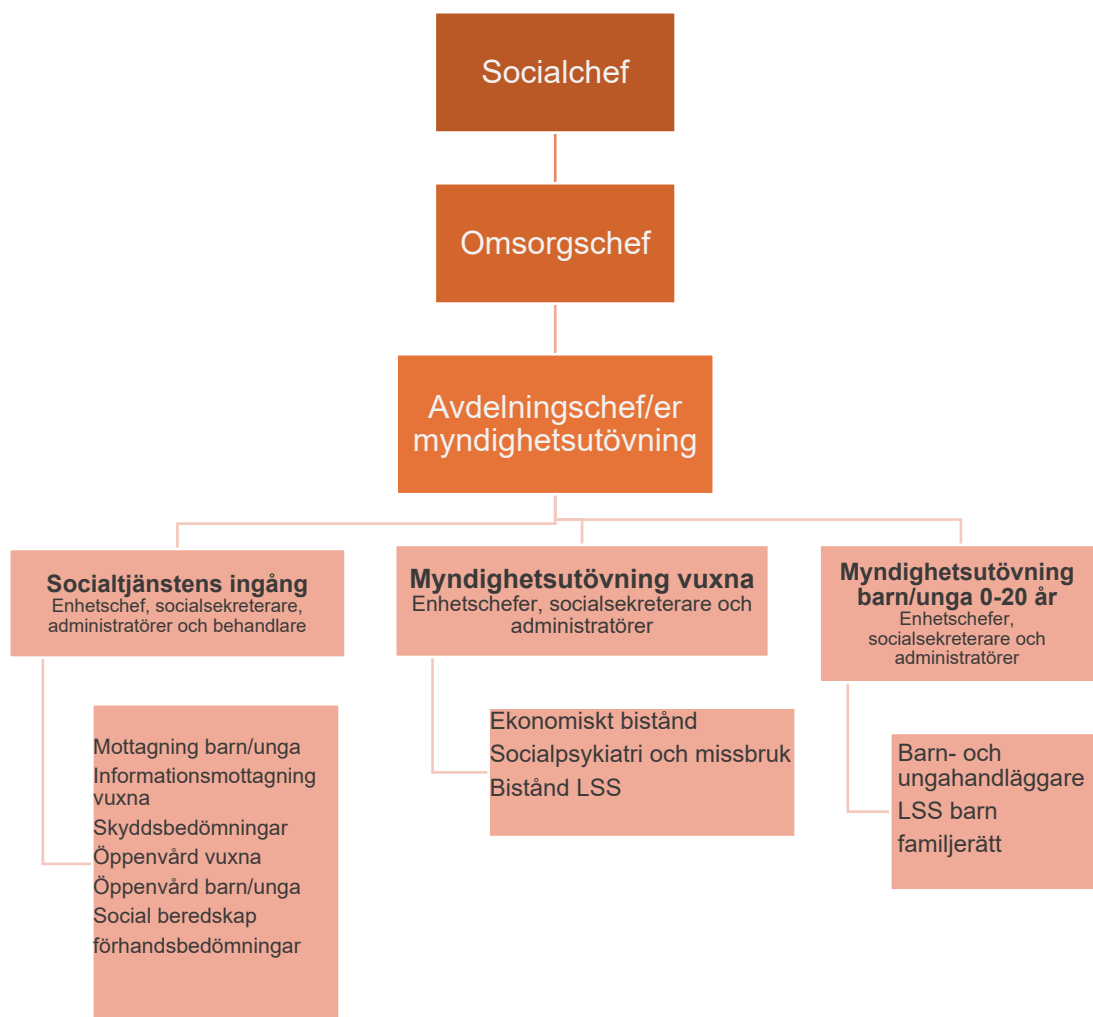
Organisationsskiss 1

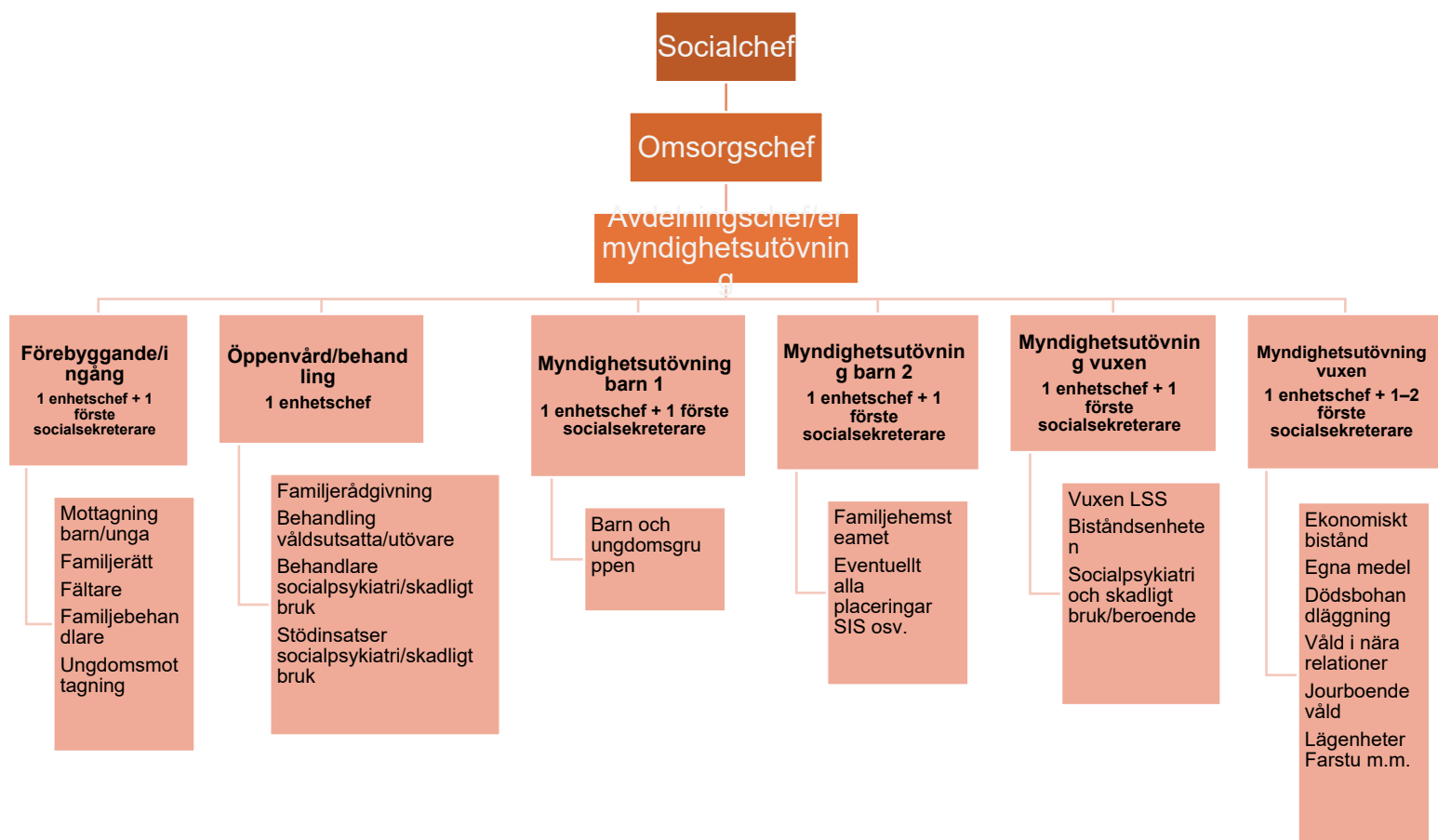
Organisationsskiss 2

Organisationsskiss 3

Organisationsskiss 4

Vuxen- och barn/unga spår

Nuvarande organisation i socialtjänsten har uppdelning vuxen och barn/unga på enhetschefsnivå. Däremot på avdelningschefsnivå är uppdelningen socialpsykiatri och skadligt bruk/beroende tillsammans med enheten stöd till barn och familjer medan enheten bistånd/LSS och Stöd till försörjning är fördelade på annan avdelning. Utifrån antalet medarbetare och enhetschefer är enheten stöd till barn och familjer en större avdelning än övriga enheter inom socialtjänsten. Oberoende hur enheterna ser ut kan det vara möjligt att ha uppdelningen vuxen och barn/unga, alternativt att alla avdelningar ligger under samma avdelningschef. Det kan vara en

fördel att samla myndighetsutövning för vuxna och då även se över vilken verkställighet som ska vara organiserad under vuxen respektive barn/unga.

Åldersfördelning mellan avdelningarna

I dagsläget uppfattas åldersfördelningen mellan avdelningar som otydlig. Vid träffar med arbetsgruppen framkommer det behov av att jobba med frågan avseende åldersfördelningen för ett tydliggörande. Om ändring sker så att enheten stöd till barn och familjer har åldersspannet 0–20 behöver det förtydligas, om det avser hela enheterna eller enbart myndighetsutövning. Det behöver även förtydligas om det gäller alla frågor inom socialtjänsten så som ekonomiskt bistånd. Om det enbart avser myndighetsutövningen innebär det en mindre förändring men avser det även verkställighet blir det en stor förändring.

Frågan avseende socialtjänstens uppdelning mellan enheter utifrån ålder har tagits upp under några träffar med arbetsgruppen. En aspekt med åldersfördelning i socialtjänsten är att det i vissa ärenden kan vara svårt att ge klienten "rätt" hjälp då det är åldersfördelningen som till stor del styr. För att klienten ska få bra hjälp av socialtjänsten bör klienten tilldelas en enhet med behovet som utgångspunkt i stora delar för att sakkunniga ska kunna ge rätt hjälp. Ett fortsatt arbete avseende åldersfördelningen inom socialtjänsten bör genomföras för att säkerställa att fördelningen följer lagstöd samt för att klienter ska få rätt stöd av sakkunnig personal. Det är även viktigt att se vilka för- och nackdelar en åldersfördelning avseende unga vuxna kan ha. Detta utifrån om enheten stöd till barn och familjer ska ha åldersindelning upp till 20 år både avseende myndighetsutövning och verkställighet, eller delar av det. Även om ändringar avseende ålder genomförs behöver arbetet med unga 18–21 år som varit placerade stärkas upp.

Enhetschefernas arbetsmiljö

Parallellt med processledarnas arbete sker ett arbete fokuserat på arbetsmiljön för enhetschefsnivå för enheterna barn/unga samt socialpsykiatri och skadligt bruk/beroende. Under uppdraget har ämnet enhetschefernas arbetsmiljö fått stå i fokus då det är en viktig aspekt vid en eventuell omorganisering, samt att det framkommit brister i deras arbetsmiljö redan vid utvärderingen av föregående omorganisation samt i ett tidigt skede i uppdraget. Många av delarna i uppdraget påverkar enhetschefernas arbetsmiljö samt kan vara kopplad till den och därför blir denna fråga genomgående i uppdraget. Processledarna kan huvudsakligen se att om enhetscheferna har brister i arbetsmiljö eller knappt hanterbar arbetsmiljö finns mindre möjligheter till att vara en bra chef för arbetsgrupperna. En del av enhetscheferna upplever att deras arbetsuppgifter mestadels består i saker som måste hanteras akut och att vissa arbetsuppgifter får skjutas på eller genomföras på övertid och raster. Enhetscheferna behöver ständigt prioritera sina arbetsuppgifter på daglig basis, de arbetsuppgifter som ofta får skjutas på är verksamhetsutveckling, planeringar och strukturellt arbete.

Enligt riktlinjer för Piteå kommuns personalpolitik finns ett riktmärke för antal underställda för chefer. Chefer i första linjer gäller max 30 medarbetare, chefer som har dygnet runt verksamheter eller geografiskt spridda enheter har max 25 medarbetare. För mellanchefer gäller det max 20 underställda enhetschefer och minsta antal underställda per chef är 10 personer. Det är av vikt att inte enbart se antalet medarbetare men även komplexiteten i arbetet på enheterna. För enhetscheferna med myndighetsutövning har de mellan 17–26 stycken underställda. Vi översynen har det framkommit att enhetscheferna i arbetsgruppen har olika uppdrag där vissa har myndighetsutövning och en del har myndighetsutövning tillsammans med verkställighet. Där kan man se tydligt att det blir mer splittrat då det blandas myndighetsutövning och verkställighet. Det kan bli att frågor avseende myndighetsutövning blir mer prioriterat hos enhetschefen och resterande delar får tid med enhetschef vid utrymme. En del av enhetscheferna är även inne i klientfrågor då de är sakkunniga i deras område, det finns ett behov av att stödja upp med annan kompetens för att frigöra tid för enhetscheferna och för att det ska vara genomförbart behöver man tid för upplärning samt tillit för medarbetare.

Minskad sårbarhet i organisationen/ Ökat samnyttjande av resurser

Det framkommer många positiva aspekter i arbetet inom socialtjänsten i Piteå kommun. För att öka rättssäkerhet och få en mer sammanhållen socialtjänst behövs en övergripande syn över socialtjänsten för medborgaren. Vi behöver arbeta mer mellan avdelningar inom socialtjänsten samt få mer inblick i varandras enheter/uppdrag. Mycket ansvar ligger på enskilda avdelningar och frågor ska ofta besvaras inom befintlig verksamhet, men för att få mer sammanhållen socialtjänst behöver vi ta del av varandras kunskaper samt resurser. Det är av vikt att öka samarbetet mellan avdelningar såsom med gemensamma utbildningar, gemensamma plattformar samt enkelhet till samarbete mellan avdelningar. Vi behöver tänka mer övergripande i socialtjänsten och mindre fokus på separerade enheter. En del i detta kan vara att samlokalisera viss del av myndighetsutövning där fördelar kan vara att lättare samnyttja resurser samt minska risken för internt påverkansförsök. Enhetschefernas pressade arbetsmiljö och splittrad arbetsbeskrivning gör att de ofta får fokusera på sin egen verksamhet samt försöka se sina egna medarbetares bästa. Därav är det svårt att öppna för ett vidare perspektiv i olika frågor och detta blir nackdel i samverkan med andra enheter inom socialtjänsten.

Det framkommer under uppdraget att det är osäkert kring vad för gemensamma resurser som finns att tillgå inom socialtjänsten. Vissa väljer att inte använda de gemensamma resurser som finns då det upplevs som långa kontaktvägar till resurserna, samt osäkerhet kring vilka som finns tillgänglig till alla. Alla avdelningar inom socialtjänsten har olika förutsättningar till exempelvis administrativa

stödfunktioner samt att vissa funktioner har liknande uppdrag men olika arbetstitlar, vilket kan ge ett otydligt intryck av socialtjänsten samt försvåra vid nyrekryteringar.

För att få ökad kvalitet i socialtjänsten behöver vi arbeta med riktlinjer även gemensamma riktlinjer. Vi behöver få en tydligare ingång till socialtjänsten med utökat digitala tjänster samt kompetent personal vid första kontakten för medborgare. Det sker ett parallellt arbete gällande digitala lösningar och vi behöver fortsätta arbeta med detta då det kan underlätta främst för medborgaren men även för medarbetarna. Vid underlag på hur organisationerna kan se ut framöver finns olika beskrivningar på mottagningsenheter för att ge en enklare ingång till socialtjänsten.

Avslutningsvis ser processledare olika frågeställningar där ett fortsatt arbete förslagsvis kan bedrivas. Det är åldersfördelningen inom socialtjänsten, vilka stödfunktioner som finns respektive saknas och omorganisera viss del av verkställighet inom enheterna. Försättningsvis kan även översyn ske vid eventuell omorganisering avseende myndighetsutövning. Kostnader bör tas i beaktan vid eventuellt fortsatt arbete inom någon av ovanstående områden. Processledare och arbetsgrupp har inget färdigt förslag avseende organisering inom socialtjänsten och därmed har ingen risk- och konsekvensanalys genomförts i arbetet. Det är av vikt att få en mer sammanhållen socialtjänst där det i nuläget finns olika upplevelser i arbetet samt komplex arbetsmiljö för enhetschefer. Socialtjänsten står under förändring utifrån ny Socialtjänstlag samt att fortlöpande parallella processer sker. Översyn av våra egna verksamheter behöver följa den utveckling socialtjänsten genomgår

Bilaga 1

Intervjufrågor arbetsgruppen

Enhetschefer arbetsmiljö

- Hur upplever du din arbetsmiljö?
Vad fungerar bra/mindre bra?
- Hur många medarbetare/arbetsgrupper? (Om du inte skickat in detta)
- Ser du ett behov av stödfunktion? Vad skulle den rollen innefatta?

Sammanhållen myndighetsutövning/samnyttjande av resurser

- Vad är sammanhållen myndighetsutövning för dig? På vilket sätt skulle det kunna se ut?
- Samnyttjar vi resurser i dag?
- På vilket sätt kan vi samnyttja resurser? Vad är möjligt?

Åldersspann

- Vad är dina tankar kring nuvarande åldersfördelning i Socialtjänsten?
- Finns det brister/utmaningar i nuvarande åldersfördelning?
- Hur kan åldersspannet delas framöver?

Övriga frågor

- Hur gör vi det lätt för medborgarna att ha kontakt med Socialtjänsten?
- När upplever du att medborgarna "bollas runt"? Vad saknas?
- Hur säkerställer vi kvalitet i Socialtjänsten?
- Hur påverkas din enhet av nya SoL?
- Om du får tänka fritt hur skulle du önska att framtidens socialtjänst skulle se ut- kopplat till uppdraget?

Ärende 13

Stödboendetredning

Uppdrag *Alternativa boendelösningar*

Mål

- Erbjuder hemmaplanslösningar och minska placeringar
- Ge utökat ordinärt stöd och minska antalet platser inom bostad med särskild service

Bakgrund

De flesta kommuner erbjuder särskilda boendelösningar och insatser för personer som av olika anledningar inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden.

Den vanligaste åtgärden för att motverka eller avhjälpa hemlöshet är att använda socialtjänstlagens möjligheter att erbjuda sociala hyreskontrakt efter biståndsprövning enligt 4 kap. 1 § och 2 §.

Den näst vanligaste åtgärden är uppsökande verksamhet för att förebygga vräkningar, till exempel genom rådgivning eller särskilda insatser (*Boverket; Åtgärder för att motverka hemlöshet*). Fler och fler kommuner använder sig av metoden Bostad först. Kommunledningsförvaltningen har under 2024/2025 lett en arbetsgrupp som bland annat har tittat på Bostad först- inget beslut är taget

Nuläge

Vi ser en ökning av personer som har svårt att ta sig ut på den reguljära bostadsmarknaden i Piteå kommun. Det är ofta personer med psykiatriska diagnoser (problematik) och beroendesjukdomar. Det är personer i hemlöshet eller personer som riskerar att hamna i hemlöshet. Idag har vi ett antal personer med beslut om bostad med särskild service som avsäger sig det stöd som ges inom ramen för insatsen. Även vid ett eventuellt införande av metoden Bostad först så ser vi att det inte tillgodoser behovet hos målgruppen och att vi måste planera för fler alternativa boendelösningar

Uppdrag

- Omvärldsspana; hur jobbar andra kommuner
- Ta fram kostnadseffektiva förslag på alternativa boendelösningar och stödinsatser inom egen budgetram
- Ge förslag på organisatorisk tillhörighet
- Skapa möjlighet för utökat stöd med intensivt boendestöd i form av korttidsplats/tillfälligt boende eller via andra handskontrakt
- Skapa rutiner för systematik gällande planering, utförande och uppföljning

Uppdragsgivare

Eva Börjesson Öhman

Tidsplan

Mars- Augusti 2025 med delavstämning i maj

Ansvariga

Monica Wiklund Holmström samt Anna Hellsten

Facklig samverkan

Skär vid avdelningarnas respektive samverkansgrupper

MBL med Kommunal

Ärende 14

Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

Onsdag 21 januari

Onsdag 18 februari

Onsdag 25 mars

Onsdag 22 april

Onsdag 20 maj

Onsdag 17 juni

Onsdag 9 september

Onsdag 28 oktober

Onsdag 25 november

Onsdag 16 december

§ 124 Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

Diarienumr 25SN167

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar Socialnämnden fastställa datum för Socialnämndens sammanträden 2026.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden sammanträder 10 gånger per år, undantag juli och augusti då Socialnämnden inte har några sammanträden.

Yrkanden

Ruth Rahkola (S): Bifall till Socialtjänstens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens arbetsutskotts beslut.

Beslutsunderlag

- Förslag på sammanträdesdatum för Socialnämnden 2026

Paragrafen är justerad

Ärende 19

Egenavgift för ortoser

Kapitel 3- Hjälpmedel

Kapitel 3- Hjälpmedel	1
Hjälpmedel	2
Besöksavgift	2
Egenavgift.....	2
Andningshjälpmedel.....	2
Cykel till barn och ungdom under 18 år	2
DAISY-spelare	2
Glasögon med båge och byte av glas	2
Hygienhjälpmedel utan hjul	3
Hörapparat	3
Förlust eller skada på ett föreskrivet hjälpmedel.....	3
Kommunikationsförstärkare	3
Ljudstimulerare.....	3
Ortoser	3
Ortopediska skor.....	3
Peruker.....	3
Rollatorer.....	3
Stödkäpp och armbågsstycka inklusive tillbehör.....	3
TENS-apparat (stimulator för smärtlindring).....	4
Utlånade hjälpmedel.....	4
Glas, kontaktlinser och glasögon.....	4
Glas eller kontaktlinser utfärdad av ögonläkare	4
Tillämpningsanvisningar	4
Glas.....	4
Linser	5
Barn i åldern 0–7 år	5
Personer med ögonsjukdom	5
Administrativ rutin	5
Glasögonbidrag till barn och unga 8-19 år	6
Tillämpningsanvisningar	6
Administrativ rutin	6
Hjälpmedel via Syncentralen.....	6
Administrativ rutin	7
Preventivmedel	7
Subventionering av vissa preventivmedel	7
Följande rutin gäller i Region Norrbotten	7

Akutpreventivmedel	7
--------------------------	---

Hjälpmedel

I regionens ansvar ingår att erbjuda hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning enligt Hälso- och sjukvårdslagen. *Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning* fastställs årligen av regionsstyrelsen. I riktlinjerna finns detaljerad information om förskrivningsrätt, kriterier och avgränsning till egenansvar. Där finns också hänvisning till patientinformation om bland annat lånevillkoren samt vissa rutiner vid förskrivning av aktuellt hjälpmedel. Riktlinjerna för hjälpmedel nås via följande länk

<https://vardgivarwebben.norrbotten.se/sv/vardriktlinjer/hjalpmedel/riktlinjer/>

Besöksavgift

Besöksavgift för sjukvårdande behandling tas ut vid samtliga besök för utprovning av hjälpmedel. Avgift tas ut även vid hembesök. Om flera hjälpmedel provas ut samtidigt tas avgift endast ut för ett hjälpmedel.

Patienter i öppenvård som har avgiftsbefrielse betalar ingen avgift. Patienter inskrivna i slutenvård ska inte betala avgift när ett nytt hjälpmedel förskrivs

Avgiften ingår i högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård.

Egenavgift

Vid förskrivning av hjälpmedel tas egenavgift ut för vissa hjälpmedel.

Andningshjälpmedel

En egenavgift på 500 kr per år tas för lån av andningshjälpmedel vid symptomgivande sömnapné. En provbehandling på en månad görs innan egenavgift tas ut.

Barn och ungdomar upp till 20 år samt patienter i palliativ vård ska få andningshjälpmedel vid symptomgivande sömnapné utan kostnad.

Cykel till barn och ungdom under 18 år

Ingen egenavgift. Cyklar som förskrivs är medicintekniska produkter och är avsedda för personer med funktionsnedsättning. Cyklarna lånas ut av vårdgivaren och ska återlämnas. Återlämning regleras utifrån patienten behov av att cykla och utifrån om cykeln är funktionell. Cykeln ska uträngöras när den inte längre är funktionsduglig.

Arbeterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut inom barnhabiliteringen har förskrivningsrätt.

DAISY-spelare

Egenavgiften är 500 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut för barn och ungdomar under 20 år. DAISY-spelare ska återlämnas efter avslutat lån.

Glasögon med båge och byte av glas

Egenavgiften för glasögon med båge är 500 kr per styck och för byte av glas i befintlig båge 125 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

Hygienhjälpmedel utan hjul

Egenavgiften är 300 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år och patienter i palliativ vård.

Armstöd och/eller ryggstöd som monteras på toalett ingår in i denna grupp.

Hörapparat

Egenavgiften är 500 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

För hörapparat med inbyggd tinnitusmaskering är egenavgiften 500 kr.

Förlust eller skada på ett förskrivet hjälpmedel

Förskrivaren har ansvar för bedömning/handläggning vid förlust eller skada på ett förskrivet hjälpmedel. Hjälpmedelskonsulent kontaktas för rådgivning. Inom syn- och hörselenheten utförs handläggningen inom den egna enheten

Kommunikationsförstärkare

Egenavgiften är 500 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

Ljudstimulerare

Egenavgiften är 500 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

Ortoser

Kostnad för ortos	Egenavgift
0–149 kr	0 kr
150–249 kr	150 kr
250 kr–	250 kr
Maximal avgift per år	750 kr

Ingen egenavgift ska tas ut av barn och ungdomar under 20 år.

Vårdpersonalen skriver in egenavgiften för ortoser på det ljusgröna ortoskortet.

Ortopediska skor

Vuxna/barn	Egenavgift per par
Vuxna	800 kr
Barn och ungdom under 20 år	500 kr

Vuxna kan förskrivas två par skor per år, medan barn kan förskrivas tre par per år. Patienten betalar för samtliga par skor.

Peruker

Med peruk avses även toupéer, postischer och hårextensions. Egenavgiften vid permanent håravfall är 500 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år och patienter i palliativ vård.

Rollatorer

Egenavgiften är 300 kr per styck. Ingen egenavgift tas ut av barn och ungdomar under 20 år och patienter i palliativ vård. Rollator ska återlämnas till regionen efter avslutat lån.

Stödkäpp och armbågsstycka inklusive tillbehör

Egenavgiften för stödkäpp är 100 kr per styck, för armbågsstycka 100 kr per styck, för doppsko 15 kr per styck och för isdubb 60 kr per styck.

TENS-apparat (stimulator för smärtlindring)

TENS-apparat kan endast lånas för en aktiv behandlingsperiod i maximalt 3 månader. Lånet är kostnadsfritt.

Utlånade hjälpmedel

Utlånade hjälpmedel från vårdgivaren ska återlämnas när behovet har upphört. Ansvar enligt MDR (Förordningen om medicintekniska produkter) gäller.

Glas, kontaktlinser och glasögon

Följande regler gäller för kostnader för glas, kontaktlinser samt glasögon:

- Region Norrbotten svarar för kostnaderna för glas eller kontaktlinser som förskrivs av verksamhetsområde ögon som en del i en behandling
- Barn och unga i åldern 8-19 år kan få ett bidrag till kostnaden för glasögon eller kontaktlinser.

Glas eller kontaktlinser utfärdad av ögonläkare

Ögonläkaren eller syncentralen utfärdar recept till barn 0-7 år samt till personer äldre än sju år med medicinska problem/sjukdomar.

- Kostnaden för barn i åldern 0-7 år på grund av syn- eller skelningsindikation ersätts av regionen.
- Kostnaden för glas eller kontaktlinser till personer äldre än sju år med medicinska problem/sjukdomar i ögat ersätts om funktionen inte huvudsakligen är refraktiv (fokusering av ljus). Dessa förskrivs av ögonläkare eller syncentralen.

Tillämpningsanvisningar

- Recept från regionanställd ögonläkare/ortoptist alltid ska finnas vid nya glas/linser samt vid byte av glas/linser.
- Ett recept gäller längst ett år. För personer med ögonsjukdom kan recepttiden förlängas till längst fem år. Alla tider räknas från receptdatum, d v s det datum ögonläkare/ortoptist skriver under recept.
- Kostnader ersätts för ett par glas eller linser om inte annat anges.
- Kostnaden för bågar ersätts inte.
- Kostnader för fotokromatiska glas och AR-/hardbehandlade glas ersätts inte.
- Kostnader för reparation av glas/linser ersätts inte.
- Kostnader för s k bandagelinser ersätts inte. Dessa räknas som förbandsmaterial och ingår i besöksavgiften (se förordning (1984:908 om vissa statsbidrag och försäkringsersättningar för sjukvård m m, § 8).

Glas

Kostnadsersättning lämnas för följande typer av glas:

Typ	Ersättning
1. Glas $\leq \pm 6,0$ och/eller cyl $\leq 2,0D$ "standardglas"	Full kostnads- täckning
2. Glas $> \pm 6,0$ och/eller cyl $> 2,0D$ (standardtunna glas)	
3. Bifokala glas (Rx-glas, d v s receptslipade)	

4. Bifokala glas, stort segment (35 mm)	
---	--

Linser

Kostnadsersättning lämnas för följande typer av linser:

Typ	Ersättning
1. Corneala mjuka linser	Full kostnads- täckning
2. Corneala stabila linser	
3. Sklerala linser	

Barn i åldern 0–7 år

T o m +/-6 dioptriers styrka gäller huvudregeln att endast standardglas kan ordinerar. Undantag kan göras efter medicinsk bedömning beroende på t ex anatomiska förutsättningar.

Vid >+6,0 dioptriers styrka eller <-6,0 dioptriers styrka kan tunna glas ordinerar.

Ersättning för byte av glas	Ersättning
Ersättning för byte av glas lämnas högst en gång per år. Byte oftare än en gång per år kan endast ske vid väsentliga refraktionsförändringar där byte är medicinskt indicerat.	Full kostnads- täckning

Personer med ögonsjukdom

Till gruppen räknas inte personer som är närsynta, översynta, har astigmatism eller har behov av prismaglas. Ersättning för glas eller linser lämnas om en person p g a ögonsjukdom kräver glas eller kontaktlinser och deras funktion inte huvudsakligen är refraktiv (fokusering av ljus). Exempel: Sklerala linser för allvarlig sjukdom på ögats yta, Iris blocking linser för aniridia m m.

Ersättning för byte av glas/linser	Ersättning
Ersättning för byte av glas lämnas högst en gång per år och lämnas endast vid medicinsk indikation	Full kostnads- täckning
Ersättning för byte av linser lämnas högst en gång per år och lämnas endast vid medicinsk indikation	Full kostnads- täckning

Sklerala linser kan repareras/poleras. Detta ska alltid övervägas innan byte sker.

Administrativ rutin

På recept utfärdat av ögonläkare/ortoptist ska dels recepttidens längd anges och dels vilken grupp receptet avser. Det ska skickas en faktura per person. Till fakturan ska bifogas blankett 1 (vit) samt recept för räkningsperioden. Blankett 2 (blå) behålls av optiker. Optikern skickar faktura till regionen enligt nedan:

Faktura avseende glas/kontaktlinser på recept från ögonläkare
Region Norrbotten Box 511 961 28 BODEN Referens: Pat adm kst 01368

Glasögonbidrag till barn och unga 8-19 år

Region Norrbotten lämnar bidrag med högst 800 kr för kostnad av glasögon eller kontaktlinser till barn och unga som är mellan åldrarna 8-19 år.

Bidraget lämnas ut om behovet för glasögon eller kontaktlinser finns.

Optiker bedömer om behovet finns. Bidraget lämnas per kalenderår.

Tillämpningsanvisningar

- Bidrag lämnas endast om optiker bedömer att behovet för glasögon finns
- Bidrag ges till och med det år då barnet fyller 19 år.
- Felaktigt erhållit bidrag innebär att kund/förmyndare blir återbetalningsskyldig.
- Bidrag kan ej sparas till kommande år.
- Maximalt ett bidrag per barn och år.
- Bidraget får endast användas vid ett tillfälle/år.
- Om kostnaden för glasögon eller kontaktlinser är ett lägre belopp än 800 kronor ska bidrag uppgå till den faktiska kostnaden. Gäller även vid tecknande av glasögonabonnemang.
- Bidrag för skadade, borttappade glasögon eller kostnader för reservglasögon eller motsvarande kontaktlinser lämnas inte.

Administrativ rutin

På fakturan från optikern ska det framgå att det gäller glasögonbidrag 8-19 år samt kundens personnummer och namn. Det ska skickas en faktura per person. Optikern skickar faktura till regionen enligt nedan:

Faktura avseende glas/kontaktlinser för barn och unga 8-19 år
Region Norrbotten Box 511 961 28 BODEN Referens: Pat adm kst XXXXX

Hjälpmedel via Syncentralen

Syncentralen förskriver hjälpmedel till personer med synskärpa understigande 0,3 efter synkorrektion och till blinda med hornhinneförändringar.

Glasögon som hjälpmedel till patienter äldre än 7 år, erbjuds endast via Syncentralen, om patienten uppfyller nedan gällande krav:

- Personen ska vara skriven i Norrbotten.
- Progressiva glasögon kan inte förskrivas som hjälpmedel.
- Ny förskrivning kan ske tidigast efter två år eller en synförbättring på 2/10-delar.
- Personer med synskärpa understigande 0,3 efter synkorrektion och till blinda med hornhinneförändringar får glas och eventuell båge förskrivet som hjälpmedel.
- Kontaktlinser förskrivs som hjälpmedel när synskärpan med båda ögonen understiger 0,3 med bästa glasögon och kontaktlinser leder till en synförbättring på minst 2/10-delar jämfört med glasögon.

Administrativ rutin

Optiker ska varje månad skicka en samlingsfaktura avseende hjälpmedel. På recept utfärdat av ögonläkare/ortoptist ska dels recepttidens längd anges och dels vilken grupp receptet avser. Optikern skickar faktura till regionen enligt nedan:

Samlingsfaktura avseende hjälpmedel skickas till:
Region Norrbotten Box 511 961 28 BODEN Referens: Syncentralen kst 20232

Preventivmedel

Patienten betalar för preventivmedlet på apoteket.

- Kopparspiral och pessar samt utprovning och insättning tillhandahålls gratis för patienter till och med 25 år. Återbesök för kontroll, förnyad rådgivning eller avlägsnande av livmoderinlägg är kostnadsfritt.
- Besök för rådgivning, administration eller utprovning av pessar insättning av kopparspiral, livmoderinlägg och preventivmedelsinjektioner samt återbesök är kostnadsfria för patienter oavsett ålder. Rådgivning kan ges av läkare, barnmorska, sjuksköterska eller kurator.

Subventionering av vissa preventivmedel

- Receptbelagda preventivmedel inom förmånen (p-piller, minipiller, p-stav, p-plåster, p-ring, hormonspiral och p-spruta) samt de medicinskekniska produkterna pessar och kopparspiral för ungdomar till och med 25 år subventioneras till 100 procent av kostnaden. Undantag: Subventionen omfattar även vaginalinlägg (NuvaRing, Ornibel och Vagiprev), samt Evra, Zoely, Qlaira och Slinda som inte ingår i förmånssystemet. Slinda subventioneras endast om minst en annan gestagenmetod har provats och gett biverkningar, andra preventivmetoder är olämpliga och receptet är förskrivet av läkare med gynekologisk specialistkompetens.
- Kondomer till ungdomar till och med 25 år är avgiftsfria om de utdelas i samband med rådgivning vid länets ungdomsmottagningar eller motsvarande.

Följande rutin gäller i Region Norrbotten

Subventionering av preventivmedel gäller när receptet är utfärdat av personal verksam inom Region Norrbotten, privat hälsocentral inom vårdvalet, privat läkare verksam enligt lagen om läkarvårdersättning eller som har avtal med Region Norrbotten.

På receptet ska noga anges att förskrivningen omfattas av subventionering genom att skriva ”prev norrbotten” i patientanvisningen. Beträffande faktureringsrutin se: <https://www.nllplus.se/> för vårdgivare inom hälso- och sjukvård/läkemedelskommittén/läkemedel/för apoteken/subvention läkemedel.

Akutpreventivmedel

Akutpreventivmedel är receptfria. Idag tillhandahålls akutpreventivmedel gratis för patienter till och med 25 år vid mödravårdscentraler och ungdomsmottagningar och i viss mån vid jourcentraler. De flesta som är i behov av akutpreventivmedel vänder sig direkt till ett apotek.

Ett besök vid ungdomsmottagning eller mödravårdscentral för ett akutpreventivmedel ger dock möjlighet att få kontakt med personen (speciellt personer med riskbeteende) och i samband med detta informera om sexuellt överförbara sjukdomar och ordna ett lämpligt preventivmedel. Sådana insatser är förebyggande och minskar risken både för smittspridning och för aborter.